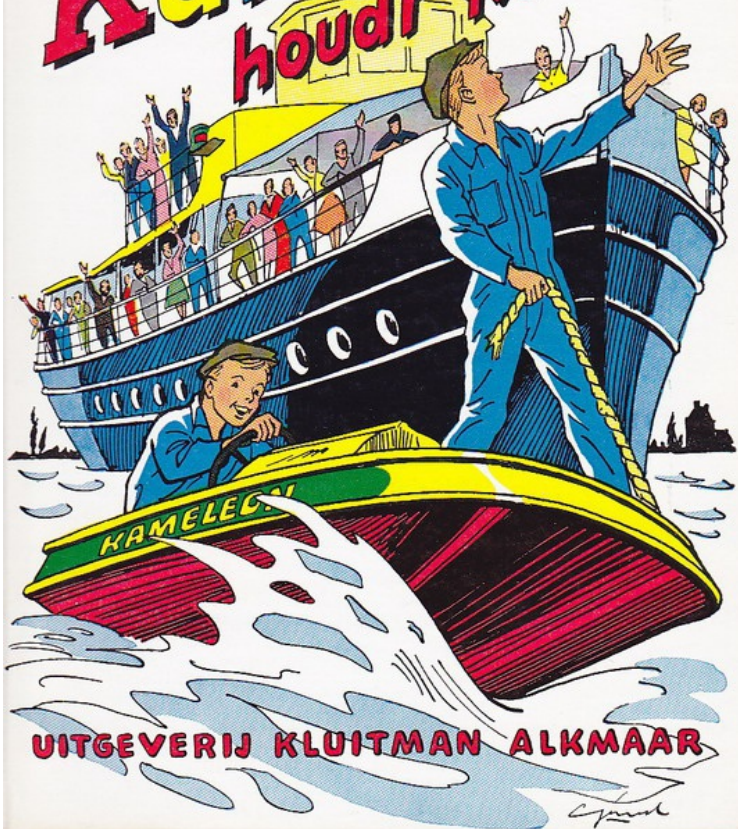

H.de Roos:

de Kameleon houdt koers

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

**DE KAMELEON HOUDT KOERS
DOOR**

H. DE ROOS

Geïllustreerd door

G. VAN STRAATEN

LEEFTIJD TOT 12JAAR

7e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN – ALKMAAR

HOOFDSTUK I

De neef van Kees. En hoe sterk de Kameleon is

Smid Klinkhamer was bezig met het repareren van een tractor. Zijn beide zoons, Hielke en Sietse, hielpen hem daarbij zoveel zij konden. De jongens — 'n tweeling — waren nog geen veertien jaar oud. Later, als ze genoeg geleerd hadden, wilden zij ook smid worden, maar dat zou nog wel even duren, want daarvoor moesten zij dan eerst nog naar een ambachtsschool.

Terwijl zij allemaal druk bezig waren, stond een boerenknecht, Gerben, erbij te kijken. Hij moest straks de tractor meenemen naar de boerderij, waar nog veel werk lag te wachten. Gerben, die gewoonlijk veel praatjes had, en daarbij steeds vol grappen zat, was opvallend stil. Hij staarde stroef voor zich uit en wanneer Klinkhamer hem iets vroeg, antwoordde hij slechts met ja of nee.

„Wat is er toch met jou?” vroeg Klinkhamer tenslotte. „Je kijkt alsof het alle dagen maandag is. Ben je niet lekker?”

„Hm,” zei Gerben somber, „ik kon vandaag geen aardappel door m'n keel krijgen.”

„Ai, Gerben? Dus je bent ziek?” vroegen Hielke en Sietse.

„Welnee,” zei Gerben, „maar we aten vandaag bruine bonen!”

Klinkhamer lachte.

„Nu ken ik je weer, Gerben,” zei hij.

Buiten stopte de autobus, die de dienst naar de stad onderhield. Door de groezelige ruiten van de werkplaats zagen ze hoe een lange magere jongen uitstapte. Hij had een grote koffer bij zich. De jongen keek de bus even na en kwam dan naar de smederij.

„Hij moet zeker de weg vragen,” zei Gerben.

De jongen kwam binnen en keek hen allen een voor een aan op 'n manier, zoals je de poppen in een etalage bekijkt,

„Ook goeiendag,” zei Gerben tenslotte.

„Hm,” zei de jongen onvriendelijk, „is dit nu de werkplaats van Klinkhamer? Wat een snertsmederijtje!”

„Wat doe je hier dan?” vroeg Sietse, die al kwaad werd.

„Waar kom je vandaan?” wilde Hielke weten.

De jongen antwoordde niet. Hij keek Hielke en Sietse om de beurt aan en zei dan: „Jullie zijn een tweeling.”

„Hoera!” riep Gerben. „Hij heeft het door! En dat zomaar direct! Zie je dat zomaar in één oogopslag?”

„Ik zag het dadelijk,” zei de jongen in volle ernst, waarop de anderen het uitproestten van het lachen,

„Wat kom jij hier doen?” vroeg Gerben.

„Logeren,” zei de jongen.

„Oooh,” zei Gerben, „ik dacht dat je reiziger in rukwinden was.”

Daar moesten Hielke en Sietse om lachen, tot grote ergernis van de jongen.

„Wacht maar,” riep hij. „Wie het laatst lacht, lacht het best!”

Hij nam de koffer weer op en wilde de smederij verlaten, toen Kees Dijkstra, de zoon van de molenaar, binnenkwam.

„Ha Ate!” riep Kees. „Ben je er al? Heb je al kennis gemaakt met Hielke en Sietse? Heb je hun boot al gezien?”

„Ik wil niets met die opscheppers te maken hebben,” zei Ate, „ze houden iedereen voor de gek. Kom, draag jij de koffer maar.”

Kees keek aarzelend naar Hielke en Sietse.

Ate ging naar buiten. De koffer liet hij voor Kees staan.

„Hij is mijn neef,” zei Kees tegen Hielke en Sietse.

„Een leuke jongen,” zei Hielke spottend.

„Veel plezier met hem,” zei Sietse.

Kees trok zijn schouders op.

„Ik zal hem maar achternagaan,” zei hij dan en de zware koffer meetorsend probeerde hij zijn „leuke” neef in te halen.

Hielke en Sietse keken het tweetal na, dat weldra over de

polderdijk, in de richting van de grote watermolen „De Woudaap" verdween. Daar woonde Kees met zijn ouders. De Woudaap had tot taak het overtollige water uit de polder te malen. Vooral als het veel geregend had, stond de molen dagen aaneen met zijn grote wieken te draaien.

Vanuit de smederij van Klinkhamer was het dan een boeiend schouwspel waar de smid graag naar keek. En als de zon dan op de kleurige zeilen van de wieken scheen, zei Klinkhamer: „Kijk! Dijkstra heeft weer feest!”

Maar nu het volop zomer was en het water in de polder eerder te laag dan te hoog was, stond de molen in rust. Gerben, die, evenals Hielke en Sietse, de twee neven stond na te kijken, zei: „Dijkstra had de vlag wel op de molen mogen zetten. Als je zo'n neef te logeren krijgt, mag je de driekleur wel uitsteken.”

„Och,” zei Klinkhamer, „het zal wel loslopen met dat neefje.” En dan wendde hij zich naar zijn eigen brave zoons en zei: „Ik waarschuw jullie, om je niet te veel met dat neefje van Kees te bemoeien, want daar komt toch alleen maar ruzie van!”

„Zo is het! Dat heeft u goed gezegd, Klinkhamer!” zei Gerben. „Er is al ruzie genoeg in de wereld. Vanmorgen had ik het nog met veldwachter Zwart aan de stok.”

„Ja. Wat had je gedaan, Gerben?” vroegen Hielke en Sietse gretig.

„Niets,” zei Gerben, „ik was gewoon aan het graven, toen Zwart een praatje met mij kwam maken. „Waarom heb jij twee schoppen, Gerben?” vroeg hij. Ik had namelijk nog een schop meegenomen voor mijn baas, die zou komen helpen. Maar tegen Zwart zei ik: „Dat is mijn reserveschop. Als deze heet wordt van het graven, neem ik de andere weer en zo om de beurt.” Nou, mensen, toen werd me die Zwart toch kwaad! Als een bevroren ijsbeer! „Met jou kan geen mens een fatsoenlijk gesprek voeren,” zei hij. Vinden jullie dat niet overdreven? Ben ik niet fatsoenlijk?”

„Wel hoor, Gerben,” riepen de jongens lachend, „jij bent een heel fatsoenlijke leugenaar.”

„Geloven jullie het weer niet?” riep Gerben quasi-beledigd, „dan ga ik meteen weg!”

Hij stapte op de tractor en reed dan met brullende motor de werkplaats uit. Hielke en Sietse zagen hem dan de tractor in de grootste versnelling naar de polderdijk rijden, waar hij weldra Ate en Kees passeerde.

„Zie je dat?” zei Hielke, „Gerben laat hen niet meerijden.”

„Hij heeft groot gelijk,” zei Sietse en ging weer met zijn broer naar binnen om vader te helpen.

De smederij van Klinkhamer stond aan de weg die vanaf het dorp naar het meer voerde. Achter de smederij was een vaart die evenwijdig aan de weg liep. Bij het meer maakte de weg een bocht en ging dan met een brug over de vaart in de richting van de stad.

Doordat ze zo heerlijk bij een groot meer woonden, hadden de meeste mensen in het dorp een boot. Zelfs Hielke en Sietse hadden er een. Het was weliswaar geen mooie boot, maar er zat een reuzesterke motor in, die de jongens van de dokter cadeau hadden gekregen, toen die zijn auto afdankte. De boot had een stompe snuit. Ook de achtersteven was stomp, zodat een lomp model was ontstaan. De verf waarmee de boot beschilderd was, vertoonde alle kleuren van de regenboog, zodat het op enige afstand moeilijk te bepalen viel of de boot nu grijs, groen of geel was. Om deze reden was de boot „De Kameleon" gedoopt, want een kameleon is een hagedis die ook niet steeds dezelfde kleur vertoont. Hielke en Sietse hadden reeds heel wat avonturen met hun boot beleefd en stonden dan ook bekend als „de schippers van de Kameleon". Ze waren dikwijls aan het varen en hadden als echte schippers altijd veel belangstelling voor andere boten! Toen zij dan ook in de smederij het geluid van een zware scheepsfluit hoorden, holden zij meteen naar achteren

waar zij een grote, witte stoomboot langs hun erf zagen varen. Aan boord was een groot gezelschap meisjes en jongens, die kennelijk op een schoolreisje waren. Hielke stak zijn hand op, maar de jongens aan boord beantwoordden zijn groet niet. Integendeel, zij lachten minachtend en riepen: „Dag boertjes!”

„Het zijn stads jongens,” zei Sietse, „die zijn natuurlijk te eigenwijs om te groeten.”

„Het is wel een mooie boot,” vond Hielke en dan lazen zij op de achtersteven de naam: „Brandaris”.

De boot gaf nog een signaal voor de brug en voer dan weldra verder waarna hij het meer opging.

„Zullen wij ook gaan varen?” stelde Sietse voor.

„Maar jó, we hebben geen benzine,” zei Hielke.

„Dat vragen wij even aan vader,” besliste Sietse en zij gingen terug naar de smederij.

„Vader, moeten wij u nog meer helpen?” vroeg Sietse, „of kunnen wij wat gaan varen?”

„Ga maar varen, m’n jongen,” zei Klinkhamer, „het is veel te mooi weer om in de smederij te werken.”

„Maar wij hebben geen benzine,” zei Hielke.

„Aha,” lachte Klinkhamer, „was het ’m dat! Nou, vooruit, neem dit blik maar. Het is nog half vol.”

„Fijn, vader, welbedankt, en als u weer hulp nodig hebt, zegt u het maar.”

„Ik zal het noteren,” zei Klinkhamer lachend en hij keek zijn jongens na toen zij verheugd naar het boothuis holden dat achter op het grasveldje stond. Sietse opende de deur en dan verdwenen de jongens naar binnen waar zij in de Kameleon stapten. De dop van de benzinetank werd losgeschroefd en de inhoud van het blik via een trechter erin gegoten. Toen het laatste druppeltje in de tank was verdwenen, bleek die bijna vol te zijn.

„We mogen niet mopperen,” zei Hielke glunderend, „wij kunnen voorlopig weer vooruit!”

„Ja,” zei Sietse, „als jij dan het touw wil losmaken en de deur openen, anders komen wij hier nooit vandaan.”

„Oké, kapitein.”

Hielke opende de deur aan de kant van de vaart en Sietse drukte op de knop van de starter, waarop de motor meteen begon te draaien. Dan schakelde Sietse de eerste versnelling in en de Kameleon begon langzaam te varen. Nauwelijks was hij midden in de vaart of Sietse schakelde in een grotere versnelling en dan voeren zij met een flinke snelheid naar de brug. Zonder vaart te minderen stuurde Sietse onder de brug door en daar lag de wijde vlakte van het meer voor hen. Sietse

gaf nu vol gas. De Kameleon kreeg steeds meer vaart, waarbij de stompe boeg uit het water omhoog kwam. Hierdoor kreeg de boot zo'n gunstig glijvlak, dat hij als een raceboot over de golven scheerde. Weldra hadden de jongens de wal ver achter zich gelaten, toen Hielke naar een eiland midden in het meer wees.

„Kijk,” riep hij, „daar ligt die plezierboot!”

Sietse, die zijn volle aandacht voor een tegemoetkomend zeiler nodig had, keek even vluchtig in de aangeduide richting, dan stuurde hij handig om de zeilboot heen en wendde de steven naar het eiland.

„Wij gaan even kijken wat die stadsheertjes en -juffertjes daar uitvoeren,” zei hij.

Weldra was de Kameleon het eiland tot op honderd meter genaderd en toen liet Sietse de motor langzamer draaien. De stompe boeg zakte weer terug in het water en met een kalm gangetje voer de boot naar het eiland. Daar liet Sietse hem tegen de lage wal oplopen zodat hij meteen vast lag. En dan gingen Hielke en Sietse rustig zitten kijken wat de stadskinderen daar uitspookten.

Ze hadden een grote kring gevormd en wierpen elkaar een bal toe. Wie de bal op de grond liet vallen mocht niet meer meedoen. Het was maar een tam spelletje, vonden Hielke en

Sietse. Maar de stadskinderen vonden het zeker erg mooi, want zij juichten luid als de bal viel.

Intussen hadden enige jongens Hielke en Sietse ontdekt en weldra kwamen zij nieuwsgierig bij de Kameleon kijken.

„Wat een snertbootje,” riep een nogal dikke jongen.

„En jij bent een volgestopte worst!” riep Sietse kwaad.

„Twee boertjes in een oude teil,” riep een lange jongen.

„Ooievaar!” schold Hielke.

„Wat moeten jullie hier met die ouwe modderschuit?” vroeg een van de grotere jongens, terwijl hij met zijn voet tegen de Kameleon begon te duwen.

„Dat behoeven wij jullie niet aan je neus te hangen, op scheppers!” riep Sietse.

„Wij zullen jullie leren wat opscheppers zijn!” riepen de heertjes en zij begonnen met z'n allen tegen de Kameleon te duwen. Maar Sietse liet de motor draaien en hoe de stadsjongens ook hun best deden, zij konden de Kameleon niet van de wal af krijgen. De sneldraaiende schroef had meer kracht dan de jongens samen. Maar plotseling schakelde Sietse de versnelling op achteruit en met een ruk gleed de Kameleon van de wal af. Het ging zo vlug dat de stadsjongens bijna in het water vielen. Zij schrokken ervan, terwijl Hielke en Sietse hen uitlachten.

„Als jullie hier weer durven komen, laten wij die snertboot zinken,” riepen de stadsjongens dreigend.

„Daar hebben jullie geen kracht voor, papkindjes,” riep Hielke.

Zo was de ruzie zeker nog wel enige tijd doorgegaan als niet de bel van de Brandaris was gaan luiden. Dit was het sein dat iedereen weer aan boord moest komen. Hielke en Sietse bleven even wachten op het vertrek van de grote boot.

Weldra werden de trossen losgemaakt en begon de grote schroef wild in het water te malen. Langzaam begon de boot te varen. Hij maakte een bocht rond het eiland en vertrok dan in de richting van het dorp. Sietse liet de Kameleon weer tegen de wal van het eiland oplopen.

„We gaan even kijken of er nog iets verloren is,” zei hij. Hielke vond het best. Ze liepen het hele eiland rond, op zoek naar verloren voorwerpen, maar ze vonden slechts een leeg limonadeflesje. Dat was alles.

Maar dan ontdekten zij dat de Brandaris halverwege het dorp bijna geheel stil lag en overdwers in de vaargeul dreef.

„Kijk daar eens,” riep Sietse. „Is die kapitein niet goed bij zijn hoofd? Als hij nog tien meter verder gaat, loopt de boot aan de grond!”

„Weet je wat ik denk?” zei Hielke, „de machine is stuk.”

Op volle snelheid voer de Kameleon naar de hulpeloos ronddrijvende Brandaris. Nauwelijks hadden zij de stoomboot bereikt of zij werden ontvangen met hoongelach en scheldwoorden die de stadsjongens hun toeriepen.

„Daar heb je dat snertbootje van die boertjes weer,” riep er een en dan volgde er een hele serie minder fraaie opmerkingen over de Kameleon en zijn schippers.

Maar Hielke en Sietse trokken er zich niets van aan. Zij zagen dat er meteen hulp geboden moest worden, anders liep de Brandaris aan de grond. Daarom ging Hielke voor in de Kameleon staan en met zijn handen als trechter aan de mond riep hij: „Hallo, schipper! Geeft u een kurkzak?! Wij zullen u duwen!”

Dat moest hij wel vier maal herhalen, voordat hij zich verstaanbaar kon maken boven het lawaai van de stadsjeugd uit. Maar dan begon men te begrijpen wat die jongens in dat kleine bootje wilden en het gevolg was, dat iedereen begon te lachen. Stel je voor! Die kwajongens dachten dat die notedop van hen, de Brandaris kon duwen. Hoe haalden zij het in hun hoofd? Het was gewoonweg bespottelijk!

De stadsjongens begonnen nu nog luider te joelen en te jouwen. Maar dan voer er plotseling een schok door de ‚Brandaris’ en lag de boot helemaal stil. Hij was in ondiep

water geraakt en aan de grond gelopen. Dat gaf me een schrik! Hielke kon zich nu weer goed verstaanbaar maken en vroeg nogmaals om een kurkzak. Ten einde raad gaf de kapitein aan een dekknecht opdracht om een stootkussen buiten boord te hangen. De knecht liet de zak midscheeps naast de wand zakken, maar Hielke riep: „Nee mijnheer! Eerst bij de boeg!” „Nou, nou!” zei de knecht, „jullie hebben nogal wat noten op je zang.”

Maar de kapitein, die vanaf het bovendek alles volgde, riep: „De jongen heeft gelijk, Piet. Eerst bij de boeg!” De stadsjongens, die allemaal over de reling hingen te kijken, keken wel verrast, toen de kapitein deed wat die twee boertjes vroegen.

Dat het de Kameleon gelukken zou om die grote boot weer in diep water te duwen, geloofde niemand. De stadsjongens verheugden zich al bij voorbaat op een mislukking. Wat zouden zij die boertjes dan uitlachen!

De knecht was intussen naar de voorsteven gegaan en liet de kurkzak op de plaats, die Hielke wees, naast de scheepswand zakken. Sietse stuurde nu de stompe snuit van de Kameleon ertegenaan en gaf dan vol gas. De motor begon luid te brommen. De sneldraaiende schroef sloeg de schuimvlokken om Sietse's oren. En dan begon zowaar de Brandaris

langzaam te zwenken.

„Goed zo, jongens!” riep de kapitein vol bewondering. De Kameleon duwde de stoomboot een kwartslag om en dan riep Sietse: „Nu naar achteren!”

De Kameleon voer langs de Brandaris naar de achtersteven. De dekknecht haastte zich er ook heen en liet de kurkzak achter de boot zakken. Sietse stuurde de Kameleon recht achter het schip en toen de stompe voorsteven weer tegen de kurkzak lag, liet hij de motor op volle toeren draaien. En wat niemand voor mogelijk had gehouden, gebeurde toen! De Kameleon duwde de Brandaris voor zich uit. Eerst langzaam, maar weldra ging het vlugger totdat de beide boten met bijna normale snelheid naar het dorp voeren.

De stadsjongens keken lelijk op hun neus. Die boot van de boertjes bleek onbetaalbaar te zijn. Tjonge, wat zat daar een sterke motor in. En in plaats dat zij de boertjes weer uitlachten, keken zij bewonderend naar Hielke en Sietse, die kalm in de Kameleon zaten alsof het opduwen van grote schepen hun dagelijks werk was.

De dekknecht vroeg aan Hielke en Sietse of er wel een monteur of smid in het dorp woonde.

„Onze vader heeft een smederij!” riep Hielke.

De knecht ging die boodschap aan de kapitein overbrengen,

kwam dan even later terug en riep: „Wil een van jullie bij de kapitein komen om te wijzen waar wij straks moeten aanleggen?”

„Ga jij maar, Hielke,” zei Sietse, „ik red het hier best alleen.” Hielke ging op de rand van de Kameleon staan en zich dan handig aan de reling optrekkend, stond hij weldra tussen de nieuwsgierige stadskinderen op het dek van de Brandaris, De dekknecht bracht hem langs een grote salonkajuit naar een trap die naar het bovendek voerde. „Verboden toegang” stond er op de trap. Er mochten daar dus geen passagiers komen, „Ga maar naar boven,” zei de knecht. „Je vindt de stuurhut wel.”

Hielke beklom de trap en kwam zo op het dek waar hij langs de grote geel geverfde pijp naar de stuurhut liep. Daar stond, aan een groot rad, de kapitein, die hem vriendelijk verwelkomde.

„Zo, collega-schipper,” zei hij joviaal, „ga daar maar op die bank zitten. Ik heb alle respect voor jullie schipperskunst en voor jullie beste boot. Wij varen bijna zo snel als op eigen kracht. Jullie boot is, geloof ik, speciaal gemaakt voor dit soort werk, is het niet?”

„Jawel, mijnheer,” zei Hielke, „vader heeft hem gekocht van een turfschipper, maar toen was de motor stuk. Uit de

afgedankte auto van de dokter hebben wij er toen de motor in geplaatst en toen bleek de boot reuzesnel te kunnen varen.

Wij hebben er zelfs al eens een prijs mee gewonnen.”

„Hoe bestaat het,” zei de kapitein lachend. „Toen ik jullie boot voor het eerst zag, dacht ik juist het tegendeel. Het lijkt zo’n lomp model, maar nu ik weet hoe sterk de motor is, geloof ik graag dat hij snel kan varen. Jullie hebben zeker wel vaker grote schepen geduwd?”

„O ja!” vertelde Hielke, „wij hebben zelfs al eens een zinkende woonschuit midden van het meer naar de wal gebracht. Wij haalden het net op het nippertje, anders was de schuit verloren geweest.”

„Dat was goed werk,” prees de kapitein.

Een man in een blauwe overall kwam de stuurhut binnen. Hij was de machinist.

„Kapitein,” zei hij, „de krukas is warmgelopen. Die ezel van een Gerrit, dat hulpje van me, heeft verkeerde olie gebruikt. Ik was er gelukkig op tijd bij, het begon al branderig te ruiken en te knetteren. Maar die as moet eruit en schoongemaakt worden. Dat kan alleen in een werkplaats gebeuren.”

„Mijn vader kan dat wel,” zei Hielke, „hij repareert ook altijd alles in de boterfabriek.”

„Dan boffen wij vandaag dubbel, dat jullie ons kwamen

helpen,” zei de kapitein, „anders hadden wij nu nog op het meer rondgedobberd.”

Intussen naderden ze de brug. Hielke mocht aan het koord van de stoomfluit trekken, waarop de brugwachter uit zijn huis kwam en de brug opendraaide.

Sietse liet de Kameleon nu langzamer lopen en nu gleed het grote schip keurig tussen de brug door. Hielke wees de kapitein het erf achter de smederij waar ze moesten aanleggen.

Doordat Sietse de Kameleon nu gauw naar de voorkant van de Brandaris stuurde, kon hij het grote schip tegenhouden zodat het precies voor het erf stil lag.

Klinkhamer kwam nieuwsgierig vragen wat dit bezoek te betekenen had, maar de machinist liep reeds de loopplank af om zijn hulp in te roepen.

„Dat zal wel gaan,” zei Klinkhamer. „Ik heb het wel meer bij de hand gehad, we zullen het netjes in orde maken, meester!” Terwijl de machinist met vader naar de smederij ging, werden Hielke en Sietse aan boord van de Brandaris getrakteerd op limonade en gevulde koeken. Zij lieten het zich goed smaken en de eerst zo onvriendelijke stadsjongens vroegen hun nu honderd uit over hun boot.

Intussen repareerden de machinist en Klinkhamer de krukas.

Het viel nogal mee. Na een uur was het karwei klaar en kon de Brandaris weer op eigen kracht gaan varen. Hielke en Sietse brachten de Kameleon in het boothuis. De kapitein betaalde Klinkhamer de gemaakte onkosten en vroeg: „Waar zijn uw zoontjes? Ik moet ze nog bedanken!”

„Hielke en Sietse!” riep Klinkhamer luid.

De jongens, die juist met een stokje de inhoud van hun benzinetank peilden, hoorden vader roepen. Zij kwamen uit het boothuis te voorschijn en vroegen:

„Wat is er, vader?”

„De kapitein wil jullie nog bedanken!”

„O, geen dank!” riep Sietse.

Maar de kapitein kwam reeds naar hen toe en gaf ieder een hand en bedankte hen hartelijk voor de geboden hulp.

„En,” zei hij, „hier is voor ieder een rijksdaalder. Daar kunnen jullie benzine voor kopen voor jullie kranige boot.”

Dat vonden Hielke en Sietse natuurlijk geweldig en zij bedankten op hun beurt de kapitein hartelijk.

Dan werd de grote boot los van de wal geduwd en vervolgde de Brandaris zijn reis. Terwijl de boot statig wegvoer stonden Hielke en Sietse de stadskinderen na te wuiven. En dat hun groeten nu wel beantwoord werden, is te begrijpen. De ontmoeting met de schippers van de Kameleon was voor de

stadsjeugd een van de mooiste momenten van de dag geweest.

Toen Hielke en Sietse even later de rijksdaalder aan moeder lieten zien, zei Klinkhamer;

„Ja, ja, moeder, die kwajongens verdienen nog geld als water met hun oude boot. Ik denk dat ik ook maar schipper ga worden.”

„Nou, vader, blijf jij maar bij je aambeeld,” zei moeder lachend, „jij kunt niet eens zwemmen!”

„Dan trek ik wel een duikerpak aan,” zei Klinkhamer.

„Nee vader,” riepen Hielke en Sietse, „u moet een zwempak kopen en zwemmen gaan leren!”

„Dat is mij te koud, jongens!” zei vader lachend. „Ik sta liever achter een heet vuur. Of drink liever een warm kopje koffie. Heb je nog een bakje, moeder?” „Ja jongens, wij gaan eten,” zei moeder, en ze schaarden zich om de tafel, waar de broodmaaltijd al gereed stond. Tenvijl Hielke en Sietse het avontuur met de Brandaris in geuren en kleuren vertelden, werd de grote stapel boterhammen steeds kleiner, totdat alles op was.

Want zij hadden een flinke eetlust gekregen, die Klinkhamertjes, daar op het water!

HOOFDSTUK II

De jongens gaan met Gerben mee en dat legt kun geen windeieren

Met een grote gevlochten mand vol kippen voor op zijn fiets kwam Gerben de volgende dag de smederij binnen. Hij had zich blijkbaar gehaast, want grote zweetdruppels parelden op zijn voorhoofd.

„Zijn ze er nog?” vroeg hij hijgend aan Klinkhamer.

„Wie bedoel je?” vroeg Klinkhamer verwonderd.

„De jongens! Of zijn ze al weg met hun boot?”

„Welnee,” zei Klinkhamer, „ze zijn pas thuis uit school. Ik zal ze even roepen.”

Klinkhamer ging naar het binnenplaatsje naast de smederij en riep luid: „Hielke en Sietse! Hier is de kippenboer!”

De jongens hoorden vader roepen, maar wie de kippenboer was, begrepen zij niet en daarom kwamen zij gauw kijken.

„Ha, Gerben!” riep Sietse, „handel jij in kippen?”

„Ai, wat een grote mand!” riep Hielke, „kun jij daar wel mee fietsen, Gerben?”

„Nou jongens, het valt niet mee,” zei Gerben. „Kijk maar hoe warm ik het heb. Maar voordat ik de kippenkoorts krijg, wou

ik jullie vragen om mij te helpen.”

„Moeten ze geslacht worden?” vroeg Hielke en hij deed een stap achteruit. Want in dat geval kon Gerben niet op zijn hulp rekenen.

„Ben je mal,” riep Gerben, „wie slacht er nou de kip met de gouden eieren? Dit zijn eersteklas leghorns! Wij hebben ze zelf op de boerderij gefokt! Ik moet deze mand vol naar een broer van mijn baas brengen.”

„Maar Gerben,” viel Klinkhamer hem lachend in de rede, „dit zijn toch geen leghorns? Leghorns zijn wit en deze zijn helemaal bruin. Volgens mij zijn het barnevelders.”

„Ja, juist! Dat zijn het ook,” zei Gerben laconiek. „Ik wist de naam niet zo precies meer. Maar het zijn beste leggers. De burgemeester legt er wel drie per dag!”

„De burgemeester?” vroeg Klinkhamer en hij keek Gerben onderzoekend aan, alsof hij dacht dat hun vriend ze soms zag vliegen.

Hielke en Sietse begonnen te lachen.

„Ha,” riepen zij, „de burgemeester legt eieren!”

„Jazeker!” zei Gerben, „ik bedoel die daar!” Hij wees een van de grootste kippen aan.

„O, is dat de burgemeester?” zei Klinkhamer.

„Ja,” zei Gerben, „en die kleine dikke is de slager en die

ronde is de notaris en die daar de wethouder! Toen ik hierheen fietste heb ik ze allemaal een naam gegeven. Die met die korte staart is de kruidenier.”

Klinkhamer en de jongens lachten vrolijk om de namen die Gerben aan al de kippen gaf.

„Ja, ja,” vervolgde Gerben, „een kip kakelt met zijn snavel, maar behoort niet thuis onder de tafel! En nu moet ik met dat hele stel naar de overkant van het meer. Maar als ik dat op de fiets moet doen, rijd ik mezelf nog in de kippensoep.

Daarom, vrienden, kom ik jullie vragen of jullie mij erheen willen varen?”

„Natuurlijk, Gerben! Dat doen wij toch zeker graag!” riepen Hielke en Sietse.

„Gelukkig,” zei Gerben glunderend, „dan zal ik de mand van de fiets halen.”

Hij maakte een paar touwen los en dan droegen Hielke en Sietse de mand naar het boothuis. De mand bleek nog breder dan de boot te zijn.

Sietse wilde hem toen op de motorkap zetten, maar Gerben zei dat dan alle kippen zeeziek zouden worden. Daarom ging hij voor in de Kameleon zitten en moesten Hielke en Sietse hem de mand aangeven welke Gerben op zijn knieën plaatste.

„Zo zal het best gaan,” zei hij, „ga maar varen, kapitein!”
De motor werd gestart en dan voer de Kameleon naar de brug. Daar stond veldwachter Zwart vol belangstelling naar de mand met kippen te kijken.

„Hoeveel kippen zitten erin?” vroeg hij over het water.

„Wat zegt u?” riep Gerben onnozel. Maar Sietse gaf juist vol gas en de Kameleon stoof het meer op. Zwart riep nog iets, maar wat hij zei, ging in het geronk van de motor verloren.

Toen de brug reeds ver achter hen lag, vroeg Hielke:

„Zeg Gerben, waarom wilde Zwart weten hoeveel kippen er in die mand zitten?”

„Omdat het verboden is er te veel in te hebben,” verklaarde Gerben, „dat zou dan dierenmishandeling zijn en dat is strafbaar, snap je?”

„Aha,” lachte Hielke, „dus probeerde Zwart jou te snappen?”

„Dan zal hij toch vroeger moeten opstaan,” zei Gerben. „Ik ben niet bang. Verleden jaar kreeg ik in de stad drie agenten aan het hollen!”

„Is het waar?” vroeg Sietse. „Waren zij zo bang voor je?”

„Welnee,” zei Gerben, „ik liep zelf voorop.”

„Dus zij zaten jou achterna?” vroeg Hielke lachend.

„Waarom?”

„Tja,” zei Gerben, „dat was een gekke geschiedenis. Ik was op

weg naar de bushalte en had nogal haast omdat de bus over vijf minuten zou vertrekken. Toen riep een agent mij na: „Hé mijnheer, wacht even!” Nou, ik dacht, laat ik maar net doen of ik niets gehoord heb en begon vlugger te lopen. Ik was vlak bij de hoek van een straat en nauwelijks was ik die hoek om of ik begon te rennen. Juist passeerde ik daar twee andere agenten en toen kwam de eerste agent ook de hoek om en riep: „Die mijnheer daar moet ik spreken!” Meteen begonnen de beide andere agenten ook aan de achtervolging. Maar toen ik begreep dat ik het moest verliezen, bleef ik tenslotte maar hijgend staan. De agenten keken lang niet vriendelijk en vroegen: „Wat heb je een haast? Kijk, deze portemonnee viel uit je zak, maar omdat je ervandoor ging, zullen wij eerst eens onderzoeken of die portemonnee wel jouw eigendom is.” Nou, toen moest ik mee naar het bureau en daar kon ik gelukkig bewijzen dat de portemonnee van mij was. Maar ik kwam door die grap pas twee bussen later thuis.”

„Dan had je toch beter direct kunnen blijven staan, toen de eerste agent je riep,” zei Hielke.

„Natuurlijk,” zei Gerben, „wanneer de politie halt roept, is het niet verstandig om door te lopen.”

„Dan zullen wij maar even terugvaren,” zei Sietse, „want Zwart riep ons ook!”

„Je zult toch zeker wel wijzer wezen?” zei Gerben, „ik kan geen uren met deze mand op mijn knieën blijven zitten! Ze wordt nu al steeds zwaarder en we schieten juist zo lekker op. Nog een kwartier en we zijn er.”

„We zijn er met vijf minuten al,” verbeterde Sietse.

„Welnee,” zei Gerben, „wij moeten niet in het eerste dorp zijn, maar wij moeten langs de vaart naar Rietsloot!”

„Drommels,” zei Sietse, „als wij dan maar genoeg benzine hebben, de tank was lang niet vol.”

„Dat geeft niet,” zei Gerben, „dan koop ik wel wat.”

Zij bereikten het dorp aan de overkant van het meer en vervolgden hun weg langs een vaart, totdat ze in de verte de toren van Rietsloot ontdekten.

„Kijk,” riep Hielke, „er staat een vlag op de toren. Is er feest vandaag in het dorp?”

„Dat klopt,” zei Gerben, „er zijn daar zeilwedstrijden en er is kermis ook. Hebben wij even een mooi uitstapje?”

Sietse liet de Kameleon nu op volle toeren varen. Maar toen zij dichterbij het dorp kwamen, moest hij de snelheid minderen omdat het steeds drukker werd met zeil- en motorbootjes, die ook in de richting van het dorp voeren. En tenslotte moesten zij stoppen want er lag een grote, grijze politieboot dwars in de vaart. Een brigadier gaf het stopteken.

„Ai,” zei Hielke, „zou Zwart hen gewaarschuwd hebben om ons aan te houden?”

„Welnee,” zei Gerben lachend, „dat is onmogelijk. En wij hebben toch niets op onze kerfstok?”

De Kameleon lag nu vlak naast de politieboot.

„Waarom mogen wij niet verder, mijnheer?” vroeg Gerben aan de brigadier.

„De zeilwedstrijd moet eerst afgelopen zijn,” zei de brigadier, „kijk, daar komen de boten; als zij voorbij zijn mogen jullie weer verder.”

Uit een zijvaart kwamen elf zeilboten. Zij lagen vlak bij elkaar en omdat er weinig wind was, gingen ze niet erg hard. Ze zwenkten in de richting van het dorp en nu begon de politieboot hen langzaam te volgen. De Kameleon begon nu ook weer te varen, maar hij mocht de politieboot natuurlijk niet voorbij.

Gerben en de jongens probeerden te ontdekken welke zeilboot aan de kop lag, maar het was vanuit de Kameleon niet goed te zien. Even voor het dorp was de eindstreep, waar het bestuur van de zeilvereniging op een verhoging stond uit te kijken naar wie het eerst zou aankomen. Nog even en dan passeerden zes boten tegelijk de finish. De jury kreeg toen de moeilijke taak om een van hen als winnaar aan te wijzen.

„Nou,” zei Gerben, „dat zal wel een loterij worden, want ze waren volgens mij precies gelijk.”

„Het was geen spannende strijd,” vond Hielke.

„Nee,” zei Gerben, „daarvoor was er te weinig wind en is de vaart ook te smal. Enfin, wij horen nog wel wie gewonnen heeft. Ga maar aanleggen, Sietse!”

Vlak naast een prachtige woonark legde Sietse de Kameleon, tussen andere plezierbootjes, tegen de wal.

„Van wie is die prachtige woonboot, Gerben?” vroeg Hielke.

„Die is van een rijke koopman uit de stad,” wist Gerben, „hij brengt hier ieder jaar de zomer door. Zeg, pakken jullie de mand eens aan?”

Hielke en Sietse trokken de mand op de wal en toen kon Gerben ook uitstappen.

„Hè, hè,” zei hij, „ik ben zo stijf als een bevroren walvis. Ik mag eerst wel even gymnastiek doen.”

Tot vermaak van de vrolijke zeilers en zeilsters, die in bonte kledij voorbijliepen, op weg naar de kermis, begon Gerben diepe kniebuigingen te maken, terwijl hij zijn armen voor- en achterwaarts strekte.

„Zo,” zei hij tenslotte, „nu ben ik weer zo fris als een hoentje. Geef de mand maar hier, jongens, ik neem hem op de schouder, dan kunnen wij beter door de kermisdrukte

komen.”

Maar de mand was veel te groot om op de schouder te dragen en toen zette Gerben haar maar op zijn hoofd. En zo ging hij met de grote hoed op door de menigte. Iedereen keek hem lachend na, maar daar trok Gerben zich niets van aan. Hielke en Sietse volgden hem langs de kermisattracties. Er stonden snoepkramen, een zweefmolen, een theater en een luchtschommel.

„Het is hier wel gezellig,” zei Hielke.

„Ja, jongens, zodra de kippen afgeleverd zijn, gaan wij kermis vieren,” beloofde Gerben.

Zij liepen het hele dorp door en kwamen eindelijk bij de boerderij waar de broer van boer Jellema woonde. De boer nam de kippen in ontvangst en gaf Gerben een rijksdaalder.

„Dat is voor de goede bezorging en voor de kermis,” zei hij lachend.

Gerben bedankte glunderend en riep:

„Kom mee, bandieten, wij gaan pierewaaien!”

Vlug liepen zij naar de kennis terug en toen mochten de jongens in de zweefmolen en daarna in de luchtschommel. Daarna gingen zij naar de kramen en trakteerde Gerben op olieballen. Bij een schiettent ontmoetten zij een slager die een schoon wit gesteven kielje aan had.

„Ha, die Gerben!” riep hij verheugd, „ik moet met jou nog eens om een prijs schieten!”

„Ha, die Sjoerd!” riep Gerben verrast, „wou jij mij uitdagen? Weet wat je doet, man! Toen wij nog soldaat waren, kon je het ook nooit van mij winnen!”

„Maar nu win ik het vast,” riep de vrolijke slager, „als ik verlies, betaal ik, anders moet jij betalen!”

De slager bestelde reeds een geweer.

„Drie schoten voor een kwartje, meneer,” zei de spullenbaas en hij reikte Gerben ook een geweer over.

„Kan jij wel schieten, Gerben?” vroeg Sietse.

„En of,” zei Gerben, „als het moet, schiet ik de maan naar beneden!”

Hielke en Sietse verwachtten evenwel niet veel van Gerbens schietkunst en lachend stonden zij te kijken wat hun vriend ervan terecht zou brengen. De slager richtte reeds op een schietschijf. Dan haalde hij de trekker over en pang, vloog het pluimpje bijna midden in de roos.

„Goed zo, meneer!” riep de spullenbaas, „dat zijn elf punten.”

En dan schoot Gerben.

„Tien punten!” riep de baas.

„Ha, ik ben je al een punt voor,” snoefde de slager en hij

richtte opnieuw.

En weer had hij elf punten.

„Dat zijn er al tweeëntwintig, Gerben!” riep de slager vergenoegd.

Gerben zei niets. Hij kneep zijn linkeroog stijf dicht en richtte heel zorgvuldig en dan, pang, schoot hij precies in de roos.

„Bravo, Gerben!” riepen de jongens, „dat heb je kranig gedaan!”

„De heren hebben allebei tweeëntwintig punten!” riep de baas.

„Hoor je dat, Sjoerd?” vroeg Gerben, „het laatste schot moet nu beslissen, wie gewonnen heeft.”

„Dan zal ik nu eens even de roos raken,” zei de slager en warempel, hij deed het ook.

„Drommels,” zei Gerben, „dat wordt oppassen.”

En hij begon weer zorgvuldig te richten waarbij de jongens ademloos toekeken. En dan schoot Gerben ook weer in de roos en hadden zij evenveel punten.

„Wij zullen ieder een extra schot lossen,” zei de slager, „en dat doen wij net zolang totdat een het wint.”

Gerben vond het best. Er stond nu een hele drom kijklustigen de wedstrijd te volgen. Hielke en Sietse stonden vlak naast Gerben, ze wilden niets van het schouwspel missen.

De slager schoot weer het eerst en hij behaalde nu weer elf punten. En dan zagen de jongens Gerben langzaam zijn geweer omhoog richten, totdat de loop naar het hart van de schietschijf wees. Meteen klonk het schot en het was precies in de roos.

„Hoera voor Gerben!” riepen de jongens en zij dansten van vreugde. Met één punt verschil had Gerben dus gewonnen.

„Jij hebt altijd geluk,” zei de slager, „ik heb hier de hele middag al geoefend en nu win jij het nóg.”

„Natuurlijk,” lachte Gerben, „een slager is nu eenmaal geen cowboy. Schiet jij maar met spek, Sjoerd.”

De omstanders lachten, maar Sjoerd nam zijn verlies sportief op en betaalde de spullenbaas. Dan vroeg hij aan Gerben:

„Hoe komt jij hier zo in ons dorp verzeild?”

„Met een motorbootje,” zei Gerben, „ik heb kippen gebracht bij Jellema.”

„Heb jij een motorboot?” vroeg de slager, „ik heb er ook een. Zullen wij eens om het hardst varen?”

De slager, die een snelle motorboot bezat, wilde graag proberen om het van Gerben te winnen. Lukte het niet met prijsschieten, dan misschien wel met een bootrace.

„Wat zullen we doen, jongens?” vroeg Gerben aan Hielke en Sietse.

„Wij willen graag om het hardst varen,” zei Sietse, „maar wij hebben geen benzine genoeg.”

„Dan gaan wij eerst benzine innemen,” besliste Gerben.

De slager bracht hen naar een garage waar Gerben vijf liter benzine kocht. De garagehouder gaf hun een bus mee, die de slager later wel terug zou brengen. Gerben en de jongens gingen naar de Kameleon en de slager ging naar huis om zijn boot te halen.

De Kameleon, die nog steeds naast de prachtige woonboot lag, werd nu gauw voorzien van nieuwe brandstof. De eigenaar van het woonschip, een deftige mijnheer in een wit kostuum, stond er belangstellend naar te kijken.

„Een mooi bootje, hè, mijnheer?” zei Gerben.

De mijnheer begon te lachen.

„Het spijt me, vriend,” zei hij, „maar ik kan niet ontdekken waarin dat moois dan schuilt.”

„Maar mijnheer!” riep Gerben, „dit is de snelste en sterkste boot uit heel de omtrek!”

„U maakt maar een grapje?” spotte de mijnheer ongelovig.

„Welnee, het is de zuivere waarheid,” zei Gerben, „u zult het zo meteen wel zien. Kijk, daar komt de slager met zijn boot, waarmee wij een wedstrijd gaan houden.”

In een bootje met een zware aanhangmotor kwam de slager

snel naderbij. De scherpe boeg sneed sierlijk door het water. Hielke en Sietse keken er vol aandacht naar. En dan lazen zij de naam „Bello" op de boeg.

„Daar ben ik!" riep de slager trots, „wat zeggen jullie van mijn raceboot? Hij vaart best, hè? Zeg, wat is dat nu? Moet ik tegen dat stuk dekschuit varen? Maar Gerben, dat is toch belachelijk! Ik mag jullie wel een halve baan voorsprong geven!"

„Roep jij maar niet te hard, Sjoerd," zei Gerben, „ik wed met je, dat jij het verliest!"

Er kwamen meer watersportliefhebbers bij de Kameleon en Bello kijken en iedereen was het erover eens dat de Kameleon het nooit zou winnen.

„En wie wil er wedden dat wij het toch winnen?" riep Gerben nogmaals.

Omdat niemand op zijn voorstel inging, stelde de eigenaar van het woonschip tenslotte voor, dat hij vijf gulden aan de winnaar zou geven, maar dan moest hij ook meedoen met zijn motorboot.

Gerben en de jongens vonden het prachtig en de slager had ook geen bezwaar. Ze moesten nu even wachten tot ook de „Helena" startklaar gemaakt was. Het bleek een grote salonboot met een zware motor te zijn.

„Ik ben in ieder geval nummer twee,” riep de slager en dan voeren de drie boten, met de Kameleon voorop, naar een punt waar de vaart smaller werd. Daar zouden ze starten en wie dan het eerst terug was, had de prijs gewonnen.

Gerben en Hielke bleven op de wal bij de toeschouwers, want het was beter dat de Kameleon zo weinig mogelijk belast was. En zo voer Sietse dus alleen in de Kameleon. Met opzet, om zijn tegenstanders zand in de ogen te strooien, liet Sietse de boot langzaam varen. De slager, die eerst achteraan voer, was weldra naast hem.

„Kun je niet harder?” vroeg hij spottend.

„Ik heb geen haast!” zei Sietse.

De slager ging de Kameleon voorbij, gevolgd door de Helena. Toen Sietse op de startplaats kwam, lagen zijn tegenstanders reeds te wachten. De Kameleon ging keren en toen alle drie de boten met de stevens gelijk op een rij lagen, blies de mijnheer op een hoorn en begon de wedstrijd. Sietse gaf meteen vol gas. Binnen de twintig meter voer hij reeds op volle snelheid. Als een snoek schoot de Kameleon door het water en liet de beide andere boten weldra achter zich. Halverwege had Sietse reeds een voorsprong van vijftien meter op de Helena, terwijl de boot van de slager daar nog ver achter bleef.

De mijnheer, die eerst nog getracht had om zijn motor nog sneller te laten draaien, zag nu wel dat het nutteloos was.

Tegen de Kameleon was geen eer te behalen. De slager wreef zich de ogen uit, toen de Kameleon reeds zo ver voor lag.

Wie had dat van zo'n lompe boot gedacht. Ook de toeschouwers zagen verrast, hoe de Kameleon glansrijk als eerste bij het woonschip terugkeerde.

„Hoeral" riep Hielke, „wij hebben vijf gulden verdiend!
Hoera! Hoeral"

En hij maakte een vreugdedans met Gerben, waarbij de omstanders lachend toekeken.

De Helena voer nu ook naar de wal en dan kwam tenslotte de Bello.

„Waar bleef je toch, Sjoerd?” vroeg Gerben vrolijk. „Je bent wel een uur te laat! Jij moet ons maar nooit weer uitdagen, want je ziet het, wij zijn niet te verslaan!”

De mijnheer betaalde vijf gulden, welke Hielke dankbaar in ontvangst nam.

„Alstublieft,” zei hij, „het is royaal verdiend. Voortaan zal ik een boot niet meer naar de vorm beoordelen want daarmee kan men bedrogen uitkomen. Dat heeft jullie Kameleon duidelijk bewezen.”

„Zegt u dat wel,” zei de slager.

En dan vroeg Gerben lachend: „Is er misschien nog iemand die een wedstrijd tegen de Kameleon wil varen?”

Maar niemand durfde het aan.

„Dan gaan wij maar naar huis,” besliste Gerben. „Sjoerd, nog wel bedankt voor de wedstrijd en als jij weer eens wilt prijsschieten of snelvaren, stuur dan even een briefkaart, wij komen graag!”

„Ik zal wel wijzer wezen,” riep de slager, „ik zet de wolf niet in het vleeshok. Blijven jullie maar met die boot in je eigen dorp!”

Nog vrolijk wuivend voeren Gerben en de jongens naar huis.

De wedstrijd van hun Kameleon bleef langer in het geheugen van de dorpelingen dan de zeilwedstrijd. Dat bleek wel duidelijk toen een week later een reiziger bij Klinkhamer op bezoek kwam en hem vroeg of de smid boten kon maken die half boven water vlogen.

„Mijn beste man,” zei Klinkhamer lachend, „ik heb van mijn leven nog nooit een boot gemaakt, laat staan eentje die vliegen kan.”

„Maar,” zei de reiziger, „in Rietsloot gaat een hardnekkig verhaal rond, dat uw zoons daar een week geleden met een soort vliegboot zijn geweest, die zo snel ging als een auto.”

„Ha, ha!” lachte Klinkhamer, „dat is een prachtverhaal. Maar er klopt geen steek van. De boot van mijn zoons is wel snel en zij hebben in Rietsloot een weddenschap gewonnen door sneller te varen dan de boot van de slager. Dat was alles. Maar wie vertelt dan die onzin van een vliegboot?”

„De slager!”

„De slager?” riep Klinkhamer verbaasd. „Nee maar, zulk raar vlees heb ik nog nooit in mijn kuip gehad. Hoe komt die man aan die onzin?”

Dat wist de reiziger ook niet, maar het speet hem wel dat het niet waar bleek te zijn, want hij had graag zo’n wonderboot eens willen zien.

Hielke en Sietse vonden het een reuzegrap, toen vader hun dat nieuws vertelde.

„Maar die slager is een grote fantast,” zei Sietse, „dat heeft hij zeker van Gerben geleerd toen zij samen nog onder dienst waren.”

„Aha,” zei Klinkhamer, „is hij een vriend van Gerben? Dat verklaart alles!”

HOOFDSTUK III

Het spookt – Gerben doet vreemd

Het was zeven uur in de avond, toen er bij Klinkhamer aan de voordeur gebeld werd.

Hielke ging opendoen en zag tot zijn verbazing de weduwe Terpstra en haar zuster op de stoep staan. Zij woonden in een mooi huis aan de oever van het meer en stonden in het dorp als rijk bekend. Klinkhamer mocht wel eens een karweitje voor hen opknappen, zoals het plaatsen van de kachels of het repareren van een lekke goot en zo meer.

„Dag jongeman,” zei mevrouw Terpstra tegen Hielke, „is je vader thuis?”

„Jawel mevrouw,” zei Hielke beleefd, „komt u maar binnen.” Hij ging de dames voor naar de woonkamer, waar Klinkhamer hen op zijn gemoedelijke wijze ontving. Nadat de dames ieder een stoel hadden gekregen, begon mevrouw Terpstra:

„Mijnheer Klinkhamer, zou u de schoorsteenkappen eens kunnen nakijken? Ze maken zulke rare piepgeluiden, dat mijn zuster er niet van kan slapen. Zij dacht heus dat er spoken waren.”

„Spoken?” lachte Klinkhamer. „Nee, mevrouw, die bestaan niet!”

„Natuurlijk niet,” zei mevrouw, „dat heb ik m’n zuster ook al gezegd.”

Deze, die tot nu toe had gezwegen, vroeg nu aan Klinkhamer:

„Hoe ontstaan die geluiden bij de schoorsteen, denkt u?”

„Wel,” zei Klinkhamer, „dat doet de gek..

„Wat zegt u?” riep mevrouw Terpstra, en zij kwam helemaal op het puntje van haar stoel zitten om geen woord van Klinkhamers betoog te missen. „Zegt u dat er een gek is? En loopt die hier zo maar rond?”

„Welnee mevrouw,” zei Klinkhamer, „die draaibare kap op de schoorsteen noemt men de gek. Als zo’n gek roestig is geworden door weer en wind, begint hij te knarsen en te piepen, als de wind ertegen blaast. Dat is alles!”

„Juist,” zei de zuster van mevrouw, „wanneer de wind de zogenaamde gek heen en weer beweegt, gaat hij piepen. En als er geen wind is, wat dan?”

„Dat is nogal duidelijk,” zei Klinkhamer, „dan zal de gek niet piepen, want dan beweegt hij niet!” „Maat gisteravond piepte hij wel, zelfs heel duidelijk en het was bladstil. Hoe verklaart u dat, mijnheer?”

„Gisteravond? Tja, toen was er geen wind, dat is zo. En toch

piepte de gek?”

„Dat was gek!” grapte Hielke.

„Stil Hielke,” vermaande moeder.

„Het is heus geen grapje,” vervolgde de zuster van mevrouw Terpstra, „er is iets niet pluis met dat huis. En als dat niet verandert, dan blijf ik er geen dag meer.”

„Maar Clara!” riep mevrouw Terpstra, „doe niet zo overdreven. Mijnheer Klinkhamer zal wel zorgen dat het uit is met die geluiden. Nietwaar, Klinkhamer?”

„Ik kom morgen even kijken, mevrouw,” beloofde Klinkhamer, „wij zullen de gek goed in de olie zetten, dan kan hij absoluut niet meer knarsen of piepen.”

„Juist,” zei mevrouw, „dat zal beter helpen dan dat wij de politie waarschuwen.”

„De politie?” vroeg Klinkhamer verwonderd.

„Mijn zuster dacht, dat iemand met kwade bedoelingen onze nachtrust probeerde te verstoren. Maar dat is natuurlijk onzin!”

„Ha ha,” lachte Klinkhamer, „nee mevrouw, u hoeft u geen zorgen te maken. Niemand zal het in zijn hoofd halen om hier voor spook te gaan spelen, want onze veldwachter is geen gemakkelijk heer.”

„Natuurlijk is het allemaal onzin,” zei mevrouw Terpstra.

„Dus Clara, je hoort het, morgen wordt de schoorsteen nagekeken en dan is alles weer in orde. En, Klinkhamer, u vergeet het niet?”

„Mevrouw, u kunt op mij rekenen,” beloofde Klinkhamer, En dan stonden de dames op en gingen terug naar hun huis aan het meer.

Nauwelijks waren zij vertrokken of Hielke vroeg:

„Maar vader, hoe kan de schoorsteenkap bewegen als er geen wind is?”

„Misschien zit hij erg los,” zei Klinkhamer, „maar het is ook mogelijk dat die dame het in haar verbeelding hoort.

Sommige mensen hebben angst voor dingen die er helemaal niet zijn. Enfin, morgen zullen wij het wel zien.”

Klinkhamer nam zijn krant weer op en ging weer rustig lezen. Hielke en Sietse waren erg nieuwsgierig geworden en wilden ook graag eens bij het spookhuis gaan kijken en zo gingen zij dan de volgende dag met vader mee naar het huis van de dames Terpstra.

Klinkhamer droeg een ladder en de jongens ieder enig gereedschap. Zij gingen de brug over, waar, zoals gewoonlijk, veldwachter Zwart stond.

„Wat gaat er gebeuren?” vroeg hij aan de smid.

„Wij gaan inbreken,” zei Klinkhamer lachend.

„Bij mevrouw Terpstra?“ informeerde de brugwachter.

„Hoe kun je dat zo goed raden?“ vroeg Klinkhamer.

Nagekeken door de brugwachter en Zwart ging Klinkhamer naar „Huize Meerzicht“, de woning van de dames Terpstra.

Mevrouw Terpstra deed zelf open en zei:

„Klinkhamer, u weet de weg wel, hè? Het platte dak.”

„Jawel mevrouw,” zei Klinkhamer, „ik vind het wel.”

Gevolgd door de tweeling liep Klinkhamer over het grindpad om het huis en plaatste de ladder tegen de dakrand. Alle drie klommen zij naar boven en stonden even later op een plat dak, waar zich een schoorsteen bevond. De rookkap, die de schoorsteen afdekte, draaide zachtjes in de wind heen en weer. Maar zij piepte of knarste niet. Zelfs niet toen Klinkhamer er een ruk aan gaf, zodat zij met een flinke snelheid rondtolde.

„Dat is vreemd,” zei Klinkhamer, „ik ben toch niet plotseling doof geworden? De gek draait nog geruislozer dan een horloge met een kapotte veer!” „Wat zegt u, Klinkhamer?” klonk het van beneden door de schoorsteen, „is er een kapotte veer?”

„Ja, zoiets is het wel ongeveer, mevrouw!” riep Klinkhamer als sinterklaas door de schoorsteen.

Hielke en Sietse stonden vrolijk te lachen.

„Ik weet niet wat ik ervan denken moet,” zei Klinkhamer nu veel zachter, zodat men het beneden niet kon horen. „De gek loopt zo soepel als een poes. Ik zou wel eens willen weten hoe ik dat ding aan het piepen moet brengen.”

Klinkhamer trok de kap heen en weer, maar alles bleek goed bevestigd te zijn.

„Ik snap er niets van,” mopperde Klinkhamer, „ik begin steeds meer te geloven dat de dames gedroomd hebben.”

„En als u er eens van boven op drukt?” vroeg Hielke.

Klinkhamer probeerde het meteen en dan klonk er een knarsend geluid.

„Ja, dat is het!” werd er tweestemmig van beneden geroepen.

„Juist, dames!” riep Klinkhamer terug, „het komt best in orde!”

Dan trok hij het draaibare deel van de kap los en maakte de vrijgekomen spil roestvrij. De jongens smeerden er vervolgens een flinke laag vet op. Voorzichtig liet Klinkhamer de kap weer over de spil zakken en dan probeerde hij nogmaals of zij piepte. Maar hoe hij er ook op drukte, er was geen geluidje meer te horen.

„Dan is het karwei weer klaar, jongens,” zei Klinkhamer en zij pakten hun gereedschap op en wilden weer van het dak gaan, toen Sietse naar de kant van het meer wees en zei:

„Kijk, Zwart zet een visser op de bon!”

Klinkhamer ontdekte dat er twee hengels naast de visser lagen en zei:

„Het is wel goed, dat Zwart daarop toeziet, want als iedereen met twee hengels ging vissen, zou er gauw geen visje meer te vangen zijn. Het is heel onsportief van die man!”

Zij keken nog even hoe Zwart stond te schrijven, en daalden dan de ladder af.

Klinkhamer ging aan mevrouw Terpstra vertellen hoe hij de kap had ingevet, zodat hij voortaan niet meer kon knarsen of piepen. Mevrouw bedankte hem voor de vlugge reparatie en vervolgens gingen Klinkhamer en de jongens terug naar de smederij. Daar troffen zij Gerben, die reeds vol ongeduld stond te wachten.

„Drommels!” riep hij, „waar zijn jullie toch? Ik sta hier al een uur te wachten!”

„Dat bestaat niet, Gerben,” zei Klinkhamer, „wij zijn nog geen half uur weg geweest. Maar wat had jij? Een karwei waar haast bij is?”

„Kijk maar eens naar mijn fiets,” bromde Gerben, „er moet een nieuwe band om.”

„Is dat alles?” vroeg Klinkhamer verwonderd. „Nou, misschien willen de jongens je helpen. Ik heb geen tijd.”

„Wij wel hoor, Gerben!” riep Hielke, „zeg maar hoe duur de nieuwe band mag zijn.”

„De goedkoopste die er is,” zei Gerben, „en dan voor de halve prijs.”

Sietse liet Gerben enige banden zien en nadat Gerben zijn keus had bepaald, werd zijn fiets aan twee haken opgehangen.

De jongens begonnen de oude band te verwijderen.

„Is de binnenband ook stuk, Gerben?” vroeg Hielke.

„Dat kun je toch wel zien?” zei Gerben, „anders was-ie toch niet zo plat als een dubbelkje?”

„Nou ja,” zei Hielke, „maar het kon toch ook zijn, dat jij de band had laten leeglopen?”

„Dacht jij dat ik mijn eigen band liet leeglopen?” vroeg Gerben verontwaardigd, „dan zou ik niet goed wijs zijn!”

„Maar Gerben,” zei Sietse, „als de buitenband zó slecht is, dat de binnenband erdoorheen puilt, is het toch verstandiger om de band leeg te laten lopen, voordat die kapot springt?”

„Daarvoor had ik gisteravond geen tijd,” zei Gerben. „Toen ik van de boerderij naar huis ging, zag ik de binnenband wel naar buiten puilen, maar ik kon toch nog tot de brug fietsen voordat hij plofte. Anders had ik de hele polderweg moeten lopen.”

De jongens hadden intussen de buitenband losgemaakt en

trokken de binnenband te voorschijn, waarin een groot gat zat. „Naar dat lek behoeven wij alvast niet meer te zoeken,” zei Hielke lachend, „er mag wel een lap op van een vierkante meter.”

„Het kan toch wel gerepareerd worden?” vroeg Gerben.

„Natuurlijk wel, Gerben. In een eersteklas zaak als de onze kunnen wij alles repareren,” zei Hielke vrolijk.

„Ja, zelfs spokende schoorstenen!” vulde Sietse aan.

„Spokende schoorstenen?” vroeg Gerben nieuwsgierig, „wat bedoel je, Sietse?”

„Wel, bij de dames Terpstra, piep...”

„Bij de dames Terpstra?” riep Gerben en het leek wel alsof hij bleek om zijn neus werd.

„Wat is er?” vroeg Sietse argwanend, „jij lijkt wel te schrikken. Weet jij misschien meer van die spokerij af?”

„Ik weet niks,” zei Gerben bits en hij keek een tijdje strak in het vuur, dat Klinkhamer op de smidse hoog liet oplaaien.

Dan vroeg hij:

„Vertel eens verder. Wat was dat dan voor een spook?”

„O, niets bijzonders,” zei Hielke, „de schoorsteenkap piepte en toen dachten de dames dat er gespookt werd. Dat was alles!”

„Hm,” zei Gerben, „ik vind het een sterk verhaal.”

„Een sterk verhaal?” vroegen de jongens verwonderd. „Maar het is toch heel gewoon dat zo’n kap gaat piepen?”

Gerben gaf geen antwoord. Hij stond in gedachten naar buiten te kijken. De jongens verwisselden intussen de oude buitenband voor een nieuwe en plakten een lap op de binnenband.

Klinkhamer, die even zijn pijpje ging stoppen, vroeg aan Gerben:

„Wat sta jij in gedachten? Heb je moeilijkheden?”

„Och nee,” zei Gerben, „de jongens vertelden van die spokerij bij mevrouw Terpstra en dat deed mij denken aan vroeger toen Oebele Bouwman in datzelfde huis woonde.”

„Wie was Oebele Bouwman, Gerben?” vroegen Hielke en Sietse lachend, „had hij ook last van spoken?”

„Oebele was een visser,” vertelde Gerben, en zijn ogen begonnen ondeugend te twinkelen, „hij heeft daar vele jaren gewoond. Maar toen hij gestorven was, vertelden de mensen vreemde dingen over hem. Er waren mensen die hem als geest zagen verschijnen. Zo zat er op een dag iemand bij het meer te vissen, terwijl het flink hard waaide. De man mopperde dat er te veel wind was en nauwelijks had hij dat gezegd of de overleden Oebele stond naast hem.”

„Och, schei uit!” riep Sietse, „dat is toch klinkklare onzin!”

„Tja,” zei Gerben, „maar het wordt toch maar door iedereen verteld.”

„En toen, Gerben?” vroeg Hielke.

„Wel,” vervolgde Gerben, „Oebele vroeg toen aan die stomverbaasde visser of het te hard waaide naar zijn zin. Nou, je begrijpt, de man kon geen woord uitbrengen en knikte enkel maar van ja. Toen haalde Oebele een stokje uit zijn zak en hield de wind tegen.”

„Ha!” riep Sietse, „hij hield de wind tegen met een stokje! Zo’n goochelaar zou ik wel eens willen zien!”

„O, hij deed nog veel meer,” zei Gerben, „hij kocht een houten spoorwagon en stopte ze in zijn vestzakje.”

„Dan had hij wel een groot vest aan!” riep Sietse lachend.

„En toen op een dag de groenteboer een partij lege aardappelzakken netjes op een stapeltje in de schuur had gelegd, kwam Oebele binnen en droeg de hele stapel naar buiten. Daar zette hij alle zakken stuk voor stuk rechtop in een rij voor het gemeentehuis.”

„Zette hij lege zakken rechtop?” vroeg Hielke lachend, „dat kan niet.”

„Een spook kan alles,” zei Gerben, „hij kan het water in brand steken en van kokend water ijs maken. Hij kan ook...” Hier zweeg Gerben want veldwachter Zwart kwam binnen. Hij

had een gloednieuwe hengel bij zich die hij zojuist in beslag had genomen. Zwart keek even de smederij rond en kwam dan naar Gerben en de jongens. Hielke, die juist bezig was de band op te pompen, stopte even om te horen wat Zwart te vertellen had.

„Is dat jouw fiets, Gerben?” vroeg Zwart.

„Die fiets heeft de eer mijn eigendom te zijn,” antwoordde Gerben.

„En was je band gesprongen?” vroeg Zwart.

„Ja,” zei Gerben, „het gaf een knal als een kanonschot.”

„Hm,” bromde Zwart, „jij moet niet altijd proberen om grappig te wezen, want als jij al te vervelend wordt, kan ik je een bon geven, versta je dat? Waarom reed jij bijvoorbeeld hard door toen je band bij de brug sprong en bovendien zonder licht?”

„Ik had wél licht,” zei Gerben.

„Maar niet voldoende,” zei Zwart. „Waarom stapte je niet af? Waarom had je zo’n haast? En waarom keek je telkens zo angstig achterom?”

Gerben werd totaal overrompeld door die vele vragen en stotterend zei hij:

„Maar ik heb u helemaal niet gezien!”

Zwart lachte spottend:

„Nee, mannetje, jij zag mij niet, maar ik zag jou heel goed! En als ik je weer zonder licht zie rijden, ga je op de bon, al moet ik je daarvoor rondom het hele meer achternazitten.

Gisteravond heb ik het door de vingers gezien, omdat jij in de piepzak zat. Je keek alsof je een spook zag. Ik wist niet dat jij zo'n held was. Ha ha, jij bent bang in het donker, Gerben!”

Lachend verliet Zwart de smederij en ging met de buitgemaakte hengel naar het dorp.

Gerben staarde hem boos na, totdat Sietse zei:

„Maar Gerben, het is toch niet waar, wat Zwart zegt? Jij bent toch zeker niet bang in het donker?”

„Zwart is een spook van een kerel!” riep Gerben kwaad en dan hielp hij zijn fiets van de haken losmaken en verdween haastig in de richting van de polder, naar de boerderij van Jellema.

De jongens keken hem verwonderd na.

„Gerben doet wel vreemd,” meende Sietse. En dat vond Hielke ook.

Klinkhamer, die even aan de telefoon was geroepen, kwam de werkplaats weer binnen.

„Zo, is Gerben al vertrokken?” vroeg hij.

„Ja vader,” zei Hielke, „en veldwachter Zwart was hier ook even. Hij vroeg aan Gerben waarom hij gisteravond zo hard

fietste met een lege band en telkens zo angstig achteromkeek.”

„Ja,” zei Sietse, „en Gerben wist daar geen antwoord op te geven. Hij bloosde ervan. Vindt u dat niet vreemd?”

„Misschien had Gerben Oebele Bouwman gezien,” lachte Klinkhamer.

„Dat kan wel,” zei Sietse, „want hij werd helemaal bleek, toen wij van die spoken bij mevrouw Terpstra vertelden.”

„Och kom,” zei Klinkhamer, „zo is Gerben niet.”

Maar waarom Gerben dan zo angstig achterom had gekeken, dat wist Klinkhamer ook niet te verklaren. En daarom besloten Hielke en Sietse om toch eens, als het donker was, op de polderdijk bij het huis van mevrouw Terpstra te gaan kijken, want ze wilden wel eens weten of er nu wél of niet gespoekt werd.

Want dat er iets niet klopte was wel duidelijk, vonden zij.

HOOFDSTUK IV

Gerben helpt de jongens van de wal in de sloot

Die avond begon het te regenen. Eerst zachtjes maar geleidelijk aan steeds harder, totdat er zulke stortbuien kwamen, dat Hielke en Sietse hun plan om in 't donker bij het huis van mevrouw Terpstra te gaan kijken, wel uit hun hoofd moesten zetten.

Toen de torenklok het middernachtelijk uur sloeg, sliep de tweeling dan ook als marmotten.

De volgende morgen scheen gelukkig het zonnetje weer, wat, volgens Klinkhamer, heel goed was voor het gras in de weilanden.

„Als je goed luistert,” zei hij, „kun je het gras horen groeien.” Maar dat kon hij zijn zoons toch niet wijsmaken. Die lachten hem hartelijk uit, waarop Klinkhamer zogenaamd erg boos werd en dreigde dat hij de Kameleon aan de ketting zou leggen, als ze nog eens zo brutaal waren hem uit te lachen. „Dat mag u gerust doen,” zei Sietse, „want wij kunnen toch niet varen. De benzine is op.”

„Zo,” zei Klinkhamer, „het wordt zoetjes aan een dure liefhebberij, die boot van jullie. Ik kan jullie niet steeds

nieuwe benzine geven. Jullie moeten er maar een zeil op maken.”

„Dan kunnen wij net zo goed proberen met een baggermolen te zeilen,” zei Hielke. „De Kameleon is daarvoor veel te zwaar.”

„Juist, en omdat hij zo zwaar is, verslindt-ie zoveel benzine, dat ik mij wel arm kan werken voor jullie plezier,” zei Klinkhamer. „Als jullie dus in het vervolg willen varen, moeten jullie zelf de benzine maar betalen.”

Hielke en Sietse begrepen wel dat vader het zo erg niet meende, maar toch begonnen zij plannen te bedenken, hoe zij er zelf iets konden bijverdienen om brandstof voor hun motor te kunnen kopen. Je kon bijvoorbeeld met kranten gaan venten of met een ijskarretje, of tuintjes wieden of de boeren helpen met hooien. Sietse stelde zelfs voor om konijnen te fokken en die dan tegen Kerstmis te verkopen. Maar met Kerstmis lag de Kameleon toch allang op het droge en daarom vond Hielke dat geen goed plan.

„Dan kun je beter kippen gaan houden en de eieren verkopen,” zei Hielke, „maar wij hebben helemaal geen verstand van kippen en dan wordt het vast niets.”

„Ik heb een beter voorstel,” zei Sietse. „Weet je nog hoe wij in Rietsloot vijf gulden verdiend hebben?”

„Ai! Ja!” riep Hielke, „dat ik daar niet aan gedacht heb. Wij gaan gewoon met de Kameleon wedstrijdvaren om geld. Dat is een prachtidee! Je zult zien dat wij binnen een week flink wat bij elkaar hebben!”

„Maar,” zei Sietse, „vader mag het natuurlijk niet weten, want dat vindt hij vast niet goed.”

Dat begreep Hielke ook wel en zij besloten om er die middag meteen in hun boot op uit te trekken.

Direct na het eten stonden zij dus op en holden naar het boothuis. Klinkhamer keek hen verwonderd na.

„Waarom hebben ze zo’n haast?” vroeg hij aan moeder. Dat wist moeder ook niet.

„Enfin,” zei Klinkhamer, „als ze maar geen kattenkwaad uithalen. Ze zullen niet in zeven sloten tegelijk lopen.”

De jongens brachten de Kameleon vlug uit het boothuis en voeren snel naar het meer. Met volle snelheid gingen zij naar de overkant in de richting van het Paviljoen.

Het Paviljoen was een groot restaurant waar steeds veel boten aanlegden. Reeds van ver kon men het wit geschilderde gebouw zien liggen, dat versierd was met vele vlaggen, die vrolijk wapperden in het zonlicht.

Op een groot terras voor het gebouw stonden onder kleurige parasols tafeltjes en stoelen voor de bezoekers die daar

konden genieten van het prachtige uitzicht over het meer. Sietse en Hielke stuurden de Kameleon langzaam langs het terras, waar de mensen lachend keken naar dat malle bootje met die twee blonde knapen erin.

Een klein meisje vroeg aan haar vader:

„Pappie, is dat ook een boot?”

Iedereen begon te lachen.

„Ja, kind,” antwoordde de vader, „dat is ook een boot,” waarop een grappenmaker riep: „Het is fijn dat u dat zegt, mijnheer, wij wisten ook eerst niet wat het was. Het lijkt overigens meer op een oude badkuip met een motor erin!”

Hielke en Sietse, die wel gewend waren dat men hun boot bespottelijk vond, trokken zich niets van die opmerkingen aan. Ze bleven geduldig wachten of er ook een boot vertrekken ging. Dan wilden zij de bestuurder vragen of zij om het hardst zouden varen. Het duurde een tijdje en dan zagen zij een dame en twee heren naar de steiger wandelen. Sietse stuurde de Kameleon meteen naar de plaats waarheen het groepje zich begaf. Het bleek dat een prachtige motorboot hun eigendom was. „Lena – Amsterdam” stond erop. Het waren dus Hollanders.

Sietse stuurde de Kameleon naast de Lena en dan vroeg Hielke beleefd aan de man die achter het stuurrad ging zitten:

„Mijnheer, wilt u eens met ons om 't hardst varen?”

De mijnheer keek even naar de Kameleon en zei dan: „Nee joch!”

Hij vond de Kameleon kennelijk te min om er een wedstrijd tegen te varen.

„U durft niet, omdat u bang bent te verliezen!” riep Sietse.

De juffrouw en de andere mijnheer kwamen verwonderd vragen: „Wat is er, Rob? Wat willen die jongens?”

„Och niets,” zei mijnheer Rob lachend. „Ze willen met mij om het hardst varen. Stel je voor, met zo'n gedrocht van een boot!”

„Maar u durft niet!” riep nu Hielke, „wedden om vijf gulden dat wij het winnen.”

„Maar jongens,” kwam nu de juffrouw tussenbeide, „dat kunnen jullie toch niet menen? Onze boot is toch veel sierlijker gebouwd en heeft een heel sterke motor. Dat moeten jullie toch altijd verliezen, dat kan zelfs een klein kind wel zien!”

„Juffrouw, u vergist u,” hield Sietse vol, „onze boot heeft nog nooit een wedstrijd verloren.”

„Wat voor een motor zit er dan in jullie boot?” vroeg mijnheer Rob.

„Een automotor, mijnheer.”

„Hoeveel cilinders heeft-ie?”

„Dat is geheim, mijnheer,” zei Sietse.

Om dat antwoord moest de juffrouw hartelijk lachen.

„Jullie doen nogal geheimzinnig,” vond zij.

En dan mengde de andere mijnheer zich ook in het gesprek en zei: „Ik heb een voorstel. Wij varen om het hardst naar het eiland midden in het meer en als jullie daar het eerst aankomen, geef ik een gulden.”

Dat voorstel lachte de jongens wel toe, maar Sietse zei nog gauw: „Als u zo zeker bent dat u het toch wint, waarom belooft u dan geen rijksdaalder aan de winnaar?”

„Jij bent goed wakker, zeg,” zei de mijnheer lachend, „maar goed, ik geef een rijksdaalder als jullie winnen.”

„Fijn, mijnheer!” riepen Hielke en Sietse verheugd, en dan moesten zij even wachten totdat de touwen van de Lena losgemaakt waren en de motor gestart was. Het geluid dat de motor maakte klonk zwaar.

„Drommels,” zei Hielke, „hoor je dat? Wij hebben het nog niet gewonnen, Sietse!”

„Het zal wel gaan,” zei Sietse, „hun boot is vier maal zo groot en dus veel zwaarder.”

De Lena begon langzaam te varen en de Kameleon ging met haar mee. Dan stak mijnheer Rob zijn hoofd door een

zijraam en riep: „Daar gaat-ie dan, jongens! Ik geef gas!”

Meteen begon de zware motor van de Lena op volle kracht te draaien en wierp de schroef een grote golf van schuimend water naar achteren. De scherpe boeg sneed door het water en deed het naar weerszijden omhoogspatten.

De Lena bleek een zeer snelle boot te zijn. Lachend keken de juffrouw en de heren wat de Kameleon ging doen. Maar hun vrolijkheid ging weldra over in verbazing, want dat malle bootje van die knapen begon steeds harder te varen en voer hen zelfs voorbij.

„Sneller, Rob!” riep de juffrouw, maar stuurman Rob liet de Lena reeds op de grootste versnelling varen en moest met lede ogen aanzien, hoe de Kameleon hem geleidelijk steeds verder voor kwam.

„Niet te hard, Sietse,” zei Hielke, „wij moeten net doen alsof wij het maar nauwelijks kunnen winnen.”

Sietse gaf wat minder gas zodat hun voorsprong niet groter werd. De Lena deed haar uiterste best om de achterstand in te lopen, maar af en toe gaf Sietse een beetje meer gas en zo bereikte de Kameleon met ruim twee bootlengten voorsprong als eerste het eiland.

„Dat was een prachtige race!” riep de juffrouw, die werkelijk in spanning had gezeten.

De mijnheer die de rijksdaalder had uitgelooft, betaalde haar aan Hielke en zei joviaal: „Ik heb er werkelijk van genoten zoals jullie boot vaart, jullie zullen er nog vele wedstrijden mee kunnen winnen.”

„Maar,” zei mijnheer Rob, „als mijn boot een snellere start had gemaakt, geloof ik, dat wij net zo hard hadden gevaren.” Hielke en Sietse lachten maar wat. Zij wisten immers dat de Kameleon nog sneller kon. Maar dat vertelden zij niet. En dan vroeg mijnheer Rob, of hij nu mocht weten hoeveel cilinders hun motor had.

„Jawel mijnheer,” zei Sietse lachend, „het is een viercilinder.”

„Dat is niets bijzonders,” zei mijnheer Rob teleurgesteld.

„Waarom moest dat geheim blijven? Ik had minstens verwacht dat het een achtcilinder zou zijn.”

„Wat gaan jullie nu met dat geld doen?” vroeg de juffrouw.

„Daar moeten wij benzine voor kopen,” zei Hielke. „Want anders kunnen wij niet alle dagen varen.”

„Jullie hebben zeker vakantie?” vroeg mijnheer Rob.

„Ja mijnheer,” zei Sietse, „wel drie weken.”

„Nou dan zullen jullie nog wel veel benzine moeten kopen,” zei mijnheer Rob, „en ik hoop dat jullie nog veel wedstrijden zullen winnen.”

Hielke en Sietse bedankten de heren nogmaals voor de

rijksdaalder en koersten dan het meer weer over op zoek naar nieuwe tegenstanders. Maar bij het paviljoen bleek geen motorboot te liggen en daarom voeren zij langs de oevers van het meer. Plotseling hoorden zij vanaf de wal hun namen roepen.

Het was Gerben die riep. Hij zat de koeien te melken.

„Zoeken jullie de weg naar Luilekkerland?” vroeg hij. „Of hebben jullie een zakdoek verloren?”

„Ha, die Gerben !” riep Hielke, en dan stuurde Sietse de Kameleon naar de wal, naast de roeiboot van Gerben. Zij gingen kijken hoe Gerben de stralen schuimende melk in de emmer liet vloeien.

„Wat voerden jullie in je schild?” vroeg Gerben, „ik zag jullie langs de wal speuren alsof er ergens een duikboot verscholen lag.”

„O, wij keken of er ook ergens een motorboot lag, waarmee wij een wedstrijd konden houden. Wij hebben vanmiddag al een wedstrijd gewonnen van Amsterdammers en daarmee een rijksdaalder verdiend.”

„Drommels! Dat is niet gek,” zei Gerben. „En wat willen jullie met dat geld doen?”

„Wel jó,” zei Hielke, „vader geeft ons geen benzine meer omdat het te duur wordt. Daarom gaan wij nu zelf geld

verdienen.”

„Dat is dan niet gek bedacht,” vond Gerben. „Als jullie iedere dag een rijksdaalder winnen, houden jullie nog geld over.”

„Dat is niet nodig,” zei Sietse, „als wij maar zo af en toe iemand vinden die een wedstrijd met ons wil houden, zijn wij al meer dan tevreden.”

„Tja,” zei Gerben, „als jullie tegenstanders zoeken, zouden jullie naar de jachthaven in Midmeer moeten gaan. Daar komen geregeld luxe motorboten van rijke heren en wellicht is daar wel wat te verdienen. Als jullie even wachten ga ik wel met jullie mee.”

„Maar Gerben,” zei Hielke, „het is wel twee uur varen naar Midmeer. Dan komen wij toch veel te laat terug?”

„Welnee,” zei Gerben, „wij kunnen best in een half uur naar Midmeer varen. Ik weet een weg dwars door de polders die veel korter is. Zo! En nu ben ik klaar en als jullie even helpen de melk naar de boerderij te brengen, kan ik daarna met jullie naar Midmeer gaan!”

Gerben droeg de emmer met melk naar de roeiboot waar hij de melk door een zeef in een bus goot. Dan deed hij de zeef in de emmer en een deksel op de bus. Hielke maakte de Kameleon naast de roeiboot vast en toen voeren zij naar de boerderij van Jellema. Hier werd de bus met melk bij nog vijf

andere bussen neergezet die aan de kant van de dijk stonden te wachten op de vrachtauto, waarmee ze naar de boterfabriek gebracht zouden worden.

Gerben was nu klaar met zijn werk, maar voordat hij met de jongens meeging, zei hij: „Ik moet eerst even een boterhammetje eten, anders val ik tussen mijn ribben vandaan. Komen jullie maar even mee naar binnen. De boerin heeft ook nog wel wat voor jullie.”

Hielke en Sietse volgden Gerben naar de ruime keuken van de boerderij, waar Jellema en zijn vrouw reeds met de koffietafel zaten te wachten.

„Ha, daar hebben wij de Klinkhamertjes weer eens!” riep Jellema vrolijk. „Komt er maar bijzitten, jongens, jullie hebben toch ook wel trek?”

„Maar,” zei Hielke, terwijl hij op de klok boven de grote schoorsteenmantel keek, „het is al bijna vijf uur. Dan kunnen wij niet meer naar Midmeer, want dan komen wij veel te laat thuis.”

„Och welnee,” zei Gerben, „om een uur of acht zijn wij wel weer terug.”

„Maar wij moeten om zes uur eten,” zei Sietse.

„Dat kunnen jullie hier toch doen?” zei Gerben.

„Waarom willen jullie naar Midmeer?” vroeg Jellema.

„De jongens willen gaan snelvaren tegen de boten van de rijke lui die daar geregeld in de jachthaven overnachten,” vertelde Gerben.

„Wel?” vroeg Jellema lachend. „Nou, dan is het wel zaak dat jullie er tegen de avond heengaan, want overdag gaan die lui uit varen. Maar jullie zullen wel een paar uurtjes wegblijven en dus moeten jullie ouders even gewaarschuwd worden.

Toevallig ga ik straks naar het dorp en zal ik wel even bij de smederij gaan vertellen waar jullie zijn.”

„Nou graag, mijnheer,” zeiden Hielke en Sietse blij, waarop Gerben riep: „Nu zijn er dus geen verdere bezwaren meer en zullen wij maar gauw gaan eten!”

Hij nam een grote stapel boterhammen op zijn bord en zei: „Tast maar toe, jongens, kijk maar niet naar mij, ik ben hol van binnen.”

De boerin zorgde ervoor, dat Hielke en Sietse ook niet te kort kwamen. Vooral het eigengebakken krentenbrood smaakte de jongens best.

„Jó,” zei Gerben, toen ze allemaal genoeg gegeten hadden, „ik kan het wel weer een uurtje volhouden. Zullen wij nu maar gaan, vliegende salamanders?”

Hielke en Sietse bedankten de boerin voor het gulle onthaal en Jellema ging mee naar de Kameleon. Hij wenste hun veel

succes, toen zij wegvoeren.

„En vergeet u niet het thuis te vertellen?” riep Hielke.

„Het komt in orde,” riep Jellema terug en daarop werd de afstand tussen hem en de Kameleon steeds groter doordat Sietse de motor op volle toeren liet draaien.

Gerben keek op zijn polshorloge.

„Het is half zes,” zei hij. „Om half zeven kunnen wij er ruimschoots zijn. Als wij dan om kwart voor acht teruggaan, zijn we om half negen weer thuis.”

„Ik ben wel benieuwd waar wij langs moeten varen,” zei Hielke. „Ik heb er nooit van gehoord dat er een kortere weg naar Midmeer bestaat.”

„Laat dat maar rustig aan mij over,” zei Gerben, „ik ben daar wel meer geweest. Het is helemaal niet zo moeilijk die weg door de polder, en wij hebben tevens een prachtige tocht.”

Het was een mooie zomeravond. De wind was gaan liggen en het meer leek nu wel een grote spiegel, waarin het dorp met de spitse kerktoren, de grote molen en de hoge pannendaken van de boerderijen weerkaatst werden.

„Het is net een sprookje,” vond Hielke.

„Tja,” zei Gerben, „’t is precies een fata morgana.”

„Wat is dat voor een beest?” vroeg Sietse lachend.

„Dat is een luchtspiegeling, jongetje,” verklaarde Gerben.

„Wanneer het erg warm is, kan het gebeuren dat de lucht ook als een spiegel werkt. Dan zie je bijvoorbeeld in de verte plotseling een stad of een berg of iets dat er in werkelijkheid helemaal niet is. Het is gewoon gezichtsbedrog, of...

misschien ook wel niet,” liet hij er peinzend op volgen.

„Wat bedoel je, met misschien ook wel niet?” vroeg Hielke.

„Wel,” zei Gerben, „tien jaar geleden hebben wij boven de polder ook een fata morgana gezien. Het was tegen de avond van een heel warme dag, toen er, tot ieders verbazing, een berg met een kasteel erbovenop, zomaar midden in de polder stond. Alles was zo duidelijk zichtbaar dat wij de bedienden bij het kasteel konden zien lopen. En toen ging een grote poort open en kwam er een heel knappe jonkvrouw naar buiten. Zij wuifde met een fijn kanten zakdoekje naar ons. Dat werd Tjeerd van der Burg te machtig. Hij sprong op een paard en galoppeerde de polder in. Wij zagen hoe hij het paard de sporen gaf en dan de berg beklom. De jonkvrouw wachtte hem op en nam hem mee naar binnen. En boem... weg was de hele fata morgana. Niemand heeft ooit meer iets van Tjeerd van der Burg gehoord!”

„Ha ha,” lachten de jongens, „dat was weer een pracht fantasie, Gerben! Dus Tjeerd van der Burg is burchtheer geworden?”

„Lachen jullie er maar om,” zei Gerben ernstig, „maar er zijn nog genoeg dingen die de mensen niet kunnen verklaren!”

„Zoals van Oebele Bouwman, hè? En van het spook bij mevrouw Terpstra?” vroeg Hielke lachend.

Maar daar gaf Gerben geen antwoord op. Hij begon gauw over iets anders te praten.

„Het is toch maar fijn dat jullie zo’n snelle boot hebben,” zei hij. „Jullie kunnen er best zoveel mee verdienen als de hardrijders op de schaats. Ik heb iemand gekend die kon zo hard rijden dat hij alle wedstrijden won. Hij verdiende in een winter zoveel, dat hij er een boerderij voor kon kopen.”

„Nou ja,” zei Sietse, „zoveel hoeven wij niet te verdienen. Ik ben niet van plan om boer te worden.”

„Welnee,” zei Hielke, „als wij vanavond tien gulden verdienen ben ik al dubbel tevreden.”

„Dat komt best voor elkaar,” zei Gerben luchthartig.

Ze hadden nu de overkant van het meer bereikt en voeren een kanaal in. Gerben ging op de motorkap staan en tuurde in de richting van Midmeer, waarvan de plompe toren met het zadeldak ver weg tussen de weilanden troonde. Weldra naderden zij een zijvaart. Hier liet Gerben even stoppen.

„Ik moet eens kijken,” zei hij, „of wij hier moeten invaren of dat wij nog een vaart verder moeten zijn.”

„Weet je het dan niet zeker?” vroeg Hielke verbaasd, „en je zei nog wel: Laat het maar rustig aan mij over.”

„Nou ja,” zei Gerben, „het maakt niet veel verschil waar wij langs gaan, als wij maar rechtstreeks naar de toren daarginds varen.” „Dus,” vroeg Sietse, „zal ik deze vaart maar nemen?” „Wacht even,” zei Gerben, „laten wij eerst nog wat verder varen.”

De Kameleon vervolgde zijn weg langs het kanaal en dan ontdekten zij nog twee zijvaarten, die allebei in de richting van Midmeer gingen.

„Wat nu, Gerben?” vroeg Hielke.

Gerben weifelde even en zei dan:

„We zullen de middelste vaart nemen. Dan komt het altijd goed.”

„Oké,” zei Sietse en hij stuurde de Kameleon op volle snelheid de vaart in. Aan weerskanten groeiden hoge rietkragen, daarom gingen Gerben en Hielke om de beurt op de motorkap staan om te kijken of zij wel in de goede richting voeren.

Doordat de vaart nogal vaak een bocht maakte, zagen zij de toren van Midmeer nu eens aan hun rechter- dan weer aan hun linkerhand. Maar toch bleef de steven van de Kameleon steeds naar Midmeer wijzen. Toen ze even later weer een

bocht omgingen, bleek de vaart plotseling veel smaller te worden en werd het water achter de boot helemaal troebel door het malen van de schroef.

„Het is hier niet diep,” mopperde Sietse, „de modder komt naar boven.”

„Dat wordt straks wel beter,” beweerde Gerben, „wij naderen Midmeer al goed. Ik kan al bijna op de toren kijken hoe laat het is.”

„Hoe bestaat het,” zei Hielke, „ik kan nog geen wijzerplaat onderscheiden.”

„Nou ja,” zei Gerben, „dat zal niet lang meer duren. En daarginds wordt de vaart weer breder.”

„Als het maar niet te lang meer duurt,” zei Sietse, „anders blijven wij nog steken met al die waterplanten.”

De motor moest nu extra zwaar werk doen in het ondiepe water. Hielke controleerde telkens het koelwater dat aan de zijkant van de boot uit een buis stroomde. Als er geen water meer uit kwam was dat het bewijs, dat de pomp verstopt raakte. En dan zou de motor zeker warm lopen en zouden de zuigers vast blijven zitten. Als dat gebeurde moest de hele motor uit elkaar gehaald worden.

„Het lijkt wel of wij door een moeras varen,” zei Hielke, en keek bedenkelijk naar het koelwater dat steeds modderiger

werd. Door precies in het midden te varen probeerde Sietse zoveel mogelijk door het diepste gedeelte te sturen. Gelukkig bereikten ze zonder ongelukken een bredere vaart met helder water zonder waterplanten of kroos en was het leed spoedig geleden. Maar toen Hielke even later op de motorkap ging staan en over de rietkraag de toren van Midmeer achter zich, in plaats van voor zich zag, riep hij: „Stop, wij gaan helemaal verkeerd!”

Gerben klom ook op de motorkap en tuurde over de velden. „Laten wij toch maar verder gaan,” zei hij tenslotte, „misschien maakt de vaart straks weer een bocht in de goede richting.”

„Weet jij dat dan niet zeker?” vroeg Sietse. „En je hebt ons nog wel verteld dat jij zo goed de weg wist.”

„Nou?” zei Gerben verontwaardigd, „er is toch nog niets aan de hand? Wacht het maar rustig af!”

„Als wij maar niet te lang hoeven te wachten,” zei Hielke, „want ik zie op jouw horloge dat het al half zeven is en de toren van Midmeer is nog steeds even ver weg.”

„Is het al half zeven?” riep Sietse, „dan hadden wij er al moeten zijn, Gerben, jij hebt ons maar wat wijsgemaakt.”

„Nu nog mooier!” riep Gerben boos. „Denken jullie misschien dat ik voor mijn plezier in dit veel te kleine

snertbootje ben gaan zitten? Ik heb het alleen gedaan om jullie te helpen, maar als het jullie niet aanstaat, gaan wij terug!”

„Nee,” zei Sietse, „ik vaar niet nog eens door die prutsloot.”

„Dan maar weer verder,” zei Hielke en zwijgend voeren zij de vaart langs die nu tamelijk goed bevaarbaar bleek te zijn.

Eindelijk gingen zij weer een bocht om en zagen zij de toren van Midmeer weer recht voor zich.

„Zie je nu wel?” zei Gerben triomfantelijk, „nu gaan wij er recht op af.”

Het begon er nu werkelijk op te lijken dat ze toch in Midmeer zouden komen, want de vaart ging lijnrecht door in de richting van de toren. De stemming aan boord werd nu weer goed en Gerben begon al te fantaseren op wat voor manier ze het vlugst veel geld konden verdienen.

„Jullie hebben een rijksdaalder, nietwaar?” zei hij. „Wel, dan gaan wij bij de eerste wedstrijd wedden om een rijksdaalder. Als wij het winnen, hebben wij er twee. Dan gaan wij bij de volgende wedstrijd wedden om vijf gulden. En als wij dat winnen, hebben wij er al tien...”

„Ja, ja,” lachte Hielke, „en dan wedden om tien gulden en dan winnen en hebben wij al twintig. Als wij dat zo door blijven doen, komen wij schatrijk terug.”

„Ik weet het niet,” zei Sietse, „maar ginder houdt de vaart op, geloof ik.”

„Wat?” riep Gerben onthutst. Hij zat juist heel genoeglijk met zijn rug tegen de Tand van de boeg te leunen, maar keerde zich nu met een ruk om. Verbaasd staarde hij naar de hoge polderdijk, waartegen de vaart ten einde liep.

„Als je me nou!” riep hij beteuterd, „wat zullen we nu weer beleven? Er zal toch zeker wel ergens een doorgang zijn?”

Hielke knipoogde veelbetekenend tegen Sietse. Ze waren er nu wel zeker van, dat Gerben niets van de weg afwist. Sietse stuurde de Kameleon tegen de dijk en Hielke maakte hem vast. Dan beklommen zij de dijk en zagen aan de andere kant een groot kanaal liggen waar inderdaad Midmeer aan lag.

„Verroest,” riep Gerben, „daar is de jachthaven. Wij zijn er vlakbij en toch kunnen wij er niet komen! Het is om uit je vel te springen!”

„De torenklok wijst half acht,” zei Hielke. „Klopt dat?”

Gerben keek op zijn horloge en moest bekennen dat het inderdaad half acht was.

„Dan kunnen wij nu meteen teruggaan,” zei Sietse. „Wij hebben bijna twee uren nodig om weer thuis te zijn.”

„Ai,” zei Hielke, „dan zijn wij pas om half tien thuis. En om negen uur moeten de lichten op en we hebben geen lantaarn

meegenomen.”

„Dat geeft niets,” zei Gerben, „de politieboot kan toch niet zo snel varen als de Kameleon.”

„Als je maar weet,” zei Sietse, „dat wij niet op reis zijn gegaan om een wedstrijd met de politieboot te houden!”

„Nee Gerben,” zei Hielke, „jij zou ons in een half uur naar Midmeer brengen en het duurde bijna twee uur. Jij weet er niks van!”

„En het kost allemaal maar benzine, waar wij niets aan hebben,” zei Sietse.

„Zo is het,” zei Hielke. „En dan mogen wij nog blij zijn dat onze pomp niet vol modder zit en de politie ons niet bekeurt voor het varen zonder licht!”

„Ieder mens kan zich vergissen,” zei Gerben nors, „maar jullie zijn niet sportief! Als het tegenloopt worden jullie kwaad. Voor mij is de pret er dik af. Vooruit, we gaan naar huis!”

Ze gingen weer aan boord en voeren terug. Sietse liet de motor zo snel mogelijk draaien, want zij waren nog lang niet thuis. De toren van hun dorp viel nog nergens te bekennen en zo moesten zij zonder baken door de polder terug, en dat zou niet meevallen.

Op goed geluk volgden zij de vaart, totdat zij bij een driesprong kwamen. Hier stuurde Sietse rechtsaf en voort

ging het weer. De zon hing reeds als een bloedrode schijf boven de rand van de aarde. Nog een kwartier en ze zou geheel achter de horizon verdwijnen. Tot overmaat van ramp begon er damp uit de vaarten en sloten op te stijgen, die als een witte sluier boven het water bleef zweven. Het maakte Gerben en de jongens nat en benam hun tevens het uitzicht. Door op de motorkap te gaan staan konden zij boven de damp uitkijken om zodoende te bepalen hoe zij nu verder moesten varen.

In de verte stond een schuur waar zij recht op af voeren. Wellicht was daar iemand wie zij de weg konden vragen. Toen zij de schuur tot op een honderd meter genaderd waren, voelde Sietse een ruk aan het stuur, alsof het ergens achter haakte. Tegelijkertijd kwam er een man uit de schuur hollen, die luid riep:

„Stop! Hé daar, stoppen!!”

Sietse legde aan en de man kwam hijgend bij hen.

„Hoe komen jullie hier?” vroeg hij lang niet vriendelijk. „Het is hier verboden vaarwater en jullie hebben een van mijn netten stukgevaren.”

„Wij hebben geen net gezien,” zei Gerben, „en er stond nergens een bord met „verboden vaarwater” erop.”

„Dan hebben jullie niet goed opgelet,” zei de visser, „er staan

overal borden. Hoe heet die boot? Kameleon? Mooi. Ik zal het even noteren, want ik eis schadevergoeding voor het vernielde net.”

Hij haalde het net naar boven waar de Kameleon doorheen was gevaren. Het was in het midden helemaal gescheurd.

„Dat kost mij minstens twee rijksdaalders om het weer goed te krijgen,” riep de visser.

Gerben en de jongens stonden er beteuterd bij te kijken.

„Maar mijnheer, wij konden het heus niet helpen,” zei Hielke, „door de damp konden wij niets zien.”

„Dat begrijp ik wel,” zei de visser, „ik beweert ook niet dat jullie het met opzet hebben gedaan, maar het is toch maar een feit dat het net stuk is en de schade moet vergoed worden. Anders geef ik het aan bij de politie en krijgen jullie nog een boete bovendien voor het varen in verboden water.”

„Maar mijnheer,” zei Sietse, „wij hebben niet meer dan een rijksdaalder bij ons.”

„Wacht eens even,” riep Gerben, „er treft ons helemaal geen schuld, want dan moet er toch ergens een bord met een waarschuwing staan?”

„Als jij mij niet geloven wilt,” zei de visser, „kom dan maar mee naar de schuur. Daar loopt deze vaart in het meer uit en daar staat ook een bord met een waarschuwing. Bij alle

ingangen van deze polder staan zulke borden.”

„Tja, dan hebben wij pech gehad,” zei Gerben, „wij dachten dat wij vrij door de polder naar Midmeer konden varen, maar toen wij vlak bij het dorp waren, konden wij niet verder.”

„Dat klopt,” zei de visser, „’s winters als er ijs ligt, gaan de schaatsenrijders wel door deze polder naar Midmeer, maar dan moeten zij ginder over de dijk klauteren en dat kun je met een boot natuurlijk niet doen.”

„Drommels, jat” riep Gerben, „nu herinner ik het mij weer, u heeft gelijk. Ik ben hier vroeger eens op de schaats geweest. Tja, dat was ik vergeten!”

„Dus,” zei de visser, „nu moet ik mijn net vergoed hebben. Geven jullie dan die rijksdaalder maar, dan zal ik er verder geen werk van maken.”

Het was voor de jongens natuurlijk vreselijk jammer, maar zij moesten hun zuur verdiende geld aan de visser geven.

„In orde,” zei de visser toen hij het geld van Hielke in ontvangst nam. „En nu zal ik mijn andere netten even laten zakken, anders varen jullie die ook nog stuk.”

Hij liep naar een net dat ongeveer twintig meter verder lag en liet een touw vieren waardoor het net op de bodem van de vaart zakte. Dan wenkte hij Sietse en mocht de Kameleon passeren, maar moest dan meteen weer wachten voor een

volgend net. Direct achter de Kameleon haalde de visser het net weer omhoog en ging dan naar het volgende. Zo passeerde Sietse nog drie netten en dan waren ze bij de schuur, die aan de rand van het meer bleek te staan. Hier wees de visser hen op een groot bord, waarop stond: Verboden vaarwater.

„Tja,” zei Gerben, „neem het ons maar niet kwalijk. We wisten het niet en het zal niet weer gebeuren.”

„Nee,” zei Sietse, „in deze polder kom ik nooit weer!” Hij gaf de motor vol gas en voer snel het meer op. Heel in de verte hoorden zij een klok negen uur slaan. Een vrachtboot, die hun tegemoet kwam, had zijn boordlichten reeds aangestoken.

„Wij moeten goed uitkijken voor de politie,” zei Hielke. Weldra ontdekten zij in de verte de verlichte wijzerplaat van de toren in hun dorp waar Sietse recht op aan stuurde.

„Daarginds vaart nog een boot zonder licht,” zei Gerben. Toen zij goed keken, ontdekten zij dat het de politieboot was. Gelukkig bleek deze een andere kant uit te varen, maar Sietse liet toch voor de zekerheid de Kameleon een bocht in tegengestelde richting maken. Toen de politieboot uit het zicht verdwenen was, koerste Sietse weer recht naar hun dorp. Het rode licht, geplaatst in het midden van de brug, werd

weldra duidelijk zichtbaar. Ook zagen zij enige mannen op de brug staan en herkenden daarbij tot hun schrik veldwachter Zwart. Sietse wierp meteen het stuur om en koos een andere richting naar de wal. Wanneer zij recht naar de brug gingen, zou Zwart hun natuurlijk een bon geven voor het varen zonder licht.

„Wij moeten maar een plaatsje tussen het riet zoeken,” zei Sietse, „ik verstop de Kameleon liever dan dat ik boete betaal.”

„Ik zag jullie vader ook op de brug staan,” zei Gerben.

„Hij staat vast naar ons uit te kijken,” zei Hielke.

Intussen naderde de Kameleon de wal en weldra vonden zij een plekje tussen het riet naast een oude, halfgezonken roeiboot.

„Ik weet misschien een middelkje om toch met de Kameleon naar huis te varen,” zei Gerben, „ik zal proberen om Zwart bij de brug vandaan te lokken en dan varen jullie er als de drommel onderdoor.”

„Maar hoe wil jij dat doen?” vroeg Sietse.

„Nou, ik wandel rustig naar de brug en vraag doodleuk waarop de mannen staan te wachten. Als zij naar de Kameleon uitkijken, dan zeg ik langs mijn neus weg:

„Drommels, ik heb daarnet wel een halfgezonken boot zien

liggen. Zou dat de Kameleon kunnen zijn?” Nou, en dan gaan zij mee hierheen om te kijken en varen jullie intussen achter het riet langs naar de brug.”

„Je kunt het in ieder geval proberen, Gerben,” zei Hielke. „Wij wachten dan zolang tot wij je terug horen komen.”

Gerben sprong op de wal en Hielke en Sietse trokken de Kameleon achter het riet, zodat niemand hen vanaf de dijk kon zien. Gerben wandelde rustig naar de brug waar hij spoedig Zwart, Klinkhamer en de brugwachter zag staan. Zij tuurden alle drie zo aandachtig over het meer, dat zij Gerben niet eerder zagen dan toen hij hun joviaal „goeden avond” wenste.

„Is er wat te zien, mannen?” vroeg Gerben quasi-onnozel, „jullie staan te kijken alsof er een zeemeermin is.” „Zo, Gerben,” zei Klinkhamer stroef, „weet jij waar Hielke en Sietse zijn?”

„Zijn ze dan niet thuis?” vroeg Gerben.

„Nee,” zei Klinkhamer, „zij zijn nogal haastig weggegaan met hun boot en nog steeds niet terug.”

„Drommels,” zei Gerben, „ik zag daarnet wel een halfgezonken boot aan de dijk liggen, dat kan toch de Kameleon niet zijn?”

De brugwachter, die wel wist dat daar een oude roeiboort lag,

zei: „Och welnee... au!”

Om hem te beletten dat hij zou vertellen wat voor een boot daar lag, gaf Gerben hem een lang niet zachte duw in de rug.

„Wat is er met u?” vroeg Zwart verwonderd.

„Dat vraag ik mij ook af,” mopperde de brugwachter en hij keek Gerben lang niet vriendelijk aan.

Gerben knipoogde en beduidde hem om te zwijgen.

„Waar ligt die boot, Gerben?” vroeg Klinkhamer, „ik moet er toch het mijne van hebben. Die drommelse kwajongens bezorgen me grijze haren met hun wegblijven. Ik zal ze.”

„Hm, ja,” kuchte Zwart, „en ik zal rapport moeten maken over die gezonken boot.”

Gerben kon wel juichen toen Zwart en Klinkhamer met hem meegingen.

Hielke en Sietse hadden hun boot intussen langs het riet getrokken tot halverwege de brug. Daar bleven zij stil liggen luisteren of Gerben ook terug zou komen. Daar hoorden zij stemmen naderen. En, ja hoor, het was Gerben die met opzet zo luid mogelijk praatte om de aandacht van Hielke en Sietse te trekken.

„De boot ligt half onder water,” hoorden de jongens hem zeggen, „het kan best de Kameleon zijn, ofschoon ik ’t niet zeker weet. Ik heb er niet zozeer op gelet, want ik heb nogal

haast. Ik wil gauw naar huis want morgen moet ik weer vroeg op.”

De jongens, die door het riet gluurden, zagen Zwart en vader met Gerben voorbijgaan.

„Nu moeten wij als de drommel naar de brug,” fluisterde Sietse.

Zo vlug als zij maar konden, trokken zij de Kameleon verder langs het riet. Vlak bij de brug startte Sietse de motor en voordat de brugwachter kans kreeg uit zijn huis te komen om te zien wie daar zo onverwacht voorbijvoer, was de Kameleon reeds verdwenen en stuurde Sietse haar veilig in het boothuis. Vlug gingen de jongens in huis, waar moeder nog steeds zat te wachten met de avondboterham.

„En waar komen jullie vandaan?” vroeg zij streng, „het is een schande om zo lang weg te blijven.”

„Maar moeder, heeft boer Jellema u dan niet verteld dat wij met Gerben naar Midmeer waren gegaan?” vroeg Hielke verwonderd.

„Boer Jellema? Die is hier helemaal niet geweest,” zei moeder nu heel wat minder boos.

„En hij heeft beloofd om u te vertellen dat wij wat later zouden thuiskomen,” zei Sietse.

„Dat heeft hij dan zeker vergeten,” zei moeder. „Nou, het is

fraai. Vader en ik wisten van niets. Vader staat al een uur bij het meer naar jullie uit te kijken. Ga hem maar gauw vertellen dat jullie er weer zijn.”

Hielke wilde meteen de kamer uitgaan, toen Klinkhamer gevolgd door Gerben, al in de deuropening verscheen.

„Zo,” zei Klinkhamer, „zijn de verdwaalde schapen terecht? Ik heb al van Gerben gehoord dat het jullie schuld niet was dat de tocht zo lang heeft geduurd. Ga dus maar gauw eten, jullie zullen wel honger hebben.”

„Wij hebben bij Jellema gegeten,” zei Hielke.

„Hoor je dat, moeder?” zei Klinkhamer, „nu heb je ook nog voor niets de hele avond met de boterhammen zitten wachten.”

„Och, dat geeft niet,” zei moeder, „ik ben allang blij dat de jongens weer heelhuids terug zijn.”

En dan vroeg zij of Gerben een kopje koffie lustte.

Maar Gerben bedankte. Hij moest nodig naar huis, zei hij.

„En, Gerben?” vroeg Klinkhamer, „wat moest jij in Midmeer doen?”

Hielke en Sietse keken Gerben angstig aan. Als Gerben nu maar niet ging vertellen dat zij met de Kameleon geld probeerden te verdienen, want dan zou vader vast boos worden. Maar Gerben begreep de blikken van de jongens en

schudde zijn hoofd en zei: „Oh, niets.”

„Je vertelde me zojuist, dat jullie Midmeer niet konden bereiken omdat jullie verdwaald waren,” vervolgde de smid, „dus heb jij je boodschap niet kunnen uitvoeren. Als je wilt kun je mijn telefoon wel even gebruiken. Of was het niet zo belangrijk?”

„Och nee. Wel bedankt,” zei Gerben lachend.

„Aha,” zei Klinkhamer toen, „nu begrijp ik het. Jij wou daar zeker heen voor een meisje?”

„Precies!” riep Gerben, „hoe raadt u het zo?”

En dan verliet hij luid lachend de kamer.

Klinkhamer keek hem hoofdschuddend na.

En dan was het bedtijd. De jongens gingen naar boven en zagen vanuit hun kamertje hoe Zwart nog steeds bij de brug op wacht stond.

„Zwart weet nog niet dat wij allang thuis zijn,” grinnikte Sietse.

„Gerben heeft ons gelukkig niet verraden. Maar ik ga nooit meer met hem uit varen. Gerben fantaseert mij te veel!”

„Nou ja,” zei Hielke, „dat is wel zo, maar je kunt toch ook wel eens met hem lachen en dat is ook wat waard.”

„Maar het is mij geen rijksdaalder waard!” riep Sietse, „en die hebben wij vandaag toch maar door Gerben verspeeld!”

Dat kon Hielke moeilijk ontkennen.

„Maar,” zei hij, „morgen beginnen wij opnieuw.”

En met dit goede voornemen gingen zij slapen, want ze waren doodmoe van alle avonturen.

HOOFDSTUK V

Het rovershol – Klinkhamer vraagt hulp

Het was nog vroeg in de morgen toen er een jongen bij Klinkhamer aanbelde. Het was een vriendje van Hielke en Sietse en hij heette Louw Vrolijk.

Louw woonde op een woonschuit die op het droge lag. Vorig jaar, toen de schuit midden op het meer voer, werd hij lek, maar met behulp van de Kameleon kon hij nog net bijtijds door de Klinkhamertjes op de dijk worden gezet. Er was toen zand omheen gebracht en nu lag de boot daar nog steeds veilig droog, zodat de familie Vrolijk erin kon blijven wonen. Vanaf die dag was Louw met Hielke en Sietse bevriend geraakt.

„Hallo!” riep Louw, toen de beide Klinkhamertjes naar buiten kwamen, „waar zitten jullie tegenwoordig? Gisteren ben ik hier wel drie maal geweest, maar niemand wist waar jullie uithingen.”

„Dat klopt,” zei Hielke, „wij wisten ’t zelf ook niet meer.”
„Gerben wist het niet meer,” verbeterde Sietse, „hij zou met ons naar Midmeer gaan en Het ons in de polder verdwalen.”
„Naar Midmeer?” vroeg Louw verwonderd, „wat moesten

jullie daar doen?”

En dan vertelden de beide broers hoe ze bezig waren om geld te verdienen voor hun boot. Dat vond Louw een mooi plan en hij was direct bereid eraan mee te helpen.

„Hebben jullie al wat geld?” vroeg hij.

„Welnee,” zei Sietse, „door Gerben hebben wij alles weer verspeeld.”

„Nou ja,” zei Hielke, „Gerben had zich vergist en dat kan iedereen overkomen. Maar, Louw, hoe kom jij aan die schram op je gezicht?”

„Ik heb ruzie gehad met Kees en nog een jongen.”

„Wat?” vroeg Sietse, „hebben zij samen met jou gevochten?”

„Dat niet precies,” zei Louw, „maar toen ik jullie nergens kon vinden, ging ik Kees opzoeken op de Woudaap. Nauwelijks was ik op het erf of er stormde een lange jongen op me af.”

„Dat was Ate, een neef van Kees,” zei Hielke.

„Kennen jullie hem dan?” vroeg Louw verwonderd.

„Nou ja, een beetje. Toen hij met de bus kwam, heeft hij even met ons in de smederij staan praten,” zei Hielke.

„Hij schold mij uit voor spion,” vertelde Louw verder. „En ik moest maar bij de slome smidjes blijven, riep hij.”

„Zijn wij slome smidjes?” vroeg Sietse verontwaardigd, „dat zal ik die slappe slungel eens even inpeperen!”

„Ik moest meteen ophoepelen,” vertelde Louw, „en daarbij gaf hij mij onverwachts zo’n duw dat ik achteroverviel.”

„En toen?” vroeg Sietse, wiens ogen fonkelden van verontwaardiging.

„Ik stond meteen op,” zei Louw, „maar toen kwam Kees erbij. Ga jij maar naar die andere jongens, Louw, zei hij. Wij spelen liever samen. Nou, toen ben ik maar weggegaan en thuis ontdekte ik dat mijn voorhoofd geschramd was door de val.”

„Mooi,” zei Sietse, „dan gaan wij nu meteen naar de molen en als die lange Ate mij durft aan te raken, vouw ik hem dubbel en draai hem in een knoop!”

„Je weet dat wij ons niet met die twee mogen bemoeien,” zei Hielke, „als vader het hoort, zwaait er wat.”

„Hm,” zei Sietse, „maar wij mogen wel over het meer naar de molen varen. Wie gaat er mee?”

„Natuurlijk gaan wij mee,” zei Hielke. Samen liepen ze naar het boothuis en voeren weldra met de Kameleon in de richting van de Woudaap. Maar toen ze langzaam langs de molen voeren, zagen ze geen spoor van Kees en Ate.

„Misschien zitten ze in huis,” zei Louw.

Sietse liet de motor een paar maal goed luid ronken met het gevolg dat Dijkstra uit de molen kwam.

„Komen jullie voor Kees?” riep hij, „hij is met zijn neef gaan varen, die kant op!” Dijkstra wees naar links.

„Dank u wel, Dijkstra!” riep Hielke, „wij vinden ze wel.”

De Kameleon voer verder, terwijl de jongens naar alle kanten tuurden, maar nergens viel een boot met Kees en Ate te ontdekken. Sietse stuurde naar de kleine eilandjes die daar in een hoek van het meer lagen en waarop veel riet en struikgewas groeide. Je kon je er goed verstoppen en wie er de weg niet wist, had de grootste moeite om weer uit dat doolhof van eilandjes en kanaaltjes vandaan te komen.

Even voor het eerste eilandje zette Sietse de motor stop.

Geruisloos gleed de Kameleon het doolhof binnen.

Niemand sprak nu meer een woord en allen keken vol spanning of ze ook een spoor konden ontdekken of de boot van Kees en Ate hier langs gevaren was. Scherp luisterend trokken ze de Kameleon langs de rietkragen, maar behalve het jubelen van de leeuwerik boven de polder, hoorden ze niets.

„Ik snap er niets van,” fluisterde Hielke, toen ze reeds enige eilandjes voorbij waren gevaren, „zij kunnen met die roeiboot toch niet zo heel ver zijn gegaan?”

„Stop even,” fluisterde Louw, „kijk, hier is het riet gebroken.”

„Ja, er is hier een boot geweest,” zei Sietse.

„Ik hoor stemmen,” fluisterde Hielke.

En dan hoorden ze plotseling duidelijk de stem van Kees achter het riet vandaan. Hij vroeg aan zijn neef: „Waar wil je dat gaan zoeken?”

„We vissen het op uit de vaarten,” kreeg hij ten antwoord.

„Morgen gaan we beginnen en daarom moeten wij nu een hut maken. Hier komt ons rovershol. Je zult zien dat wij genoeg geld verdienen om een aanhangmotor te kunnen kopen. En dan kunnen wij misschien nog harder varen dan die schuit van die eigenwijze smidjes.”

„Ik wil natuurlijk wél graag een aanhangmotor hebben,” zei Kees, „maar ik moet nog zien dat wij zoveel kunnen verdienen. Waar wil je de hut maken?”

„Hier! Tussen deze struiken,” zei Ate, „geef mij de bijl maar even.”

De vrienden in de Kameleon hoorden nu bijlslagen en het kraken van takken. De bouw van de rovershut was begonnen.

„Kom,” fluisterde Hielke, „wij gaan stilletjes weg.”

„Ja,” zei Louw, „dan komen we af en toe eens kijken wat zij in dat hol uitspoken.”

Sietse keek nog even waar Kees en Ate de hut precies wilden bouwen en ontdekte dat de plaats gemakkelijk te vinden was. „’t Is bij het derde eiland vanaf de Woudaap,” merkte hij op,

en dan trokken zij de Kameleon zover bij die plek vandaan tot zij de motor weer konden starten zonder zich te verraden. Zij koersten verder het meer op.

Een praam met hooi kwam hen tegemoet. Boven op het hooi stond Gerben te sturen. Hij droeg een grote strohoed en had een rode zakdoek om zijn hals geknoopt. De praam, die aan een omhoog gezette vaarboom een geïmproviseerd zeiltje voerde, ging niet erg hard. Sietse stuurde recht op de praam af.

„Wat ga je doen?” vroeg Hielke verwonderd, toen hun boot reeds bijna de boeg van de praam raakte.

„Ik ga Gerben even ronddraaien,” zei Sietse. „Even kijken of hij dan de weg nog weet.”

Gerben begon te roepen: „Hé, kwajongens, kijken jullie een beetje uit met die wasteil?”

Op hetzelfde moment raakte de Kameleon de praam en begon haar uit de koers te duwen.

„Wel verdraaid!” zei Gerben kwaad, „daar heb je 't al! Is het meer nog niet groot genoeg om elkaar te passeren?”

„Neem me niet kwalijk, Gerben!” riep Sietse, „wij dachten dat jij een fata morgana was!”

„Stop daar!” riep Gerben woest, „ik kom helemaal andersom te liggen!”

„Dat is ook de bedoeling, Gerben!” riep Hielke, „wij willen eens kijken of jij de weg zo meteen nog wel weet.”

„Wel verdraaid!” riep Gerben en kwam haastig over het hooi naar voren.

„En nu is het uit!” riep hij dreigend. Dan greep hij een arm vol hooi en wierp het de jongens over de hoofden.

Sietse stuurde nu gauw voorbij de praam en ging ervandoor. Lachend zagen zij hoe Gerben nog tierend en scheldend de praam weer in de goede richting ging duwen.

De Kameleon voer nu naar het paviljoen.

„Misschien ligt er wel een motorboot waarmee wij een wedstrijd kunnen houden,” zei Sietse.

Er lagen, zoals gewoonlijk, weer vele bootjes bij het paviljoen, maar er was maar één motorboot bij. De jongens besloten om te wachten tot de eigenaar zou komen opdagen. Het duurde even en dan stonden drie heren op en gingen naar de motorboot.

„Dag heren!” riep Hielke, „zullen wij eens om..

Verder behoefde Hielke niets te zeggen, want een van de heren riep: „Ja, wij weten er alles van. Snelvaren om een gulden, hè? En dan wij het verliezen! Nee, jongens, wij hebben al genoeg over jullie gehoord in Midmeer. Neen, zo gemakkelijk laten we ons niet beetnemen.”

De vrienden keken lelijk op hun neus. Het was duidelijk dat iedereen gewaarschuwd was en dat hun kans lelijk was verkeken.

„Hm,” bromde Sietse, „we kunnen wel naar huis gaan!”

„Tja,” zei Hielke, „we zullen iets anders moeten bedenken om aan geld te komen. Weet jij geen middelje, Louw?”

„We kunnen eens kijken hoe Kees en Ate het gaan doen,” zei Louw, „wat zij kunnen, kunnen wij ook.”

„Als het maar eerlijk spel is,” zei Hielke, „ik vertrouw die twee maar half.”

„Maar dan moeten we tot morgen wachten,” zei Sietse, „want ze maken nu eerst een hut.”

Ze voeren nog een tijdje op het meer rond, brachten dan eerst Louw naar de woonschuit en gingen vervolgens ook naar huis.

’s Middags was het zo warm dat Hielke en Sietse weinig lust hadden om het meer op te gaan. In de schaduw van de pereboom op het veldje lagen ze een beetje te luieren, toen Gerben op bezoek kwam.

„Hé, luiaards!” riep hij, „sta op! Het is dag! De nacht is er om te slapen, maar nu moet er aangepakt worden. Breng jullie Kameleonboot maar in de vaart, want er moet een hele volksstam verhuisd worden.”

„Maak niet zo'n lawaai,” zei Hielke, „zo kunnen wij niet slapen.”

„Van slapen word je niet rijk,” zei Gerben. „Ik dacht dat jullie graag geld wilden verdienen voor jullie boot. En nu heb ik iets moois voor jullie bedacht, maar nu willen de heren liever slapen. Goed hoor, dan vraag ik wel om andere hulp.”

„Hoeveel kunnen wij dan verdienen?” vroeg Sietse.

„Dat moet boer Jellema maar beslissen,” zei Gerben. „Maar ik denk dat hij graag vijftien gulden betaalt.”

„Vijftien gulden?” riep Hielke verbaasd, „dat is een kapitaal. Wat moeten we daar allemaal voor doen?”

„Moeten wij soms de koeien melken?” vroeg Sietse spottend, „of de schapen scheren?”

„Jullie moeten alleen maar helpen vijf kalveren en twee pinken uit het land te halen. Ze lopen aan de andere kant van het meer en moeten morgen met de auto naar de stad gebracht worden. Van die hellingbaas kan ik een grote vlet lenen en als jullie nu met de motorboot willen helpen, kan het karweitje met een paar uur klaar zijn.”

„Wat zullen we doen, Sietse?” vroeg Hielke.

„Zit er heus een goede beloning voor ons aan vast?” vroeg Sietse.

„Natuurlijk,” zei Gerben, „als Jellema er een motorboot voor

zou huren, kostte het hem wel veertig gulden. Dus kunnen jullie zeker wel tien gulden vragen.”

„En daarnet zei je van vijftien gulden,” protesteerde Sietse, „straks gaat er weer vijf gulden af, en dan mogen we blij zijn als we één gulden krijgen. Maar daarvoor doen wij het niet, want het kost minstens een daalder aan benzine.”

„Tjonge,” zuchtte Gerben, „wat zijn jullie vandaag taai. Anders staan jullie altijd direct klaar om mee te gaan. Waarom willen jullie nu niet?”

„Wij willen wel,” zei Hielke, „als jij de benzine betaalt.”

„Goed,” zei Gerben, „maken jullie de boot maar klaar, dan haal ik benzine.” „Hm,” bromde Sietse, „ik bleef net zo lief onder de boom liggen. Op het meer is het kokend heet.”

„Dan zet je maar een paraplu op,” zei Hielke lachend.

Dat vond Sietse nog niet zo’n gek idee en terwijl Gerben de smederij binnenging om benzine te halen, ging Sietse in huis en klom op de vliering waar allerlei rommel was geborgen en waar ook nog een oude paraplu moest liggen.

Hielke maakte intussen het boothuis open.

Gerben vertelde Klinkhamer hoe hij met moeite de jongens had overgehaald om hem te helpen.

„Geeft u mij nu maar voor een rijksdaalder benzine,” zei Gerben, „dan hebben we brandstof genoeg.”

Klinkhamer nam een rijksdaalder in ontvangst en zei: „Neem maar een blik uit het rek.”

Al pratende pakte Gerben de eerste de beste bus die onder zijn bereik stond, maar hij bemerkte niet, dat deze bus lang niet vol was. Vlug liep hij ermee naar het boothuis, waar Hielke reeds een trechter op de tank had geplaatst. Gerben zette de bus ondersteboven op de trechter en luid klokkend gulpte de benzine in de tank.

„Waar is Sietse?” vroeg Gerben.

„Hij zal direct wel komen,” zei Hielke en terwijl de bus leegstroomde, keken zij uit waar Sietse bleef.

En dan proestte Hielke het uit van de pret, want daar verscheen zijn broer met een heel ouderwetse paraplu.

„Moet dat ding mee?” vroeg Gerben. „De hele boot verdwijnt eronder.”

„Dan hebben we tenminste geen last van de zon,” zei Sietse, „als we een zonnesteek krijgen, is het lelijker.”

„Laat me niet lachen,” zei Gerben, „van de zon word je lekker bruin en zonder zon kan niets leven. Maar daarover zullen we nu maar geen ruzie maken. Laten we liever vertrekken.”

Hielke nam de lege bus en de trechter weg en schroefde de dop op de tank.

„Varen maar, kapitein!” riep hij, waarop Sietse de motor startte en ze de vaart opvoeren naar de werf die aan de andere kant van het dorp lag.

Veldwachter Zwart schudde zijn hoofd toen hij Sietse onder de grote paraplu zag zitten.

„Hij is bang dat de zon in zijn bol slaat,” riep Gerben lachend, maar daar gaf Zwart geen antwoord op, dat was beneden zijn waardigheid.

De hellingbaas en zijn knechts keken ook al lachend toen de Kameleon daar aanlegde en zij Sietse onder de ouderwetse paraplu zagen zitten.

„Hier is de sultan van Friesland,” riep Gerben, „zijne doorluchtigheid is warm. Een half uur geleden lag hij nog bewusteloos onder een pereboom en hebben wij hem bijgebracht met ijswater.”

„Zo? Ben jij niet al te lekker, jongetje?” vroeg de hellingbaas, „dan moet je maar naar bed gaan.”

„Ik ben zo gezond als een vis,” zei Sietse. „Gerben is zelf niet lekker. Hij heeft al een zonnesteek, geloof ik.”

„De jongens van tegenwoordig krijgen veel te veel praatjes,” zei Gerben. „Geef ons maar een vlet, dan gaan we weer varen.”

De hellingbaas maakte het touw van een der grootste vletten

los en duwde het van de wal. Sietse stuurde de Kameleon erachter en Hielke maakte beide boten aan elkaar vast. Gerben ging in de vlet waar hij met een vaarboom de boeg zover omduwde tot de boot recht in de vaart lag. Dan gaf Sietse de motor vol gas en voeren ze terug in de richting van het meer.

Toen ze de brug passeerden stond de brugwachter verbaasd te kijken naar de grote paraplu waaronder Sietse zat.

„Krijgen we slecht weer?” riep hij tegen Gerben.

„Als we maar geen storm krijgen!” riep Gerben terug, „want dan gaat Sietse de lucht in.”

Sietse gaf als antwoord extra gas en dan gingen ze op volle snelheid het meer op. Het bleek nu dat Sietse het heus niet zo dom bekeken had, want de zon scheen op die wijde vlakte zo onbarmhartig dat Hielke weldra bij zijn broer onder de paraplu vluchtte.

Gerben nam een paar handjes water en maakte zijn hals en zijn haar nat. Dat hielp veel beter dan zo’n malle paraplu, beweerde hij, maar even later ging hij languit in de vlet liggen, zodat zijn hoofd een beetje schaduw van het ene zijboord kreeg.

„Het is compleet een hittegolf,” mopperde hij. „Als ik me niet vergis, komt er tegen de avond ook nog onweer.”

Er was totaal geen wind. Het meer leek wel een spiegel waarin de zonnestralen weerkaatst werden. Nergens was een andere boot te zien. Het leek wel alsof Gerben en de jongens de enige mensen op de wereld waren, zo stil en verlaten lag het meer rondom hen.

„Iedereen ligt zeker te slapen,” merkte Hielke op.

„Natuurlijk,” zei Sietse, „het is omdat we een paar centen kunnen verdienen, maar anders was ik hier niet gekomen.”

Hij stak zijn voeten in het water en zei: „Over een uur begint het hele meer nog te koken.”

„Dat zou ik wel eens willen zien,” zei Hielke lachend en dan vroeg hij: „Waar vaar je eigenlijk heen?”

„Nou, naar het land van Jellema natuurlijk,” zei Sietse.

„Maar daar lopen geen kalveren of pinken,” zei Hielke en hij wilde gaan staan om beter te kunnen kijken, maar daarbij vergat hij de paraplu boven zijn hoofd. Het gevolg was dat hij het regenscherm met een ruk uit Sietses handen trok waarop het te water viel en als een omgekeerde paddestoel ronddreef.

„Verroest,” mopperde Sietse, „als-ie zinkt ga ik naar huis.”
Vlug schakelde hij de motor op achteruit en voer langzaam terug. Gerben, die was gaan slapen, schrok door deze manoeuvre wakker en richtte zich verwonderd op.

„Wat is er aan de hand? Zijn we er al?” vroeg hij.

„Ja, we zijn er zo, Gerben,” zei Hielke. „We moeten even de paraplu terug hebben, want ze waaide overboord.”

„Heeft het gewaaid?” vroeg Gerben. „Daar heb ik niets van gemerkt. Maar waar zijn we? Jullie zitten helemaal in de verkeerde hoek. We moeten de andere kant uit. Dit is het maailand. Het vee loopt in het andere land.”

„Dat had je wel eerder kunnen zeggen,” mopperde Sietse, terwijl hij de natte paraplu opviste en ze weer boven zijn hoofd hield.

„We moeten rechts van het paviljoen blijven,” zei Gerben. Hij keek bedenkelijk naar de lucht en ontdekte hoe in de verte dikke donderkoppen aan de horizon kwamen.

„We zullen nog moeten opschieten, want er komt vast en zeker onweer,” waarschuwde hij.

„Laat ons dan ook niet verkeerd varen,” mopperde Sietse nog en bracht de boten zo snel mogelijk in de goede richting.

Toen ze dan eindelijk bij het weiland aanlegden, stonden de pinken – jonge koeien – en de kalveren nieuwsgierig op de wal toe te kijken. De boten werden stevig vastgemaakt en toen Sietse aan wal ging met zijn paraplu, stoven de dieren verschrikt uiteen en holden helemaal naar de andere kant van het weiland.

„Lelijke parachutist!” riep Gerben kwaad, „nu moeten we ook nog een eind lopen om ze terug te drijven. Waarom vouw je dat ding niet even dicht?”

„Dat kan niet,” zei Sietse, „dit kokertje wil niet over de stok schuiven. Dat is Hielke’s schuld.”

„Mijn schuld?” vroeg Hielke verbaasd, „hoe wil je dat verklaren?”

„Jij hebt de paraplu in ’t water gegooid,” zei Sietse, „daardoor is de stok uitgezet.”

„Nou ja,” zei Gerben, „leg dat ding nu maar neer en help mee het vee weer hierheen te drijven.”

Maar dat terugdrijven van het vee was gemakkelijker gezegd dan gedaan, want de dieren waren erg halsstarrig. Ze holden van de ene hoek naar de andere en hoe Gerben ook raasde en tierde, ze gehoorzaamden niet en lieten zich niet vangen.

„Als we eerst maar een pink gevangen hebben, komen de andere wel mee,” zei Gerben en toen dreven ze het grootste dier in een hoek zodat het niet meer ontsnappen kon.

Gerben bond het een touw om de hals en zo gingen ze het hele weiland door. De andere pink en de kalveren volgden vol nieuwsgierigheid.

„Zo,” zei Gerben, toen ze bij de boten terug waren, „nu komt het moeilijkste. Hoe krijgen we het dier aan boord. Hier,

Hielke, houd jij het touw even vast.”

Gerben duwde de vlet zover mogelijk op de wal en zette hem extra goed vast. Dan nam hij het touw van Hielke over en probeerde de pink aan boord te trekken.

Maar het dier weigerde koppig en hoe Gerben ook trok en de jongens hu! hu! riepen, de pink deed geen stap vooruit. Het zweet parelde Gerben op zijn voorhoofd, zo deed hij zijn best om het dier aan boord te trekken, maar het jonge dier was veel sterker dan Gerben en zette zich met alle vier poten zo schrap, dat er geen beweging in was te krijgen.

„Jullie moeten duwen,” zei Gerben, maar dat hielp al even weinig.

„Wacht,” zei Sietse, „ik zal hem de paraplu laten zien. Misschien gaat hij dan van schrik in de boot.”

„Goed, probeer het maar,” zei Gerben ten einde raad. Sietse naderde de pink nu met de grote zwarte paraplu, waarop het dier angstig terzijde sprong en in de vlet terechtkwam. Daar kon Gerben het bijna niet meer vasthouden, zulke wilde sprongen maakte het beest.

„Weg met dat ding, Sietse!” riep Hielke, „zo meteen springt hij nog overboord!”

Sietse wierp de paraplu gauw op de grond en zag dan hoe Gerben bijna in 't water viel, maar toch de pink in bedwang

hield en vlug aan een ijzeren ring in de vlet vastbond. Hij bracht zijn arm omhoog om zich het zweet van het gezicht te vegen, maar toen gleed zijn horloge van zijn pols en viel in het water.

„Wel verdraaid!” riep hij kwaad, „dat ook nog. Mijn horloge weg. Het bandje is natuurlijk gebroken door dat gevecht met die koppige pink.”

„Wij zullen het wel even opduiken,” zei Hielke en hij trok zijn overall reeds uit. Sietse begon zich ook meteen uit te kleden en twee tellen later doken ze als waterhoentjes om beurten naast de praam te water. Gerben wees telkens een andere plaats aan waar het horloge wel zou kunnen liggen, maar de jongens konden niets vinden. Sietse kroop helemaal onder de vlet door, maar toen hij weer bovenkwam, had hij slechts een dikke kiezelsteen gevonden.

„Nu moet je eens precies zeggen waar je horloge overboord is gevallen,” zei Hielke, „zo vinden wij het nooit.”

„Ik denk van hier,” zei Gerben en hij wees vlak naast de achterstevan.

Hielke nam weer een duik en warempel, daar had hij het horloge gevonden. Gerben was dolblij dat hij het terug had.

„Het is een reuzebest uurwerk,” zei hij, „kijk maar, het loopt nog.”

Sietse zag hoe het secundewijzertje met regelmatige tikjes ronddraaide en dan schrokken ze plotseling op. Het rommelde in de verte. Een pikzwarte lucht kwam dreigend naderbij.

„Tjonge,” riep Gerben, „dat loopt mis. We moeten als de drommel ’t vee laden en dan ogenblikkelijk vertrekken.”

„Dat zal niet gaan,” zei Sietse, „je hebt een halve dag nodig om die malle beesten aan boord te krijgen. Kijk maar hoe ze hollen en springen.”

„Als we de vlet eens in die sloot duwden,” stelde Hielke voor, „misschien durven de dieren dan beter aan boord te gaan, want dan zien ze geen water.”

„Dat zullen we proberen!” riep Gerben. „Vooruit opschieten! Los dat touw. Ja, trekken!”

Hielke en Sietse trokken de vlet naar de sloot en Gerben duwde met de vaarboom. De vlet was bijna te breed voor de sloot, maar toch wisten ze hem een paar meter erin te varen. Dat was wel genoeg, dacht Gerben. Ze trachtten nu samen de andere pink te vangen.

Gelukkig bleven de dieren in hun buurt, zodat het vangen niet zoveel tijd kostte. Gerben liep nu met de pink rustig naar de vlet en het dier volgde hem zonder tegenstand te bieden. Doordat het geen water zag, had het geen angst en stond

weldra naast zijn soortgenoot aan boord.

Gerben knikte goedkeurend en haastte zich dan een kalf te vangen en aan boord te brengen. De jongens hielpen hem zoveel ze konden. Sietse bracht zelfs in z'n eentje een kalf aan boord, maar dat was geen kunst, want het dier volgde gewoon het kalf dat Gerben had gevangen. Zo was dan eindelijk alle vee geladen en konden ze vertrekken.

Hielke wees over het meer en zei: „Kijk eens wat daar nadert. Het lijkt wel alsof er duizenden eenden aan komen zwemmen.”

„Welnee,” zei Gerben, „dat is een windvlaag, die het vlakke water opstuwt. We krijgen een bui die lang niet mis is.”

„Dan blijven we hier, tot de bui over is,” zei Sietse.

Daar hoefde Gerben geen antwoord op te geven, want er klonk een daverende donderslag en meteen begon het te stormen en de regen viel bij bakken tegelijk uit de donkere lucht, terwijl de ene bliksemflits op de andere volgde.

Hielke en Sietse kropen gauw onder de paraplu, terwijl Gerben een tussenschotje uit de vlet nam en daaronder beschutting trachtte te vinden. De regen viel in stromen neer en de wind zwiepte het water tot hoge golven op. De jongens hielden met beide handen de paraplu vast, want als de wind eronder kwam, waren ze hem kwijt.

Het vee in de vlet hokte stijf tegen elkaar aan en loeide angstig. Gerben keek somber voor zich uit en kneep bij iedere bliksemstraal de ogen dicht.

Niemand sprak een woord, want ze konden zich toch niet boven het lawaai van het noodweer verstaanbaar maken. De hooihopen op de weilanden rondom werden totaal uit elkaar gewaaid en het riet lag platgedrukt langs de walkanten. Het water kwam steeds hoger en de Kameleon werd bijna geheel op de wal geworpen. De vlet met vee deinde op en neer maar lag goed opgesloten tussen de kanten van de sloot. Gerben, die in een greppel was gaan liggen, kroop er weer uit toen de greppel vol water liep. Hielke en Sietse waren ook al doornat geregend. Alleen hun hoofden en schouders waren nog droog doordat ze van de paraplu nog een weinig beschutting hadden. Het luik dat Gerben boven op zich had gelegd, woei ook al weg. In een ommezien was Gerben nu doorweekt. Hij haalde het luik terug en ging er maar languit op liggen, hij was nu toch al nat. Zo bleven ze allen gelaten wachten tot de bui voorbij was. Het duurde wel drie kwartier voor de regen eindelijk wat ophield. Het meer bleef evenwel onstuimig door de harde wind.

„Zullen we maar gaan?” vroeg Sietse angstig.

„Het zal wel het beste zijn,” zei Gerben, „straks komt er weer

een bui, want de lucht zit nog boordevol.”

Met moeite wisten ze de zware Kameleon van de wal te duwen, waarop Sietse eerst het water uit de boot hoosde. Hetzelfde deden Gerben en Hielke bij de vlet. Toen beide boten weer zo goed als droog waren, besloten ze te vertrekken

De vlet werd uit de sloot geduwd en dobberde wild op de golven heen en weer. Het vee had de grootste moeite om op de been te blijven.

„Drommels,” zei Gerben, „ik weet niet of we dat wel kunnen wagen.”

„Welja,” riep Sietse, „als we eenmaal een beetje snelheid hebben, ligt de vlet veel rustiger.”

„Nou, vooruit dan maar,” zei Gerben.

De Kameleon begon weer te duwen en hoewel het water af en toe over de boorden van de vlet spatte, viel het varen toch nog mee.

„Het gaat goed, hè?” zei Sietse triomfantelijk.

„Vaar maar zo hard als je kunt,” zei Gerben, „ik ben bang dat het zo meteen weer begint te gieten.”

Maar de Kameleon voer reeds op de grootste versnelling. Ze konden door de grote golven en de sterke tegenwind onmogelijk sneller varen. Ook kon Sietse de boten slechts

met de grootste moeite in de goede richting houden, doordat de wind enigszins van terzijde kwam. Maar ze gingen vooruit en dat was het voornaamste. Weldra hadden ze het weiland een flink stuk achter zich gelaten toen het opnieuw begon te regenen.

„Drommels!” zei Gerben, „er komt een nieuwe bui! Stuur maar naar de wal, Sietse. Het is te gevaarlijk om nu door te varen.”

Sietse wilde liever doorvaren, maar dan klonk er weer een knetterende donderslag en toen begreep hij dat de raad van Gerben opgevolgd moest worden. Hij liet de boten voor de wind bijdraaien en dan sloeg plotseling de motor af.

„Wat doe je nu?” vroeg Hielke.

„Niets,” zei Sietse, „de motor stopt zomaar.”

„Wat is er?” riep Gerben, „is de motor stuk?”

„Ik weet het niet!” riep Sietse en hij drukte de knop van de startmotor in. Maar de motor sloeg niet aan.

Hielke drukte het benzinepompje in, maar er kwam geen benzine uit.

„Verroest!” riep hij, „is de tank leeg?”

„Dat kan toch niet,” zei Sietse en schroefde het deksel open. En toen bleek er geen druppel benzine meer in de tank te zijn.

„Daar snap ik niets van,” zei Sietse, „jullie hebben hem toch goed gevuld?”

„Tja,” zei Hielke, „ik geloof het wel. Ik heb er niet in gekeken.”

„Nou?” riep Gerben. „Wat is er? Kunnen we niet verder varen?”

De jongens konden geen antwoord geven want opnieuw klonk er een zware donderslag. De boten dreven voor de wind in de richting van de kleine eilandjes. En de regen begon weer in stromen neer te dalen. Het vee loeide angstig en Gerben deed alle moeite om met de vaarboom de vlet in de goede richting te houden. Hielke nam de peddel uit de Kameleon en probeerde daarmee de snelheid te vergroten.

Sietse zat kwaad te mopperen dat die ezels van een Hielke en Gerben er niet voor gezorgd hadden dat er genoeg benzine was.

De boten bonkten nu telkens tegen elkaar en omdat de Kameleon van zwaar ijzer en de vlet van hout was, keek Gerben er bezorgd naar.

„Zeg, Sietse!” riep hij, „probeer de boten van elkaar af te houden. Straks wordt de vlet nog stuk geramd!”

Sietse liet zijn paraplu even los maar op hetzelfde moment woei hij overboord. Hij kwam nu met de steel naar beneden te liggen en dreef als een halve bol weg.

Sietse keek er even spijtig naar, maar ging dan zijn plicht doen door met het korte vaarboompje, dat hij aan boord had, de beide boten van elkaar te houden.

Gelukkig dreven de boten vrij snel met de storm mee en bereikten ze veilig de eilandjes. De vlet ging met een vaartje tussen de eerste eilandjes door en stevende dan recht naar het eiland waar Kees en Ate die morgen een hut hadden gebouwd. Met een schok kwam de boot tegen de wal en schoof tussen het riet. De Kameleon legde er vlak achter aan en dan sprong Hielke aan wal en riep: „Hoera, we kunnen schuilen in de rovershut!”

Gerben maakte de vlet vast, Sietse de Kameleon! En toen

draafden ze gauw naar de hut. Hielke had reeds ontdekt dat het er fijn droog was.

„We mogen niet mopperen,” zei Gerben, „wie hier een hut heeft gemaakt is een best mens.”

„Ate, de neef van Kees, heeft hem gebouwd,” zei Hielke.

„Maar als hij geweten had dat wij erin zouden schuilen had hij hem niet gemaakt, denk ik.”

„Reken maar van niet,” zei Sietse.

„Nou ja,” zei Gerben, „in ieder geval zitten we nu droog, alleen is het de vraag, hoelang we hier moeten blijven.”

Hij keek op zijn horloge en zag dat het reeds vijf uur was.

„Boer Jellema zal wel uitkijken waar ik blijf,” zei hij, „ik had al terug moeten zijn, het is meikerstijd.”

„Als jullie maar beter voor benzine hadden gezorgd,” zei Sietse, „waren we nu al thuis geweest.”

„Dat is niet waar,” zei Hielke, „want we kunnen met zo’n storm toch niet varen.”

„Met de Kameleon had ik het wel gedurfd,” hield Sietse vol.

„En het vee? Moest dat dan maar in de vlet blijven dobberen?” vroeg Gerben.

„Dat hadden we wel weer in het weiland kunnen laten lopen,” meende Sietse.

„Maar dan hadden we een vergeefse tocht gemaakt en kregen

we geen beloning,” zei Hielke,

„Juist,” zei Gerben, „en als we na de bui wél met het vee thuiskomen, is boer Jellema dubbel tevreden en geeft hij misschien nog wel iets extra,”

Maar aan naar huis gaan viel voorlopig niet te denken.

De donder rolde nog aanhoudend over het meer en de wind woei nog steeds even hard. De regen striemde het rieten dak van de hut, maar kwam er niet doorheen. Wel ging het dak voortdurend heen en weer omdat het op het rondomstaande struikgewas rustte. Hielke en Sietse gingen de hut eens goed bekijken. Ze konden er niet rechtop in staan, maar als ze op hun knieën lagen bleef hun hoofd ongeveer twintig centimeter beneden het dak. In dat dak bleek veel touw verwerkt te zijn. De lagen riet waren overal goed vastgebonden zodat het niet kon wegwaaien.

„Ze hebben het wel goed gemaakt,” zei Hielke.

„Met zoveel touw had ik het ook wel gekund,” spotte Sietse.

„Het moest hier een beetje warmer zijn,” zei Gerben, „het tocht hier door de struiken heen. Hebben jullie nog lucifers bij je?”

„Wil je een vuurtje stoken?” vroeg Hielke.

„Ben je mal,” zei Gerben, „dan zou de hele hut in brand vliegen. Ik wou een sigaret roken, maar de tabak is drijfnat,

dus het zal niet gaan.”

„En wij hebben ook geen lucifers,” zei Sietse.

„Het vee wordt doornat,” zei Hielke.

„Tja,” zei Gerben, „maar dat was het in het weiland ook geworden. De beesten staan nu tenminste nog een beetje beschut tussen het riet en de struiken.”

„Ik zou best een kopje warme koffie lusten,” zei Sietse.

„Zo ken ik er nog een,” zei Gerben.

„En ik ook wel,” lachte Hielke.

Gerben ging eens naar de lucht kijken, maar die zag er weinig hoopvol uit.

„Drommels,” zei hij, „het verandert nog niets. Op die manier moeten we hier nog uren blijven.”

Het was geen aanlokkelijk vooruitzicht, maar bij zo’n storm en zonder benzine kon zelfs de Kameleon niet varen en dus bleven ze maar rustig in de hut waar ze tenminste nog droog zaten.

Inmiddels was het al zeven uur geworden en moeder Klinkhamer die met het eten zat te wachten, werd steeds ongeruster.

„Als ze maar geen ongeluk hebben gekregen,” zei ze tegen haar man, „het is noodweer buiten.”

„Ik denk dat ze lang en breed voor de bui bij boer Jellema

zijn aangekomen,” zei Klinkhamer, „daar wachten ze wel tot het droog is.”

„Vervelend dat Jellema geen telefoon heeft,” zei moeder, „is er niemand die daar vlakbij woont en wel telefoon heeft?”

„Nee, in de polder loopt geen telefoonkabel,” zei Klinkhamer, „maar maak je niet ongerust, moeder, de jongens hebben al zoveel beleefd, ze weten zich best te redden. Bovendien is Gerben bij hen.”

Moeder Klinkhamer schudde haar hoofd. Vader kon nu wel zeggen dat ze zich niet ongerust behoefde te maken, maar zij kon toch niet eerder gerust zijn voor haar jongens weer veilig en wel thuis waren.

Maar er kwam niemand...

Zo werd het acht uur en nog steeds regende en stormde het.

„Zeg vader,” zei mevrouw Klinkhamer, „als je je brandweerpak eens aantrok, zou je misschien naar boer Jellema kunnen gaan.”

„Tja,” zei Klinkhamer, „ik geloof ook dat het wel het beste is. Ik moet toch maar eens gaan rondneuzen, want zover ik kan zien, blijft het de hele avond spoken.”

Hij stond op en ging juist naar de kast waarin het brandweerkostuum hing, toen er gebeld werd.

„Daar komt iemand met bericht,” zei Klinkhamer, en op de

voet gevolgd door moeder haastte hij zich naar de deur waar boer Jellema, druipend van het water, op de stoep stond.

„Jellema?” zei Klinkhamer, en zijn stem trilde van spanning, „waar zijn onze jongens?”

„Dat wou ik juist aan u vragen,” zei Jellema, „ik dacht dat zij misschien hierheen waren gegaan met het vee.”

„O!” riep moeder angstig, „dan is er een ongeluk gebeurd. Ze hadden allang terug moeten zijn. Misschien is de bliksem in hun boot geslagen en zijn ze allemaal verdronken.”

„Kom vrouw,” zei Klinkhamer, „denk niet direct het ergste. Ze kunnen wel ergens anders schuilen. Misschien zitten ze in het paviljoen.”

„Maar er moet iets gedaan worden!” riep moeder huilend, „we moeten weten wat er gebeurd is.”

„Natuurlijk,” zei Jellema, „we moeten er meteen opuit, Klinkhamer.”

Klinkhamer liep meteen naar de telefoon en belde veldwachter Zwart op. Hij vertelde hem dat Gerben en de jongens vermist werden en vroeg of Zwart een onderzoek wilde instellen.

Zwart, die wel hevig op de Klinkhamertjes — die apen — mopperde, mocht ze in zijn hart toch wel lijden, hij was meteen vol ijver en vijf minuten later verscheen hij reeds bij

de smid.

„Hm,” kuchte hij gewichtig, „ik heb de waterpolitie gewaarschuwd. Zij komen direct met hun boot. Over een kwartier zijn ze bij de brug.”

„Mooi,” zei Klinkhamer, „dan ga ik mee om te helpen zoeken.”

„En ik ook,” zei Jellema.

„Goed,” zei Zwart, en keek op zijn horloge, „over vijf minuten gaan we naar de brug.”

Mevrouw Klinkhamer hielp vader in een waterdichte jas van de brandweer en gaf de beide regenjassen van Hielke en Sietse mee.

„Brengeu jullie mij gauw bericht?” vroeg moeder.

„Natuurlijk,” beloofde Klinkhamer, en dan verdwenen de mannen zwijgend in de regen. Bij de brugwachterswoning bleven ze onder een luifel wachten totdat de politieboot kwam. Er waren twee veldwachters en een brigadier aan boord. Vlug stapten Zwart en zijn helpers in de boot, die meteen het meer op voer.

Jellema wees de stuurman de richting naar het weiland.

Onderwijl vertelde Klinkhamer hoe zijn zoons met Gerben in hun motorboot en een grote vlet erop uit waren gegaan om vee te halen.

„Als ze maar niet midden op het meer door de bui verrast zijn,” zei de brigadier, „de golven gaan veel te hoog voor een zwaarbeladen vlet.”

„Denkt u dat mijn vee verdronken is?” vroeg Jellema.

„Zolang we nog niets gevonden hebben,” zei Zwart, „kunnen we niets met zekerheid zeggen.”

„Natuurlijk niet,” zei de brigadier, „we moeten eerst naar het weiland en als daar niets is, moeten we zo gaan varen alsof wij het vee naar huis brengen.”

„Daar drijft een vreemd voorwerp!” riep de ene veldwachter, die met een verrekijker steeds het water afzocht.

„Waar?” vroegen ze allemaal vol spanning.

De brigadier gaf order om erheen te varen en dan haalden ze weldra de paraplu van Sietse aan boord.

„’t Is maar een oude paraplu,” zei Klinkhamer teleurgesteld.

„Dat is het,” zei Zwart, „maar uw zoontje Sietse had hem boven zijn hoofd toen ik ze zag uitvaren.”

„Wat?” riep Klinkhamer geschrokken, „had Sietse dit ding bij zich? Maar dan... wat denken jullie?”

„De paraplu is hem vast uit de hand gerukt door de storm,” zei Zwart, om Klinkhamer gerust te stellen.

„Ja, maar het kan ook betekenen dat de boten hier gezonken zijn!” riep Klinkhamer en hij wiste zich het zweet van het

voorhoofd.

„Dan moest hier nog meer rondrijven, zoals vaarbomen, peddel, klompen en wat er also meer aan boord is,” zei Zwart rustig.

Klinkhamer knikte bij die woorden opgelucht tegen Zwart.

„Het is een pak van mijn hart wat u daar zegt,” zei hij.

Stampend voer de politieboot naar het weiland, waar Jellema weldra ontdekte dat zijn vee was weggehaald.

„Dus zijn ze met hun vracht vertrokken,” zei Zwart, „de vraag is nu, waarheen?”

„Ze moesten het vee naar mijn boerderij brengen,” zei Jellema.

„Dan varen wij nu in de richting van uw boerderij,” besliste de brigadier, waarop de steven werd gewend en ze langzaam in de aangegeven richting voeren. Maar nergens viel een spoor van de vermisten te ontdekken. Het begon reeds schemerig te worden. De spanning aan boord werd er nog groter door, want men stond nu toch voor een raadsel. Ze voeren langs de kanten en keken in alle inhammen tussen het riet.

De brigadier begon steeds bedenkelijker te kijken en Klinkhamer sprak geen woord meer. Koortsachtig zochten zijn ogen de omgeving af.

„Nog een kwartier, dan kunnen we wel naar huis gaan,” zei de

brigadier tenslotte moedeloos. „Als het helemaal donker is, kunnen we hen toch niet meer vinden.”

„We gaan niet eerder naar huis, voordat wij zekerheid hebben waar de vermisten zijn,” gaf Zwart bits ten antwoord. „Zegt u dan maar, waar wij verder moeten zoeken,” zei de brigadier.

„Bij de kleine eilandjes,” stelde Zwart voor.

„Hm,” zei de brigadier, „dat ligt helemaal buiten de route die zij moesten varen.”

„Dat weet ik wel,” zei Zwart, „maar de wind waait in die richting. Misschien zijn ze afgedreven.”

Met volle kracht ging de boot naar de eilandjes, maar omdat het vaarwater ertussen erg ondiep was, moest de boot bij het eerste eilandje aanleggen.

„Wat nu?” vroeg de brigadier aan Zwart.

„Zet de motor even stil,” zei Zwart.

Nu het geronk van de motor was opgehouden, stak Zwart zijn hoofd zover mogelijk buiten de kajuit en luisterde aandachtig. Dan ging hij de kajuit uit en bleef in de kuip van de boot staan luisteren. Vervolgens wenkte hij Jellema om bij hem te komen.

„Hoort u ook wat?” vroeg hij.

Jellema luisterde aandachtig en riep dan opgetogen: „Ja! Ik

hoor het geloei van vee.”

„Juist,” zei Zwart, „dan zitten ze hierachter op een van die eilandjes!”

Dit nieuws ging Zwart in de kajuit vertellen, waarop de brigadier bevel gaf om met de hoorn van de boot signalen te geven. Klinkhamer wilde wel proberen of hij door het water naar de volgende eilandjes kon lopen, maar dat raadden de politiemannen hem af omdat de bodem verraderlijk was met kuilen.

Gerben en de jongens die reeds dachten dat ze de nacht op het eiland moesten doorbrengen, hadden juist nog wat riet op de grond gestrooid, toen ze vlakbij de hoorn van de politieboot hoorden.

„Vlug in de Kameleon!” riep Sietse en ze sprongen alle drie aan boord, waarop Gerben met de vaarboom en Hielke met de peddel probeerden de boot tegen de stroom en wind in naar het eerste eilandje te varen.

„Dat ging erg moeilijk, maar gelukkig waren de brigadier, Zwart, Klinkhamer en Jellema aan wal gegaan en zagen aan de andere kant van het eiland Gerben en de jongens naderen.

„Hoeral” riep Klinkhamer, „we komen jullie halen!”

De smid stond bijna te dansen van vreugde, zo had hij in angst gezeten over zijn beide jongens. En toen pas viel het

hem op dat de motor van de Kameleon niet draaide. Toen begreep hij meteen alles. Door motorpech waren ze natuurlijk hierheen afgedreven.

Eindelijk bereikte de Kameleon het eiland en konden Gerben en de jongens vertellen hoe ze gestrand waren.

Jellema was ook reuzeblij toen hij hoorde dat al het vee veilig in de vlet stond.

„En nu naar huis,” zei Klinkhamer, „jullie zijn doornat en moeder zit vol ongerustheid te wachten.”

De brigadier gaf op verzoek van Sietse benzine voor de Kameleon, waarop de jongens de vlet met vee gingen halen.

Als de politieboot ervoor trok, en de Kameleon zou duwen, kon de vlet best meegenomen worden, meende Sietse.

De brigadier was bereid om het te proberen en zo voeren de beide motorboten, met de vlet tussen zich in, zo snel mogelijk het onstuimige meer over. Bij de boerderij van Jellema was het vee in een ommezien gelost, want: nauwelijks had Gerben de touwen losgemaakt of de pinken en de kalveren sprongen op de wal en holden naar de schuur, waar een droge en warme plaats hen wachtte.

Jellema duwde Hielke nog gauw een bankbiljet in de zak als beloning, want de jongens hadden haast om naar huis te gaan. Ze waren koud en hongerig. Ze voeren de politieboot, die

Klinkhamer en Zwart naar huis bracht, weldra voorbij en waren nu in een ommezien thuis.

Moeder hilde van blijdschap toen Hielke en Sietse de kamer binnenstormden en riepen: „Hoera, moeder! Daar zijn we weer. We zijn nog springlevend en hebben honger als wolven.”

Moeder lachte door haar tranen heen en schudde haar hoofd toen de jongens meteen begonnen een flinke stapel boterhammen naar binnen te werken.

„Jullie zijn drijfnat,” zei ze, „waar zijn jullie jassen?”

„We hebben geen jassen,” zei Sietse, „heeft u nog koffie?”

„Ja, lekkere warme koffie?” vroeg Hielke.

„Trekken jullie eerst die natte kleren uit,” beval moeder, „dan zet ik extra verse koffie voor jullie.”

Ze kregen droge kleren en begonnen al aardig bij te komen.

Daar kwam vader Klinkhamer met Zwart binnen. Klinkhamer had de jassen van zijn zoons nog over de arm en Zwart droeg de oude paraplu.

„Maar vader,” zei mevrouw Klinkhamer, „waarom heb je die jassen niet aan Hielke en Sietse gegeven?”

„Neem het me niet kwalijk, moeder,” zei Klinkhamer, „maar ik was zo de kluts kwijt, dat ik dat totaal vergeten heb.”

„Het geeft niet hoor, vader,” riep Hielke, „we waren toch al

doornat.”

„Mijnheer Zwart, gaat u toch zitten,” zei moeder. „Wilt u een kopje koffie?”

„Graag mevrouw,” zei Zwart, die er vermoeid uitzag.

„Jongens,” zei Klinkhamer, „jullie mogen mijnheer Zwart wel heel hartelijk bedanken, want hij heeft ervoor gezorgd dat jullie gered werden.”

„Och welnee,” weerde Zwart af, „het behoort nu eenmaal tot de taak van de politie om vermiste personen op te sporen.”

„Maar de brigadier wilde er al mee ophouden en doordat u toen de leiding nam, werden de jongens toch maar gevonden,” zei Klinkhamer en hij bood Zwart een beste sigaar aan.

„Dat is een kwestie van inzicht,” vond Zwart, die natuurlijk zijn collega niet wilde afvallen.

„Ik hoor het al,” zei moeder, „u heeft goed voor mijn jongens gezorgd en daarvoor bedank ik u hartelijk!”

Mevrouw Klinkhamer gaf Zwart een hand.

Hielke en Sietse stonden op en volgden haar voorbeeld. Ze bedankten hem voor de hulp.

Zwart was zichtbaar geveleid en liet zich de sigaar en de koffie goed smaken, terwijl de jongens al hun wederwaardigheden vertelden.

„En toen we in die hut zaten, kregen we toch zo’n trek in koffie,” vertelde Sietse, waarop moeder nogmaals de kopjes vol schonk.

Maar Zwart bedankte, hij moest naar huis, zei hij. Hij stond met moeite op en zijn gezicht vertrok pijnlijk.

„Wat is er met u?” vroeg mevrouw Klinkhamer bezorgd.

„O, niets, mevrouw. Ik heb altijd een beetje last van mijn rug als ik het gras geknipt heb. Maar morgen is het wel weer over.”

Zwart nam afscheid en dan duurde het niet lang of ook de familie Klinkhamer besloot naar bed te gaan. Toen de jongens op hun kamertje waren, zei Sietse: „Nu moeten we nog maar zien of we voor al onze moeite een beloning krijgen.”

„En of,” zei Hielke, „Jellema heeft een bankbiljet in de zak van mijn overall gestopt. Dat was ik totaal vergeten.”

„Ai! En hoeveel geld is het wel?”

„Daar heb ik nog niet naar gekeken,” zei Hielke, „ik ga het even halen.”

Hielke holde de trap af en zocht zijn overall. Maar die had moeder weggeborgen en hij moest haar eerst vragen waar ze hem gestopt had.

„Dat komt morgen wel, jongen,” zei moeder, die reeds naar

bed was gegaan, „wat moet je met dat ding doen, ik heb hem in de wasketel gedaan.”

„Er zit nog geld in,” zei Hielke, en hij holde naar beneden waar hij de overall uit de ketel met water viste en dan een doorweekt briefje van vijftentwintig gulden uit de zak te voorschijn haalde, Opgetogen holde hij ermee naar boven. Sietse glunderde tevreden toen hij dat geld zag.

„De beloning is al even nat als het karweitje,” zei hij lachend.

„Maar het was wel de moeite waard.”

„Het was een pracht avontuur,” zei Hielke, en tevreden gingen de dappere broeders slapen.

HOOFDSTUK VI

Zwart is een goede detective – Het vertrek van Ate

De volgende dag was het weer veel koeler, maar het stormde niet meer. Toch kwamen de zeilliefhebbers al gauw met hun bootjes op het meer. Ook Hielke en Sietse maakten hun boot vaarklaar. Zij vulden de benzinetank bij en smeerden de tandwielen met olie. Toen zij de benzinebus en de oliespuit terugbrachten in de werkplaats, kwam juist de postbode binnen.

„Hallo jongelui!” riep hij, „willen jullie een telegram voor mij naar boer Brandsma brengen?”

„Naar Brandsma?” vroeg Sietse, „dat is bijna een uur varen.”

„Maar jullie kunnen er twee kwartjes mee verdienen,” beloofde de postbode.

„Nou ja, als het een dringend telegram is, zullen wij het wel bezorgen,” zei Hielke.

„Prachtig!” riep de postbode, „dat bespaart mij drie uren roeien. Hier is het telegram en hier zijn de twee kwartjes. Zullen jullie er goed op passen?”

„Het komt in orde,” zei Hielke lachend.

De postbode ging terug naar het dorp. Hielke stak het

telegram tussen zijn kielte en dan gingen ze met de Kameleon het meer op. Eerst voeren ze naar de woonschuit en haalden Louw af. Dan koersten ze naar de stenen brug die over de vaart lag, welke toegang tot de polder gaf.

Intussen vertelden Hielke en Sietse aan Louw hoe ze de vorige dag vijftig gulden hadden verdiend, „Daar kunnen jullie de hele zomer wel van varen,” zei Louw. „En we hebben ook alweer twee kwartjes gekregen,” zei Sietse, „daarvoor moeten we nu een telegram naar boer Brandsma brengen.”

„Kijk, jongens,” zei Hielke, toen ze langs de Woudaap voeren, „de boot van Kees is er niet.”

„Dan zijn ze zeker al aan het vissen in de polder,” zei Louw, „dat was toch immers hun plan?”

„Ja,” zei Sietse, „daarmee willen ze geld verdienen.”

„Ik ben wel nieuwsgierig hoe zij dat denken klaar te spelen,” zei Hielke, „er zit maar weinig vis in die vaarten.”

Ze naderden snel de stenen brug en voeren er dan onderdoor. Direct daarop gingen ze een bocht om en zagen dan de boot van Kees dwars in de vaart liggen. De twee neven waren druk met een tuinhark aan het dreggen. In hun boot lag een stuk roestige pijp en een oud fietswiel. Sietse stopte de motor omdat zij niet langs de boot van Kees konden varen.

„Hebben jullie wat verloren?” vroeg Louw.

„Bemoei je er niet mee!” riep Ate.

„Mogen wij er even door?” vroeg Hielke.

„Waarom? Jullie hebben hier niets te maken,” zei Ate.

„Wij moeten naar boer Brandsma,” zei Hielke.

„En als jullie niet aan de kant gaan, vaar ik raak,” dreigde Sietse.

Maar Kees duwde zijn boot reeds naar de wal zodat de Kameleon ongehinderd kon passeren.

„Wat zouden zij toch zoeken?” vroeg Louw.

„Dat snap ik ook niet,” zei Hielke.

„Ze hadden geen hengels bij zich,” zei Sietse. „Er lag alleen maar oud ijzer in hun boot.”

„Maar jó, dat is het!” riep Hielke, „zij zoeken oud ijzer om het te verkopen!”

„Verroest, dat wij daar nooit aan gedacht hebben,” zei Louw, „zo willen zij dus aan geld komen voor een aanhangmotor.”

„Hm,” zei Sietse, „dan moeten zij zeker een paar grote vrachtauto's vol zoeken.”

„Maar het is toch geen gek idee,” vond Hielke. „Achter de smederij ligt ook nog wat oud ijzer, als wij dat mogen hebben en we gaan ook op zoek naar meer, wie weet kunnen wij op die manier ook wat verdienen.”

„We kunnen het in ieder geval proberen,” meende Louw, „ik denk dat er bij de boterfabriek nog wel oud ijzer ligt.”

„Welja,” zei Hielke, „daar moeten wij ook eens gaan dreggen, wie weet hoeveel kilo’s er onder water liggen.”

„Mij goed,” bromde Sietse, „maar het zal wel op niets uitlopen.”

Terwijl Sietse de Kameleon langs boerderijen, rietkragen en zijvaarten stuurde, begonnen Louw en Hielke te fantaseren hoeveel geld zij voor oud ijzer zouden kunnen krijgen. Hielke dacht van een dubbeltje voor een kilo, dus voor honderd kilo tien gulden.

„Honderd kilo vind je gauw,” meende Louw. „Bij de boterfabriek liggen misschien wel zware wielen en dan heb je misschien wel een paar honderd kilo.”

Al fantaserend over de mogelijkheden die de oudijzervisserij bood, bereikten ze de boerderij van Brandsma. Sietse legde bij het houten steigertje aan en dan ging Hielke aan wal.

De boerin, die de Kameleon had zien naderen, kwam reeds in de deur. Maar nauwelijks zag ze dat Hielke een telegram te voorschijn haalde of ze kwam hem haastig tegemoet. „Een telegram?” vroeg ze en nam de enveloppe haastig in ontvangst en maakte hem open.

„Hoera, moet je horen!” riep ze dan glunderend, „mijn zoon

is geslaagd! Ja ja, hij wordt dokter!”

„Wel gefeliciteerd, mevrouw,” zei Hielke spontaan.

„Dank je, jongen,” zei de boerin, stralend van trots. „Wacht, jullie krijgen een beloning voor het bezorgen van dit gelukstelegram.”

„Dat is niet nodig, mevrouw,” zei Hielke, maar de boerin trok hem mee in huis en daar kreeg Hielke een gulden.

„Heel vriendelijk bedankt, mevrouw,” zei Hielke verheugd, en dan holde hij naar de Kameleon waar hij triomfantelijk de gulden aan Louw en Sietse toonde.

„Een extra beloning,” zei Hielke lachend, „het was een gelukstelegram. Hun zoon is geslaagd voor dokter.”

„Dat is dan weer tien kilo ijzer minder te zoeken,” zei Sietse glunderend en dan zwaaiden ze alle drie een groet naar de boerin en voeren terug naar huis.

Onderweg zagen zij Ate en Kees nog druk bezig met dreggen. In hun boot lag nu ook een blikken bus en een stuk kachelpijp.

„Hm,” zei Sietse, „ze hebben samen nauwelijks voor twee dubbeltjes.”

„Nou ja,” zei Hielke, „maar je weet nooit wat zij nog zullen vinden en de aanhouder wint.”

„Natuurlijk,” zei Louw, „laten wij nu ook gauw beginnen en

meteen naar de boterfabriek gaan.”

Ze voeren onder de brug door en koersten naar huis. Hielke ging het geld in een doosje doen en Sietse zocht een hark.

Louw raadde aan om tevens een staaf ijzer met een haak mee te nemen. Dat vond Sietse best en hij ging in de smederij een staaf zoeken waaraan hij, tussen een bankschroef, een haak boog.

„Wat gaat er gebeuren, jongens?” vroeg Klinkhamer.

„Moeten jullie een schip enteren?”

„Wij gaan oud ijzer opvissen om het te verkopen!” zei Sietse.

„Zooo!” zei Klinkhamer, „en waar denken de heren dat oude ijzer te vinden?”

„In de vaart, vader,” zei Hielke, die ook in de smederij kwam.

„En, vader, krijgen wij dan een dubbeltje voor een kilo?”

„Dat is misschien wel mogelijk,” zei Klinkhamer, „maar als het lood of koper is, krijgen jullie er vijfmaal zoveel voor.”

„Dan gaan wij alleen naar lood en koper vissen,” zei Sietse.

„Jullie doen je best maar,” zei Klinkhamer lachend. „Maar ik geloof niet dat jullie er rijk mee zullen worden.”

„Gewapend met hark en haak ging het drietal weer aan boord en voer door het dorp naar de boterfabriek. Daar zochten ze een plaatsje, dicht bij de machinekamer, omdat de machinist daar steeds versleten onderdelen neerwierp.

Nauwelijks waren ze aan het dreggen of Hielke haalde een klein tandwiel binnen boord. Louw woog het op zijn hand en zei: „Een kilo!”

„Dat is dus het eerste dubbeltje,” zei Hielke lachend. Sietse, die met de hark over de modderige bodem roerde, zei: „Het zit hier vol met ijzer. De hark stoot er overal tegenaan.”

Maar toen hij een paar maal achter elkaar een baksteen ophaalde, begreep hij dat daar geen ijzer, maar stenen op de bodem lagen.

Hielke had meer geluk. Hij trok achtereenvolgens een deksel van een melkbus en een gedeukte oliekan omhoog. Maar dan was de beurt aan Sietse!

„Help eens trekken,” vroeg hij aan Louw, maar dan moest Hielke ook nog komen helpen en trokken zij een groot wiel binnen boord. Het woog wel twintig kilo.

„Dat is twee gulden,” zei Sietse.

„Ja, jó,” glunderde Louw, „het gaat goed, hè?”

„Misschien zijn er nog meer van die wielen,” zei Hielke en ze begonnen weer ijverig te dreggen.

Sietse trok een stuk buis omhoog dat onder de modder zat. Toen Louw het schoonspoelde, bleek het lood te zijn.

„Hoera!” riep Louw, „dat is minstens twee kilo, dus twee maal

vijftig cent is een gulden.”

„Ja ja,” zei Sietse trots, „ik ben toch maar de man die het meeste geld in het laatje brengt.”

„Dacht je dat?” zei Hielke. „Kijk dan maar eens wat ik hier heb.”

Het bleek een koperen stang te zijn met aan het ene einde een koperen bal.

„Ai,” riep Louw, „dat is wel een rijksdaalder waard. Wij hebben al voor vijf gulden en tachtig cent. Als het zo doorgaat, hebben we vandaag weer vijftentwintig gulden verdiend.”

Het oude ijzer, dat de jongens opvisten, was enige tijd geleden te water gevallen, toen een oud-ijzerkoopman daar een vrachtje in een praam had geladen. Nu was dat niet zo’n grote hoeveelheid, daarom had de koopman geen moeite gedaan om het op te vissen. En dus was het geen wonder dat de jongens, nadat zij nog een paar kleine wielmpjes omhoog hadden gehaald, niets meer konden vinden. Tenslotte gingen zij vermoeid op de rand van de boot zitten. De machinist van de fabriek, die naar buiten kwam om even een luchtje te scheppen, ging even bij de jongens kijken.

„Wat hebben jullie daar in de boot liggen?” vroeg hij.

„We hebben oude rommel uit de vaart gevist,” zei Hielke.

„Zo? Als de directeur het ziet, moeten jullie alles teruggeven.

Ik zou hier maar vandaan gaan als ik jullie was,” raadde de man.

Natuurlijk voelden de jongens er niets voor om hun buit aan de directeur terug te geven en dus besloten ze om de raad van de machinist op te volgen en naar huis te gaan. Bij de fabriek was immers toch niets meer te vinden. Ze voeren terug en brachten hun vangst achter de smederij. Hielke vroeg aan vader of het goed was dat zij hun ijzer voegden bij het hoopje dat er reeds lag. Klinkhamer begon te lachen.

„Jij bent goed uitgeslagen,” zei hij, „dan hebben jullie meteen wat meer, hè? Nou, vooruit, ik vind het best.”

„Dank u wel, vader,” zei Hielke.

„Nou,” zei Sietse, „ik schat dat wij nu wel voor twaalf gulden hebben.”

„Dat geloof ik ook wel,” zei Louw. „En dan hebben wij nog een gulden van het telegram, dat is samen dertien gulden.”

„Maar,” zei Sietse, „waar halen we nog meer oud ijzer vandaan?”

„Wel,” zei Louw, „we gaan langs de huizen in het dorp vissen. Iedereen gooit wel eens wat te water.”

Klinkhamer kwam ook even kijken wat de jongens meegebracht hadden.

„Drommels,” zei hij, „daar zie ik koper en lood liggen. Als

jullie dat maar mogen hebben.”

„Natuurlijk wel,” zei Sietse, „het lag toch maar in de modder te vergaan.”

„Enfin,” zei Klinkhamer, „laat het hier voorlopig maar liggen, maar als de directeur van de fabriek het opeist, zullen jullie het ogenblikkelijk terug moeten brengen.”

„Het komt in orde, vader,” beloofde Hielke.

Omdat het bijna twaalf uur was, ging Louw naar huis om te eten, maar 's middags was hij alweer vroeg present en voeren ze met de Kameleon het dorp in. Vol goede moed begonnen ze langs de huizenrij de vaart af te dreggen. Daarbij haalden zij allerlei voorwerpen naar boven, zoals oude emmers, teilen, kolenkitten, fietswielen en zelfs een oude kinderwagen. De Kameleon moest enige malen varen om al dat moois naar huis te brengen. De hoop achter de smederij werd steeds groter.

Tegen het einde van de middag hadden de jongens door het hele dorp gedregd en gingen ze naar huis.

Sietse knikte tevreden toen ze hun vangst inspecteerden.

„We hebben wel driemaal zoveel als er eerst lag,” zei hij.

„Maar,” zei Klinkhamer, „er ligt niet voor driemaal zoveel geld, want het meeste is waardeloze rommel.”

„Wat denkt u, vader, voor hoeveel geld ligt hier nu?” vroeg

Hielke,

„Voor hoogstens vijftien gulden, jongens.”

„Dat is toch meer dan niets,” zei Hielke. „En morgen gaan wij ook in de poldervaarten vissen. Wie weet wat we bij de boerderijen vinden.”

„Maar onze boot wordt wel erg vuil,” zei Sietse.

„Laten wij die dan even schoonmaken,” zei Louw.

Met z’n drieën begonnen ze de Kameleon netjes te poetsen en toen alles glom als een spiegel, voeren ze nog even naar de woonschuit van Vrolijk om Louw thuis te brengen.

De volgende morgen waren Hielke en Sietse juist van plan om met de Kameleon naar de polder te varen, toen vader hen terugriep.

Verwonderd kwamen de jongens uit het boothuis en zagen veldwachter Zwart bij de oud-ijzerhoop staan.

„Mijnheer Zwart moet jullie spreken,” zei Klinkhamer.

„Hm,” kuchte Zwart, „er is een aanklacht tegen jullie ingediend. De directeur van de boterfabriek deed aangifte van een belangrijke looddiefstal. De verdenking valt op jullie, omdat jullie gisteren bij de fabriek zijn geweest om metalen te zoeken. Waar hebben jullie de buit?”

„Wij hebben geen lood gestolen,” zei Sietse, „wij hebben alles eerlijk uit de vaart opgevist.”

„Dat interesseert mij niet,” zei Zwart, „ik heb alleen belangstelling voor hetgeen jullie hebben meegenomen.”

„Hier ligt alles wat wij hebben,” zei Hielke.

Zwart bekeek de hoop van alle kanten en liet de jongens van alles eruit te voorschijn halen.

Toen het lood en koper te voorschijn kwam, dat bij de boterfabriek was opgevist, keek Zwart extra bars.

„Leg dat maar apart,” zei hij, „dat neem ik in beslag.”

„Dat is gemeen!” riep Sietse. „Wij hebben het eerlijk opgevist!”

„Mag ik dan even jouw vergunning zien om bij de fabriek te mogen dreggen?” vroeg Zwart spottend.

„Moet je daar ook al een vergunning voor hebben?” vroeg Sietse verbluft.

„Jazeker,” zei Zwart bits, „als ik wil kan ik alles wat hier ligt in beslag nemen. Maar ik wil wat door de vingers zien als jullie mij vertellen waar het lood uit de fabriek gebleven is.”

„Maar wij hebben niets anders, dan wat hier ligt,” zei Hielke.

„Wij stelen niet!” zei Sietse kwaad.

Klinkhamer vertelde Zwart dat hij er steeds op had toegezien wat de jongens meebrachten, maar van een partij lood was hem niets bekend.

„Enfin,” zei Zwart tenslotte, „wij zullen wel verder zien.

Brengen jullie dit koper en lood in ieder geval terug naar de fabriek.”

„Maar,” zei Sietse, „als het onder water was blijven liggen, had niemand er wat aan gehad. Waarom moeten wij het dan nu terugbrengen?”

„Omdat ik het je gelast,” zei Zwart bars. „En anders krijg je nog een boete bovendien.”

„Kom Sietse,” zei Hielke, „laten wij het maar doen. Het is zo gebeurd.”

Mopperend hielp Sietse het metaal in de boot dragen en dan voeren ze meteen naar de fabriek. Zwart ging er op de fiets heen om toe te zien hoe Hielke en Sietse het metaal op de wal wierpen.

„Is het zo goed?” vroeg Hielke.

Zwart knikte instemmend en dan voer de Kameleon terug naar huis, waar Louw nu stond te wachten.

„Ik dacht, waar blijven jullie toch,” riep hij, „maar ik hoorde van jullie vader dat Zwart hier geweest is om lood en koper.”

„Het is wat moois,” zei Sietse kwaad. „Ik vind er niets meer aan. Als je iets van waarde vindt, moet je het teruggeven.”

„Toch hebben jullie niet alles teruggegeven,” zei Louw, „want dat zware wiel ligt er nog.”

„Dat is dan een meevallertje,” zei Hielke.

„Wie zou dat lood gestolen hebben?“ vroeg Louw. „Kees en Ate misschien?“

„Natuurlijk!“ riep Sietse, „ik geloof vast dat die twee er meer van weten.“

„Dat kun je niet bewijzen,” zei Hielke. „Iemand van de fabriek kan het ook wel meegenomen hebben.“

„Ik ga meteen naar hun rovershut,” zei Sietse. „Ik wil er meer van weten.“

„Goed,” zei Hielke, „stap in, Louw. We gaan naar het rovershol van Ate Baba.“

Sietse liet de motor meteen op volle kracht draaien en stuurde rechtstreeks naar de plaats waar Kees en Ate hun hut hadden gebouwd. In de verte zagen ze een roeiboot in de richting van de stenen brug varen. Toen ze dichterbij kwamen, bemerkten ze dat het de boot van Kees was.

„Ze gaan weer uit vissen,” zei Hielke, „dat komt goed uit. Dan kunnen wij ongestoord hun hut doorzoeken.“

Terwijl Kees en Ate achter de brug verdwenen, voer de Kameleon naar de hut. Op precies dezelfde plaats waar Kees zijn boot steeds aanlegde, stuurde Sietse de Kameleon naar de wal. Drie meter verder stond de hut. Nieuwsgierig gingen de vrienden er binnen en zagen een partij oud ijzer liggen. Sietse begon meteen de hoop te onderzoeken om te kijken

of er ook lood bij lag. Hielke en Louw gingen hem helpen maar van lood was niets te zien.

„Ik snap het niet,” zei Sietse. „Hier ligt nauwelijks voor een rijksdaalder en toch blijven zij maar doorvissen.”

„Misschien denken ze dat ze er veel meer voor krijgen,” zei Hielke.

Ze legden alles weer netjes neer zoals ze het hadden gevonden en gingen dan terug naar huis. De diefstal van het lood bleef voorlopig een raadsel. Zwart bleef ijverig speuren en keek daarbij steeds argwanend in de Kameleon als hij de jongens zag varen. Maar dat was natuurlijk vergeefse moeite. Hielke, Sietse en Louw zochten nog wat oud ijzer uit de poldervaarten, maar tenslotte hielden zij ermee op. Het loonde de moeite niet.

Op een middag kwamen de oud-ijzerkoopman en zijn helper met een vrachtauto bij Klinkhamer en zij vroegen of de smid nog wat te koop had.

„Jazeker,” zei Klinkhamer, „ik zal mijn zoons even roepen.” Hielke, Sietse en Louw, die achter bij de vaart zaten te vissen, kwamen natuurlijk meteen aandraven toen Klinkhamer riep dat er een koopman was voor hun oud ijzer.

„Wat geeft u ervoor?” vroeg Sietse aan de koopman, die de hoop aan alle kanten bekeek.

„Mogen jullie het geld hebben?” vroeg de koopman.

„Ja,” zei Hielke, „wij willen er benzine voor kopen.”

„Nou,” zei de koopman lachend, „omdat jullie zulke beste jongens zijn, zal ik er vijftien gulden voor geven, maar dan ook geen cent meer.”

„Wat denken jullie ervan?” vroeg Hielke aan Louw en Sietse.

„Ik vind het goed,” zei Louw.

„Is het echt niet meer waard?” vroeg Sietse.

De koopman begon te lachen en verzekerde hem dat zij eerder een rijksdaalder te veel dan te weinig kregen, waarop Sietse dan ook maar gauw genoeg nam met de prijs van vijftien gulden.

De mannen begonnen nu alles op de auto te laden, waarop reeds meer oud ijzer lag. Toen veldwachter Zwart, die juist van het meer naar het dorp fietste, de mannen bezig zag, sprong hij van de fiets en ging naar de koopman toe.

„Mag ik even uw kooplijst zien?” vroeg Zwart.

„Natuurlijk, mijnheer,” zei de koopman en hij haalde uit de cabine een papier te voorschijn waarop de namen genoteerd stonden van wie de koopman ijzer, lood, koper of zink gekocht had.

Zwart controleerde de lijst en zei dan:

„U heeft lood gekocht van Kees en Ate Dijkstra. Mag ik dat

even zien?”

„Horen jullie dat?” vroeg Louw aan zijn vriendjes.

Maar die vraag was geheel overbodig want Hielke en Sietse stonden er al met hun neus bij, zodat hun niets ontging van het onderzoek dat Zwart instelde.

De koopman was direct bereid om Zwart alles te tonen wat hij op zijn auto had en zo haalde hij achter de cabine een opgerolde loden pijp te voorschijn,

„Aha,” zei Zwart, „die heeft u dus gekocht van Kees en Ate Dijkstra? Dat moet ik in beslag nemen tot ik zeker weet dat dit niet van diefstal afkomstig is.”

„Wel,” zei de koopman, „laten we dan even terugrijden naar de molen, want als het geen zuivere koffie is, wil ik mijn geld terughebben. Ik heb er twintig gulden voor betaald.”

Dat vond Zwart goed. Ook mochten de mannen de auto eerst vol laden. En terwijl zij dat deden, stapten de jongens gauw in de Kameleon en voeren naar de Woudaap. Zij wilden graag bij het verhoor zijn dat Zwart straks aan Kees en Ate zou afnemen.

Toen zij de molen bereikten kwam de auto van de koopman er reeds aanrijden. Veldwachter Zwart, die naast de chauffeur zat, stapte uit de cabine en ging naar de molen. Dijkstra kwam naar buiten en vroeg wie er opgepakt moest worden.

„Ik wil Kees en Ate even spreken,” zei Zwart gewichtig.

„Zo, is het ernstig? Hebben ze wat gedaan?” vroeg Dijkstra.

„Dat is nog niet bewezen,” zei Zwart, „daarvoor moet ik ze eerst een paar vragen stellen.”

„Goed, ik zal ze prompt halen,” zei Dijkstra en hij ging naar het schuurtje achter de molen en kwam dan met de twee jongens terug.

Hielke, Sietse en Louw stonden naast de vrachtauto te wachten op wat er nu gebeuren ging.

„Zo,” zei Zwart bars tegen de twee neven, „en waar hebben jullie deze rol lood vandaan die hier op de auto ligt?”

„Die hebben we opgegraven,” antwoordde Ate.

„Waar hebben jullie die opgegraven?” vroeg Zwart.

„Hier. Naast de molen,” beweerde Ate. „Tjonge, wat leuk bedacht,” zei Zwart spottend. „Er is hier helemaal geen waterleiding.” „Wis en waarachtig is hier waterleiding,” zei nu Dijkstra.

„Het is best mogelijk dat de jongens een oud stuk hebben opgegraven.”

Zwart weifelde een moment, maar scheen dan een plan te hebben.

„Wijs me waar de leiding lag,” beval hij Ate.

„Wel,” zei Ate, „het begon hier en dan zo en met een bocht

en dan rechtuit tot hier.”

„Weet je het zeker?” vroeg Zwart.

„Absoluut,” zei Ate eigenwijs. „Vraag het maar aan Kees. Hij kan het getuigen.”

Maar Kees trok zijn schouders op en keek naar de grond. Zwart haalde een duimstok te voorschijn en begon precies langs de lijn te meten die Ate met zijn hiel over de grond had getrokken. Het was ongeveer vier meter.

De koopman en zijn helper, die reeds hadden begrepen hoe Zwart de verklaring van Ate wilde controleren, haalden de rollood van de auto en begonnen hem uit te rollen.

Hielke, Sietse en Louw stonden er met hun neus bij te kijken, want het werd nu spannend.

Maar dan bleek weldra dat de loden buis tweemaal zo lang was als Ate had opgegeven.

„Daar klopt niets van,” zei Zwart bars. „Toevallig klopt het heel precies met de opgave die ik van de directeur van de boterfabriek kreeg. Jullie hebben ’t lood daar gestolen.”

„Ik niet!” riep nu Kees, „ik wilde het niet, maar Ate deed het toch!”

„Stommerik!” schold Ate, „nu heb je alles verraden. Ik blijf geen dag langer bij je.”

„En ik gooi jou prompt mijn huis uit!” riep Dijkstra kwaad, „jij bent slecht gezelschap voor mijn zoon! Met de eerste de beste

bus ga je terug naar je vader en moeder!”

„En ik moet twintig gulden terug hebben,” eiste de koopman.

„Ik zal het geld halen,” zei Kees en kwam even later met twee briefjes van tien gulden terug.

„Oké,” zei de koopman, „maar ik doe geen zaken meer met jullie.”

„Hm, hm,” kuchte Zwart gewichtig. „Ik zal de zaak verder maar laten rusten, mits die Ate onze gemeente vandaag nog verlaat. Anders moet ik hem voor de burgemeester geleiden.”

„Ik wil hem hier geen uur langer meer houden!” riep Dijkstra. „Hij gaat prompt weg, daar kunt u op rekenen!”

„Juist,” zei Zwart, „lood stelen is een misdad, maar zoals ik zeg, wil ik het deze keer als een kwajongensstreek

beschouwen. Maar pas op voor de volgende keer, ventje!”

Het lood werd vervolgens weer op de auto geladen en naar de boterfabriek gebracht. De jongens voeren gauw in de Kameleon naar huis om daar te vertellen hoe handig Zwart de diefstal ophelderde.

„Tjonge,” zei Klinkhamer bewonderend, „Zwart is net een detective. Hij zette die Ate dus reuzehandig schaakmat. Ate is er goed afgekomen. We lachen wel eens om Zwart, omdat hij altijd zo gewichtig doet, maar ik geloof dat een andere politieman Ate wel meegenomen zou hebben. Laten we maar

hopen dat het een goede les voor hem is geweest.”

Gerben kwam ook in de smederij en natuurlijk vertelden de jongens hem alles over de diefstal.

„Tjonge,” zei Gerben, „ik zei, toen ik die Ate voor het eerst zag, dat hij zeker een reiziger in rukwinden was, maar hij bleek dus in stormen te handelen.”

En die opmerking van Gerben vonden ze allemaal heel toepasselijk, want op de Woudaap stormde het danig tussen Ate en zijn oom. Hij en Kees kregen een warme broek, want de kortaangebonden molenaar haalde ‚prompt’ de mattenklopper en toen ging het van dik hout zaagt men planken.

Een uur later ging Ate reeds met de bus weg naar huis, „Die is gelukkig weg,” zei Dijkstra, die Ate naar de bus had gebracht, en nu nog even in de smederij kwam. „Hij was geen gezelschap voor Kees. Ik heb liever dat mijn zoon met uw jongens speelt, Klinkhamer!”

„Dat is zeer vererend, Dijkstra,” zei Klinkhamer lachend, „maar of die apen van mij zoveel meer waard zijn, daar ben ik nog niet zo zeker van!”

„Maar ik wel,” zei Dijkstra.

Waarop Hielke en Sietse vrolijk riepen: „Lang leve Dijkstra!” En toen vergat de molenaar zijn boze bui. Lachend ging hij

terug naar de Woudaap.

HOOFDSTUK VII

Hielke en Sietse gaan op jacht

„Sietse,” zei Klinkhamer, toen zij die avond hun boterhammen hadden gegeten, „haal jij even de krant uit de bus?”

Sietse ging naar de voordeur, toen er juist gebeld werd.

Sietse deed open en zag mevrouw Terpstra op de stoep staan.

„Zo jongeheer,” zei mevrouw, „is je vader thuis?”

„Jawel mevrouw. Komt u maar binnen.”

Sietse bracht mevrouw naar de woonkamer.

„Aha. Goedenavond mevrouw,” groette Klinkhamer. „Zijn er weer moeilijkheden? Toch niet met de spoken, is 't wel?”

„Toch wel met de spoken, Klinkhamer,” antwoordde mevrouw Terpstra heel nadrukkelijk. „Het wordt een rare geschiedenis, want de schoorsteenkap geeft weer zulke akelige geluiden. Mijn zuster wil voor geen geld ter wereld meer bij mij overnachten. Zij is al naar de stad gegaan. Ik woon nu helemaal alleen. Er moet een einde aan die geschiedenis komen, anders begint het ook nog op mijn zenuwen te werken.”

„Maar,” zei Klinkhamer, „het is onmogelijk dat de

schoorsteenkap piept, want ik heb hem dik in het vet gezet. Het is mij een raadsel dat u nog geluiden hoort.”

„Toch is het geen verbeelding, Klinkhamer,” zei mevrouw, „u moet beslist die kap nog eens controleren. En dan kunt u misschien meteen eens onderzoeken of er kwaadwilligheid in het spel is.”

„Goed mevrouw,” beloofde Klinkhamer, „morgen kom ik kijken. Maar als de kap weer blijkt te piepen, kan ik hem er beter afhaken. Dan bent u van die narigheid af.”

„En moet u nu alleen in dat huis overnachten?” vroeg moeder Klinkhamer bezorgd.

„Tja, gezellig is het niet,” antwoordde mevrouw Terpstra, „maar ik ben niet zo bang. Natuurlijk moeten die vreemde geluiden niet te lang duren, want dan krijg ik ook een tekort aan slaap. Dus, Klinkhamer, u komt morgen?”

„U kunt op mij rekenen, mevrouw,” beloofde Klinkhamer. Mevrouw Terpstra stond op, moeder liet haar uit.

„Wij gaan morgen mee, vader,” zei Sietse. „Wij willen die spoken wel eens zien.”

„Maar jongens,” zei vader, „dat gaat niet. We kunnen toch niet weer met z’n drieën bij mevrouw op het dak klimmen. Bovendien is er toch niets bijzonders te ontdekken, want spoken bestaan niet, dat weten jullie ook wel. En geef mij nu

de krant maar, Sietse. Ik wil wel eens lezen wanneer ik een retourtje naar de maan kan kopen.”

Klinkhamer nam zijn krant op en Hielke en Sietse gingen naar de Kameleon. De boot werd helemaal schoongemaakt en toen alles gepoetst en gewreven was, bleven de jongens nog even in de boot zitten uitrusten.

„Ik heb een voorstel,” zei Sietse. „Ik ga vanavond naar het huis van mevrouw Terpstra om te kijken of er nu gespookt wordt of niet.”

„Dan ga ik mee,” zei Hielke. „Hoe laat zullen we erheen gaan?”

„Zodra het goed donker is,” zei Sietse.

„Volgens de verhalen komen de spoken altijd om middernacht,” zei Hielke.

„Goed, dan gaan we tegen twaalfen,” besliste Sietse.

„Laten we dan nu naar bed gaan,” stelde Hielke voor, „anders zijn we om twaalf uur te slaperig om wat te kunnen zien.”

Dat vond Sietse best. Zij sloten het boothuis en gingen in huis. Moeder keek wel verwonderd toen de jongens reeds om half negen naar boven gingen.

„Zijn jullie ziek?” vroeg ze.

„Nee moeder, we zijn zo gezond als een vis,” zei Hielke lachend, „we hebben alleen maar erg veel slaap.”

Moeder begreep er niets van. Die jongens hadden altijd wat anders, maar enfin, zolang ze in bed lagen, konden ze geen kattenkwaad uithalen en dus liet moeder ze maar rustig begaan.

In hun kamertje zette Sietse het raam zo breed mogelijk open. „Dan kunnen wij de torenklok goed horen slaan,” zei hij. Ze kropen gauw onder de dekens en vielen weldra in slaap. Wellicht hadden zij de hele nacht doorgeslapen, als vader niet even was komen kijken, hoe het met zijn zoons ging. Het was over elfen toen Klinkhamer voorzichtig in hun kamertje keek. Hij zag de blonde kuiven boven de lakens uit komen en hoorde hun regelmatige ademhaling. Zij sliepen als rozen. Dan ontdekte Klinkhamer het breedgeopende raam en hij besloot het te sluiten. Op z'n tenen liep hij door het kamertje en trok aan het raam. Maar de scharnieren maakten een piepend geluid, waardoor Sietse meteen wakker werd. „Wat is er?” vroeg hij slaperig, „moeten wij al opstaan?” „Welnee, jongen,” zei Klinkhamer, „het is pas elf uur geweest. Ga maar gauw weer slapen. Ik heb het raam een stukje gesloten, dat is alles.”

Maar Sietse herinnerde zich nu plotseling, waarom het raam zo ver open stond en hij was meteen klaar wakker. Klinkhamer wenste hem welterusten, maar nauwelijks had

vader de kamer verlaten of Sietse stond op en maakte Hielke ook wakker.

„Het is bijna half twaalf,” fluisterde hij, „en het is buiten al helemaal donker. Zullen wij maar gaan?”

„Goed,” geeuwde Hielke, „ik vind het best.”

„Stil jó,” waarschuwde Sietse, „vader en moeder zijn pas naar bed.”

Hielke stond op.

„Ik sliep juist zo lekker,” zei hij, „maar ik wil toch wel even bij het spook kijken. Ik ben reuzenieuwsgierig wat het is.”

Vlug kleedden zij zich aan en slopen dan stilletjes de trap af. Sietse opende de achterdeur en dan stonden zij buiten in het schemerdonker van de nacht.

Achter elkaar liepen zij langs de smederij naar de weg en wandelden vervolgens langs de grasrand omdat hun klompen anders te veel lawaai maakten.

Bij de kromming van de weg naar de brug bleven zij staan en keken of er nog iemand bij de brug was.

En, ja hoor, daar stond Zwart, zoals gewoonlijk.

„Verroest,” zei Sietse, „Zwart staat daar geloof ik dag en nacht. Wij moeten terug voordat hij ons ziet.”

„En wat dan?” vroeg Hielke, terwijl hij Sietse volgde naar de smederij.

„Wij gaan met de Kameleon naar de overkant van de vaart,” zei Sietse.

Zij liepen voorzichtig langs de smederij en bereikten zonder ongelukken het boothuis.

„Wij moeten de motor niet starten,” zei Hielke, toen zij in de Kameleon stapten. „Als vader het hoort, roept hij ons terug.”

„Natuurlijk niet,” zei Sietse, „want dan zou Zwart ons ook horen en die moeten wij er juist niet bij hebben.”

Zij duwden de Kameleon naar buiten en dan begon Hielke met de peddel te roeien, terwijl Sietse stuurde. De overkant van de vaart was nauwelijks te zien, maar het duurde niet lang of de Kameleon stootte tegen de basaltkeien van de oever.

Hielke stapte uit en maakte de boot vast aan een ijzeren pen, die hij tussen de stenen glooiing duwde.

En dan gingen zij langs de dijk naar een hek, dat toegang gaf tot een weiland. Zij klommen eroverheen en liepen dan door liet weiland totdat zij achter het huis van mevrouw Terpstra waren. Een smal slootje scheidde hen nu nog van de tuin. Zij zochten een plaatsje waar zij het best over de sloot konden springen. Sietse nam eerst een sprong, Hielke volgde.

Zij waren tussen grote struiken hortensia's terechtgekomen en gluurden vandaar naar de woning.

Maar door de duisternis konden zij het huis nauwelijks

onderscheiden en daarom gingen zij verder de tuin in. Zij kwamen op een pad, maar daar bleek zoveel grind te liggen dat het luid onder hun voeten knerpte.

„Dat gaat niet,” fluisterde Hielke, „zo horen ze ons.”

„Dan maar door de struiken,” zei Sietse en kruipend gingen zij tussen heesters door, totdat zij vlak achter de keuken kwamen.

Achter een grote struik bleven zij zitten om te overleggen wat zij nu verder moesten doen.

„Kijk,” fluisterde Sietse, „daar staat een kolenkist tegen de muur. Als wij daar op gaan staan, kunnen wij wel op het dak klimmen.”

„Goed,” zei Hielke, „blijf jij hier op wacht? Dan klim ik wel naar boven.”

„Welnee,” zei Sietse, „ik klim naar boven. Blijf jij maar op wacht.”

Dat vond Hielke ook best en dus klom Sietse eerst op de kolenkist en vandaar kon hij zich aan de rand van het platte dak omhoog trekken. Maar daarbij gleed een van zijn klompen van zijn voet en viel met een luide bons op de kolenkist.

„Stommerd,” zei Hielke, „jij maakt iedereen wakker.”

Zij bleven even wachten, maar toen er niemand kwam kijken,

klom Sietse verder en liep weldra over het dak naar de schoorsteen. Ofschoon de jongens dachten dat niemand hen gehoord had, vergisten zij zich toch. Want veldwachter Zwart had wel degelijk in de stille nacht de doffe bons op de kolenkist gehoord en ging meteen op het geluid af. Reeds vanaf de weg zag hij een schim bewegen op het dak van mevrouw Terpstra. Hij keerde vlug op zijn schreden terug en haalde de ladder die naast de brugwachterswoning hing. Hiermee gewapend haastte hij zich naar „Huize Meerzicht" en plaatste de ladder tegen het dak. Dat deed hij allemaal zo stil en zo handig, dat Sietse, die ijverig liep te speuren, er niets van merkte. Sietse schrok dan ook geweldig toen er plotseling een gedaante op hem afkwam. Verschrikt rende hij naar de achterkant van het dak en liet zich weer vlug via de kolenkist op de grond zakken. Hielke, die verwonderd wilde vragen waarom Sietse zo'n haast had, zag plotseling nog iemand over de dakrand komen. Meteen kwam hij op de gedachte het deksel van de kolenkist open te zetten om zo de onbekende, die, naar hij meende, voor spook speelde, te vangen.

Zwart, die zijn prooi op precies dezelfde manier trachtte te volgen als hij hem had zien verdwijnen, liet zich, zo vlug hij kon, naar beneden zakken en kwam met een plof in de openstaande kist terecht. Meteen sloeg Hielke het deksel boven zijn hoofd dicht en deed de knip erop.

Ziezo, het spook was gevangen.

Op dat ogenblik kwam mevrouw Terpstra om de hoek van het huis en bescheen de jongens met een zaklantaarn, „Wat gebeurt hier?” vroeg zij verontwaardigd, „waarom zijn jullie hier midden in de nacht op mijn erf?”

„Mevrouw!” riep Sietse, „wij hebben 't spook gevangen!”

„Ja mevrouw!” riep Hielke, „het zit...”

Het was al niet meer nodig om te vertellen waar het zat, want uit de kolenkist klonk luid de dreigende stem van Zwart: „Wel drommels nog aan toe, in naam der wet: maak ogenblikkelijk open of ik schiet!”

„Ai,” zei Hielke, „ik geloof werkelijk dat het mijnheer Zwart is.”

Mevrouw Terpstra maakte de kist open en als een duivel uit een doosje veerde Zwart met het deksel omhoog. Meteen begon hij woedend uit te varen: „Wie heeft er hier de brutaliteit om mij, als dienaar van de wet, op te sluiten? Het is een groot schandaal. Ik zal meteen procesverbaal opmaken!”

„Dat moet u niet doen, mijnheer Zwart,” zei mevrouw Terpstra. „De jongens hebben u per ongeluk opgesloten. Zij dachten dat u een spook was.”

„Ik een spook?” vroeg Zwart verontwaardigd.

„Mijnheer Zwart,” zei mevrouw Terpstra, „er klinken tegenwoordig ’s nachts zulke rare geluiden rondom mijn huis. Mijn zuster kon er niet meer van slapen. De jongens lijn blijkbaar hier gekomen om op eigen houtje een onderzoek in te stellen en toen zij u in het donker niet herkenden, dachten zij dat u degene was die zulke rare geluiden maakte.”

„Ik zou niet weten waarom ik hier midden in de nacht rare geluiden op uw dak moest maken,” zei Zwart.

„Nou ja,” zei Hielke, „maar als wij u herkend hadden, hadden wij u natuurlijk niet opgesloten.”

„Enfin,” zei Zwart, „hier was dus kennelijk sprake van een misverstand.”

„Ja mijnheer Zwart,” zei Hielke.

„Stil eens,” zei Sietse, „ik hoor wat. Zou dat het spook zijn?” Een moment hielden ze zich allen muisstil en dan klonk eensklaps aan de zijkant van het huis heel duidelijk een klagend geluid.

„Ja, dat is ’t!” riep mevrouw Terpstra, „dat is het spook!” Zwart liep met grote passen naar de zijkant van het huis, op de

voet gevolgd door de jongens. Met de zaklantaarn bescheen hij de gehele zijgevel en dan zagen ze een vreemde vogel van de dakrand wegvliegen.

„Dat is een uil,” zei Zwart.

„Misschien hebben ze daar een nest,” riep Hielke.

„Dat is best mogelijk,” zei Zwart. „En hiermee is dus het raadsel van de spoken opgelost, mevrouw Terpstra.”

„Gelukkig wel, mijnheer Zwart,” zei mevrouw, „u wordt vriendelijk bedankt voor uw hulp.”

Mevrouw bedankte Hielke en Sietse ook en droeg hun tevens op, aan hun vader te vragen of hij morgen het uilenest wilde opsporen.

Langs de weg naderde een fietser.

„Daar komt nog iemand,” zei Hielke.

„Dat is Gerben,” zei Zwart, „hij gaat naar huis.”

Voor de grap deed Sietse een uil na: Oehoe! Oehoe!

Dat had, tot aller verwondering, op Gerben een uitwerking als een vonk in een vat met kruit. Gerben begon heel hard te fietsen, stormde de brug over en verdween haastig om de hoek.

„Aha,” lachte Zwart, „nu begrijp ik waarom Gerben toen op een lege band zo haastig verder fietste. Hij was bang voor de uilen. Wat een held!”

Hielke en Sietse vonden het een reuzemop. Hun vriend Gerben, die hun steeds van alles op de mouw had gespeld over spoken, was er dus zelf doodsbang voor.

Mevrouw Terpstra schudde haar hoofd. „Het wordt hoog tijd dat deze spookgeschiedenis een einde neemt,” zei ze.

Daar was Zwart het mee eens. „Laten we nu maar rustig naar huis gaan,” stelde hij voor.

Hielke en Sietse volgden dezelfde weg die zij gekomen waren en toen zij even later de Kameleon weer in het boothuis hadden gebracht, zei Sietse: „Het was een mooie grap, dat jij Zwart in die kolenkist opsloot, Hielke!”

„Maar,” zei Hielke, „als ik van tevoren geweten had dat het Zwart was, had ik het vast niet durven doen!”

Nog lachend over het avontuur gingen zij stilletjes naar hun kamertje. Hun ouders hadden niets van hun afwezigheid gemerkt en weldra sliepen zij alsof er niets gebeurd was.

HOOFDSTUK VIII

Het jubileum van Zwart

Klinkhamer stond de volgende morgen om zeven uur op. Terwijl hij de trap afging, kraakten de treden onder het gewicht van zijn zware gestalte. Nauwelijks was hij beneden of Sietse verscheen boven aan de trap en riep: „Vader, wij hebben het spook gezien!”

„Wat zeg je?” vroeg Klinkhamer verrast, „heb jij het spook gezien?”

Klinkhamer keek Sietse onderzoekend aan. Hij kreeg het vermoeden dat de jongen liep te slaapwandelen. Voor de zekerheid ging Klinkhamer bij twee treden tegelijk terug naar boven, waar Sietse nu op zijn beurt verrast keek. Klinkhamer legde zijn hand op Sietses schouder en zei gemoedelijk:

„Kom jongen, slapen, hè? Het is nog vroeg.”

Maar daar kwam Hielke ook al. Nog geeuwend zei hij: „Weet u het al, vader? De uilen speelden voor spook!”

„De uilen?” vroeg Klinkhamer, en hij liet Sietse los.

„Ja vader!” riepen de jongens. „Wij zijn gaan kijken en toen zat Zwart ons achterna en sloten wij hem op in de kolenkist en kwam mevrouw Terpstra en toen hoorden wij „oehoe” en zat

er een uil op het dak. Nou, en dat was het spook!”

„Daar snap ik niets van,” zei Klinkhamer. „Wat is dat nu allemaal voor onzin? Hoe konden jullie Zwart opsluiten, terwijl jullie in bed lagen?”

Moeder, die ook kwam horen wat de jongens te vertellen hadden, merkte bij de laatste woorden van vader op: „Zij zijn gisteravond extra vroeg naar bed gegaan, vader. Dat verklaart al genoeg.”

„Aha,” zei Klinkhamer, „dus de heren gingen vroeg naar bed om tegen middernacht weer op te staan? Jullie zijn wel een paar lieverdjes. Dat sluipt hier maar in en uit alsof mijn huis een konijnenhol is.”

„Maar vader,” zei Hielke, „als wij niet waren gaan kijken, wist nu nog niemand dat de uilen de spoken waren.”

„En vader,” zei Sietse, „mevrouw Terpstra vraagt of u in de boom wilt kijken naar het nest.”

„Tja, als mevrouw dat besteld heeft, zal ik wel gaan kijken,” zei Klinkhamer. „Maar vertel me nu eens precies de hele geschiedenis.” „Laten de jongens zich eerst aankleden,” zei moeder, „dan maak ik alvast het ontbijt klaar.”

Dat vond Klinkhamer best en terwijl hun ouders naar beneden gingen, kleedden Hielke en Sietse zich vlug aan. Even later zaten allen aan het ontbijt en vertelden de jongens

hun belevenissen van die nacht. Toen moeder hoorde, hoe ze Zwart in de kolenkist hadden opgesloten, riep zij uit: „Hoe durfden jullie?”

„Nou ja,” zei Hielke, „wij dachten dat wij het spook gevangen hadden, maar wij schrokken wel toen het Zwart bleek te zijn.”

„Ja,” lachte Sietse, „want Zwart zag zo zwart als een neger.”

„Foei,” zei moeder, en dan luisterde ze weer vol belangstelling naar de rest van het verhaal.

„Dus,” zei Klinkhamer, nadat hij alles gehoord had, „dan moet ik straks in een boom klimmen?”

„Wel, vader, dat willen wij wel voor u doen,” boden de jongens aan.

„Ik heb liever dat jullie het niet doen,” zei moeder, „anders moet ik weer gescheurde kleren verstellen.”

Er klonken voetstappen op het binnenplaatsje achter het huis en dan riep iemand aan de deur: „Volluk!”

„Ja, kom er maar in!” riep Klinkhamer, en daar kwam Gerben binnen.

„Goeiemorgen allemaal,” zei hij. „Ik wou graag een bus benzine hebben.”

„Ik dacht dat je kwam helpen om uilen te vangen bij Huize Meerzicht,” zei Klinkhamer.

„Zijn daar uilen?” vroeg Gerben, „ik heb daar wel eens

vreemde geluiden gehoord.”

„En daarom fietste jij er zo hard voorbij, hè?” plaagde Hielke. Daar gaf Gerben geen antwoord op.

„Gaat u de uilen nu meteen vangen?” vroeg hij aan Klinkhamer.

„Ja Gerben. Mevrouw Terpstra heeft het me gevraagd.”

Gerben, die ook wel eens een uilenest wilde zien, besloot om mee te gaan. Hij hielp Klinkhamer bij het dragen van een lange schuifladder, Hielke en Sietse liepen erbij te fantaseren wat zij zouden doen als er jonge uilen in het nest bleken te zitten.

„Jullie kunnen ze toch niet in een kooitje zetten,” merkte Gerben op, „want dan zouden jullie steeds op de muizenjacht moeten gaan. Daarmee voeden de uilen zich.”

„Maar 't nest moet toch uitgehaald worden?” zei Hielke.

„Dat moet mevrouw Terpstra maar beslissen,” zei Klinkhamer. „Maar het zou zonde zijn om die dieren te doden. Zij zijn heel nuttig voor het verdelgen van veldmuizen.”

Weldra hadden zij „Huize Meerzicht” bereikt en werd de ladder tegen de bewuste boom geplaatst. Klinkhamer klom naar boven en keek naar alle plaatsen waar de takken uit de stam kwamen. Omdat er niets bijzonders viel te ontdekken,

werd de ladder hoger uitgeschoven zodat Klinkhamer dicht bij de top kon komen. En daar ontdekte hij een holte in de stam.

„Hier is waarschijnlijk het nest!” riep hij, „maar er zit niets in. Het voelt nogal nattig. De boom is van binnen rot.”

Veldwachter Zwart kwam ook kijken. Nadat Klinkhamer weer naar beneden was gegaan, klom Zwart tegen de ladder op en bekeek ook de holte.

„Dat is geen nest,” stelde hij vast, „maar deze boom heeft zijn tijd gehad. Het hart is rot.”

Mevrouw Terpstra was er nu ook bij gekomen en toen haar verteld werd dat de boom rot was, vond zij het maar het beste dat hij geveld werd.

„Er zit flink wat brandhout aan,” zei Gerben.

„Wel, Gerben, jij mag ’m cadeau hebben,” zei mevrouw.

„Maar ik kan hem niet alleen omhakken,” zei Gerben.

„Als ik de helft van het hout krijg, zal ik je helpen,” zei Zwart.

„Oké, Zwart,” zei Gerben verheugd, „laten u en ik eens samenwerken. Dat is beter dan dat u mij op de bon probeert te zetten.”

Zwart lachte. Hij werd de laatste tijd toch veel gemoedelijker, vonden de jongens.

Klinkhamer en Gerben namen de ladder weer mee en

Hielke en Sietse gingen gauw naar school. De hoop van de jongens om een uil te bemachtigen, was nu voorgoed vervlogen. 's Middags kwam Gerben in de smederij om de trekzaag te lenen. Hij vertelde hoe hij samen met Zwart de boom reeds had omgehakt.

„Wij gaan de stam in mootjes zagen,” zei Gerben. „En dan hakken we die tot kleine kachel blokjes.”

„En kun je nogal met Zwart opschieten, Gerben?” vroegen de jongens lachend.

„Dat is „Otje Pietje”, jongens,” zei Gerben. „Alleen klaagt Zwart wel steeds over zijn rug. Dat heeft hij gekregen van het grasknippen, zegt hij. En weten jullie wel dat Zwart volgende zaterdag zijn jubileum viert? Dan is hij hier vijfentwintig jaar in dienst.”

„Drommels, dat is zo,” zei Klinkhamer, „dan zullen we hem een serenade brengen.”

„En dan geven wij hem een cadeau,” zei Hielke. „Zwart heeft ons ook opgespoord toen wij doornat in de hut zaten en hij wist ook de dief van het lood te vangen.”

„Ja,” lachte Sietse, „en toen hebben we hem nog in de kolenkist opgesloten, dus mogen we hem nu wel eens bedenken.”

„Maar wat wilde je dan?” vroeg Hielke.

„Geef hem een grasmaaimachine,” zei Gerben, „jullie vader heeft er wel vijf te koop staan.”

„Papperlapap,” zei Klinkhamer, „zo’n ding kost wel vijftig gulden.”

„Nou,” zei Hielke, „wij hebben vijftentwintig gulden van Jellema gekregen en voor het oude ijzer kregen we vijftien, dat is samen al veertig gulden.”

„Kijk ’s aan,” zei Gerben, „nog tien erbij en jullie kunnen Zwart een cadeau geven waarvan hij zal staan te klapperen met zijn oren.”

„Maar waar halen we de tien gulden vandaan?” vroeg Sietse.

„O, dat is voor jullie geen kunst,” zei Gerben, „jullie hebben altijd alles voor elkaar gekregen, dus zal het nu ook wel lukken.”

Hielke en Sietse hadden daar evenwel een zwaar hoofd in. Ze vroegen aan Louw of hij er raad op wist, maar wat ze ook bedachten, een goed plan kwam niet uit de bus.

De volgende dag kwam mevrouw Terpstra nog even bij Klinkhamer op bezoek. Zij vertelde dat haar zuster weer bij haar kwam wonen nu er niet meer gespookt werd.

„En,” zei ze, „dat heb ik dus te danken aan het optreden van de jongens. Als zij niet midden in de nacht waren komen kijken, was het raadsel van de spoken nog niet opgelost. En

daarom, jongens, wilde ik jullie een beloning geven.

Waarmee kan ik jullie eens plezier doen?"

Hielke en Sietse keken elkaar eens aan en dan zei Sietse:

„Wij zijn bezig met geld te verzamelen voor een grasmaaimachine, die wij Zwart cadeau willen doen.

Misschien wilt u er ook wat voor geven?"

„Een grasmaaimachine? Voor veldwachter Zwart?" vroeg mevrouw verbaasd. „Waarom doen jullie dat?"

„Wat is dat nu weer voor een onzin," zei Klinkhamer, „daarmee mogen jullie mevrouw niet lastig vallen."

„Zwart is zaterdag vijftientwintig jaar veldwachter," zei Hielke gauw. „Als wij nog tien gulden erbij hebben, kunnen wij voor hem een grasmaaimachine kopen, mevrouw."

„Maar dat vind ik prachtig," zei mevrouw Terpstra, „ik vind ook dat Zwart wel een cadeau verdiend heeft. En daarom, jongens, kopen jullie maar een mooie grasmaaimachine. Ik zal wel betalen wat jullie te kort komen."

„Hoera, mevrouw, hoera!" riepen Hielke en Sietse, „u wordt reuzebedankt!"

Klinkhamer vond het al te gek, maar mevrouw wilde zijn bezwaren niet aanhoren. Zij stond op om te vertrekken.

„Ik ben blij dat ik van het spook verlost ben," zei ze „en daarom maak ik op mijn beurt de jongens blij. Zorgen jullie

maar voor een beste machine, jongelui!”

Dat beloofden Hielke en Sietse graag en terwijl moeder mevrouw Terpstra uitliet, dansten de jongens uitgelaten rondom de tafel, totdat Klinkhamer bulderde: „Is het nu uit, rare snijbonen, ik kan mijn krant niet lezen door jullie herrie. Jullie lijken wel gek!”

„Zeg, vader,” zei Hielke, „mogen wij alvast een machine gaan uitzoeken?”

„Ga je gang maar,” zei Klinkhamer, „dan heb ik het hier tenminste rustig.”

Hielke en Sietse holden meteen naar het winkeltje tussen de smederij en het woonhuis, waar zij een van de mooiste grasmaaimachines die hun vader te koop had, gingen uitzoeken. Na enig wikken en wegen hadden ze hun keus bepaald en werd een groen geschilderde machine met een glanzend gelakte steel mee naar de smederij genomen. Daar begonnen ze de machine extra op te poetsen totdat het tijd werd om naar bed te gaan.

De volgende morgen waren zij juist bezig de machine in papier te pakken, toen Gerben in de smederij kwam. Hij bracht de trekzaag terug.

„Het is gebeurd, Klinkhamer,” zei hij vergenoegd, „de hele boom ligt in mootjes. Zwart heeft mij bij het zagen de armen

zowat uit m'n lijf gerukt, maar het is allemaal erg vlug gegaan. Zal ik de zaag maar weer ophangen?"

„Goed, Gerben. Het is in orde,” zei Klinkhamer.

Gerben hing de zaag tussen ander gereedschap aan de wand en zag dan hoe Hielke en Sietse de grasmaaimachine inpakten.

„Ha, jongens, hebben jullie er een?” vroeg hij verrast.

„Ja, Gerben,” zei Hielke, „en wil jij een bos stro voor ons meebrengen? Dan gaan we er een pop van maken.”

„Van de grasmaaimachine een pop maken?” vroeg Klinkhamer verwonderd, „wat is dat nu weer voor onzin?”

„Nee, Klinkhamer!” riep Gerben, „dat is een geweldig idee. Jongens, ik zal voor stro zorgen!”

's Middags bracht Gerben een bos stro en een dikke voerbiet, waarvan een hoofd gemaakt kon worden. Louw was er nu ook bij en met z'n viere gingen ze op het grasveldje achter de smederij om daar de grasmaaimachine aan te kleden. Het stro lieten zij rondom de steel zakken, tot over de machine. Daarna werd een oude overall van Klinkhamer rondom het stro getrokken en zorgvuldig dichtgeknoopt. „Het begint al aardig op een bandiet te lijken,” zei Gerben goedkeurend. „Nu nog het hoofd van Jut erop en klaar is Kees.”

De voerbiet werd aan een staafje ijzer gestoken en daarmee boven aan de steel van de machine vastgebonden. Een oude hoed van Klinkhamer werd erbovenop gezet en vervolgens schilderde Louw er met roet een paar ogen, een neus en een mond op.

Toen het klaar was, moesten ze luid lachen om de potsierlijke pop.

„Dat wordt knal, jongens!” riep Gerben, „hij komt zo van de modeplaat. Het is een superbandiet. Ik lach me nu al naar bij de gedachte wat voor een gezicht Zwart zal trekken als hij dit ziet!”

Ook Hielke, Sietse en Louw verheugden zich daar reeds op en dan gingen ze een opschrift bedenken, dat op een stuk karton voor op de pop moest prijken.

Hielke stelde voor om erop te zetten: „Lang leve mijnheer Zwart!”

Dat vond Sietse niet mooi genoeg. Het moest iets zijn waar je om kon lachen, vond hij.

„Zet er dan maar op: „Hup, hup, Zwart! Pak die rare kerel!” zei Gerben.

Dat vond Sietse prachtig en hij schreef het meteen op het karton.

Klinkhamer wilde ook even komen kijken, maar de jongens

riepen: „Nee, vader, niemand mag het zien!”

En dan droegen ze de pop gauw naar het boothuis waar hij in de Kameleon werd gelegd. Zo bleef de verrassing voor iedereen geheim, totdat het zaterdagmiddag was.

De torenklok had drie uur geslagen, toen het fanfarekorps, waarbij Klinkhamer de grote bas en Gerben een piston bespeelde, met vrolijke marsmuziek door de Dorpsstraat trok, op weg naar het huis van Zwart. Achter de muziek vormde zich weldra een rij nieuwsgierigen, die zingend meetrokken naar het Raadhuisplein, waar Zwart woonde. Hielke, Sietse en Louw voeren intussen met de Kameleon naar het plein. Hun cadeau hadden zij bedekt met een stuk zeildoek, zodat het voor al te nieuwsgierige blikken verborgen bleef. Toen ze bij het plein aanlegden, stond het fanfarekorps reeds voor het huis van Zwart opgesteld. En dan klonk er een feestmars, gevolgd door: Lang zal-ie leven!

Alle mensen zongen het spontaan mee.

Zwart, die op de stoep was verschenen, nam de hulde met zichtbaar welgevallen in ontvangst. Toen de muziek zweeg, kwam Klinkhamer naar voren en overhandigde Zwart, namens het korps, een kistje sigaren. Daarbij hield Klinkhamer een kort toespraakje, waarin hij zei, dat het hele dorp deze dag vol vreugde met Zwart meevierde, want Zwart

was de beste veldwachter die men zich maar kon wensen!
Zwart bedankte Klinkhamer hartelijk voor de mooie toespraak en dan kwam de bakker hem feliciteren en gaf een grote taart. Daarna volgde de kruidenier met een pakket levensmiddelen, de slager met een flinke rollade, de groenteboer met een fruitmand en zo ging het maar door. Zwart kwam handen te kort om alles in ontvangst te nemen. Hij glunderde van genoeg en wist somtijds geen woorden te vinden om al die goede gevers te bedanken.

Maar midden in de feestvreugde verstarde zijn glimlach om plaats te maken voor een blik van heftige verontwaardiging. Wat deden die dekselse apen van Klinkhamer daar nu weer in zijn tuin?

Hielke, Sietse en Louw hadden achter de nieuwsgierige, reikhalzende menigte om, hun cadeau naar de heg gedragen. Omdat ze geen kans zagen met de zware machine door de menigte te dringen, hadden ze besloten hun „superbandiet" dan maar in de tuin te plaatsen.

En terwijl de hoofdonderwijzer juist een mooie toespraak tot de jubilaris richtte, zag Zwart met stijgende verontwaardiging hoe Sietse over de heg klom, waarna Hielke en Louw hem de pop aanreikten. De jongens zetten de potsierlijke pop midden op het grasveldje en toen las Zwart het opschrift. Nee,

maar! Dat was het toppunt. Daar las hij: „Hup, hup, Zwart! Pak die rare kerel!”

Dat deed bij hem de maat overlopen.

En tot ieders verbazing schoot Zwart plotseling midden in de toespraak weg en ging briesend van kwaadheid op de Klinkhamertjes af. Louw vluchtte meteen terug over de heg. „Lelijke kwajongens die jullie zijn!” riep Zwart bulderend, „willen jullie mij deze dag vergallen?”

Met grote stappen kwam hij op de jongens af.

Hielke en Sietse waren zo beduusd over de plotselinge woede van Zwart, dat zij onbeweeglijk als twee stenen beelden naast hun mooie pop bleven staan.

Het was zo’n komiek gezicht, dat iedereen het uitproestte van het lachen. Voor Zwart was dat olie op het vuur.

„Weg met die rommel!” bulderde hij en greep het bordje met het opschrift en gaf er een woeste ruk aan. Het gevolg was, dat hij de overall meetrok, waarop het bovenste stuk van de grasmaaimachine zichtbaar werd. Met grote ogen van verbazing keek Zwart naar die mooie machine.

Was dat soms ook een cadeau?

De mensen verdrongen zich nu langs de heg om dat pronkstuk te bewonderen.

Zwart kuchte een paar maal en zei dan stotterend: „Jongens —

jongens, is dat ook voor mij?”

„Ja, mijnheer Zwart,” zei Hielke, „Dat krijgt u van ons en Louw, en wij hopen dat u er heel veel plezier van mag hebben.”

„Dat is dan geweldig leuk door jullie bedacht,” zei Zwart, „ik ben er heel erg blij mee. Ik ga hem straks meteen proberen. Jullie zijn bijzonder beste jongens!”

„Bravo Zwart! Dat heeft u goed gezegd!” riep Gerben. „Hoera voor Zwart en hoera voor de Klinkhamertjes en hoera voor Louw!”

Iedereen juichte mee en de muziek speelde: Het is mooi geweest!

Daarna ging iedereen, nog lachend om de grap van die kwajongens, voldaan naar huis.

Het was weer een fraai feest, vertelde Klinkhamer bij zijn thuiskomst en toen moeder hoorde hoe de jongens voor een extra verrassing hadden gezorgd, riep zij uit: „Hoe halen ze het in hun hoofd!?”

„Tja,” zei Klinkhamer, „hoe het in hun hoofd komt weet ik ook niet, maar hoe het eruit komt doet je soms de haren te berge rijzen. Eerst dacht ik dat Zwart hun een pak slaag zou geven, maar het slot was, dat hij hen wel wilde omhelzen. Je kunt wat beleven met zo’n stel, moeder!”

En daar was moeder Klinkhamer het roerend mee eens!

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit
29. De Kameleon treft doel!
30. Volle kracht Kameleon!
31. Met de Kameleon op avontuur
32. De Kameleon maakt schoon schip
33. De Kameleon knapt het op!
34. Met de Kameleon vooruit!
35. De Kameleon steekt van wal
36. De Kameleon doet een goede vangst!
37. De vlag in top voor de Kameleon
38. De Kameleon in de storm
39. Alle hens aan dek Kameleon
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden
41. Op reis met de Kameleon
42. De Kameleon heeft succes
43. De Kameleon vaart voorop!
44. Lang leve de Kameleon!

45. De Kameleon helpt altijd!
46. De Kameleon ruikt onraad
47. De Kameleon geeft vol gas
48. De Kameleon maakt plezier
49. De Kameleon ligt op de loer
50. De Kameleon in het goud
51. De Kameleon houdt stand
52. De Kameleon vaart door
53. De Kameleon gooit het roer om
54. Recht door zee Kameleon
55. De Kameleon op dreef
56. De Kameleon in woelig water
57. Met de Kameleon voor de wind
58. De Kameleon heeft goed nieuws
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij
60. De Kameleon maakt het helemaal
61. De Kameleon slaat alarm
62. De Kameleon stuurloos
63. De Kameleon op jacht